

SVENSKA
HEM-

DATOR

Nytt

Nr 9

September 1994

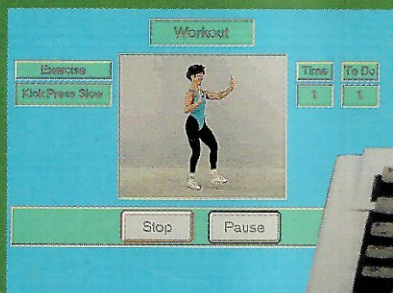
Pris: 24:50 inkl. moms

BYT HÅRDDISK SJÄLV

Möt grabbarna hos
Apogee, Epic
Megagames och ID
Software

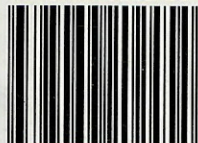
Gör ditt eget jympa-
program på din PC

Månadens diskett för
PC, Macintosh och Atari
– massor av program
presenteras

TIDSAM 0692-09

7 388069 202454

doompaket!

11034 DOOM shareware vers.
3D-spel med häpnadsväckande grafik. Det absolut tuffaste spelet på marknaden.
3 disk

11666 DOOMPAC Över 140 nya, häftiga banor att utforska och massor med nya monster att slakta! Svårare labyrinth, fler fallor och lönn dörrar. Ny superhäftig grafik! Ett måste för dig som gillar DOOM!!
Kräver registrerad version.
8 disk/12mb. Ring för mer info.

199:-

130 spel!

Win Spel 249:-

Paketet innehåller hela 130 roliga windowsspel av alla dess slag. Spelen levereras på 12 disketter med vårt lättnavända installationsprogram.

jazz jackrabbit

WOW! vilket SPEL! 39:-

11063 Jazz Jackrabbit...REKI.1 HDD
Den ökande ledaren av sköldpaddsterroristerna, Devan Shell, har kidnappat den älskade kanin-prinsessan, Eva Longear, och har befälat galaxen med sina plundrande äckel! Är allt hopp ute för de galaktiska kaninerna? KNAPPAST!.....(eller?)
Ring för mer info om den registrerade versionen. Kräver 386/33MHz, 4MB, VGA.

cd-rom

1623 Super Games 1..... 98:-
Innehåller höjdrädd som: Xargon, Doom, pinball, Commander Keen, Duke Nukem. Även massor med tips och fusk!
1640 Super Games 2..... 85:-
DOOM CD! Förutom spelet har Du nya roliga ljudfiler till Doom! Ex. T2, Aliens!
1641 Super Games 3..... 85:-
RAPTOR CD!! Skivan innehåller spelet Raptor och allt för Raptor fantasten!
1609 Giga Games..... 249:-
Tusentals spel för DOS och Windows uppdelade efter kategori.

dos-spel

11006 2Quatris Mycket bra tetris-variant.....	1 disk
11024 Adventure 350 Orig	1 disk
11007 Amath	2 disk
Lärorikt spel i matte för barn. VGA.	
11042 Aquanoid	1 disk
Beroendeframkallande arkadspel	
11023 Catacomb Abyss	2 disk
Mycket bra och snyggt 3D äventyr. EGA. 286+	
11012 Commander Keen 6 Demo	1 disk
Mycket roligt arkad-äventyr. EGA.	
11027 Dunjin - Textäventyr som liknar Zork.....	1 disk
11045 Dschump!	1 disk
Snabbt action/puzzle-spel med 20 nivåer.	
11056 Epic Pinball - Antigen här! Flipperspelet som slår allt! Känns lika äkta som ett riktigt flipper	1 disk
11028 Hugo 1 & 2	1 disk
11028 äventyr i samma stil som Sierra-on-Line. EGA. (Ej troligt Hugo som visas på TV).	
11029 Hugo 3 EGA	1 disk
Tredje grafikäventyret om Hugo.	
11047 Jetpack Christmas Special	1 disk
Jultome med JetPak på ryggen! Underbar arkad/action med baneditor.	
11001 Jill of the Jungle	2 disk
Snyggt arkadäventyr i 256 färger. CGA+	
11014 Ken's Labyrinth	2 disk
Suverant, mycket snyggt grafiskt äventyr. Utforska underjordiska gångar och döda monster VGA+.	
11015 Megatron	3 disk
Ge dig in i strid med dina stridsrobotar.	
11053 Modern Problems	1 disk
En samling problem som kräver logik och reflexer On-line hjälp. (EGA/VGA).	
11016 Notrus Snygt tetris. VGA.....	1 disk
11059 Night Raid	1 disk
Skjut ner flyplan och fallskärmsparapare!	
11017 Overkill - Vertikalt alien-skjutaj-spel. EGA.	1 disk
11031 PowerChess - Spela chacka.....	1 disk
11060 Loader Larry	1 disk
Lös knepiga pussel och stig i gradernal	
11057 Raptor!	3 disk
Flyg genom fiendes territorium och skjut ner allt du kan! Spelet är gjort av APOGEE vilka är bland de största och bästa shareware-företagen just nu	
11046 Shooting Gallery - Prickskytte.....	1 disk
11005 Wolfenstein	1 disk
Utforska underjordiska gångar. Mycket snyggt texture-mappad grafik. VGA. 286+	
11054 Xargon	2 disk
Otroligt 256-färgers äventyr i sann EPIC-andal! Stöd för ljudkort. VGA.	

dos-nytt

14069 ArcMaster	1 disk
Grafiskt skal för arkivering. Fullt konfigurerbart	
14039 AsEasyAs - Kalkylprogram.....	1 disk
14001 Assets Manager	1 disk
Håll reda på privatekonomi.	
14061 BackSoon - Skärmsläckare som kan.....	1 disk
Sända/ta emot meddelanden.	
14068 C64-Emulator	1 disk
Spela alla de gamla goda klassikerna på din PC!	
14061 CD Master	1 disk
Bra program för att katalogisera dina CD-skivor.	
14058 Compu Show	1 disk
En robust bildvisare som stöder många format.	
14013 Amigans Ham-8	1 disk
14007 DanCAD	1 disk
Billigt CAD-program.	
14034 Disk Duplicator v5.9 - Diskkopierare.....	1 disk
14012 EnVision v2 REKOMMENDERAS!!!	1 disk
BRA DeskTopPublishing. Kräver mus.	
14022 GTS Musik	4 disk
Gör egen musik. Med många samlingar och låtar. 4 disk. SVGA	
14052 Hard Disk Menu	1 disk
Menyprogram med flertalet funktioner.	
14062 House Holder	1 disk
Kompetent databas för hushållet. Adresser, konton, möten, samlingar, försäkringar, mm.	
14063 Householder Register	1 disk
Skapa en databas över samtliga saker i hemmet. Agare, pris, garanti, inköpsställe, mm, mm.	
14042 LabelMagic	1 disk
Bra program för att göra egna etiketter.	
14041 Magazine Publisher v3.00 - Gör dina egna disk-tidningar på ett enkelt och roligt sätt.	1 disk
14008 NeoPaint II REKOMMENDERAS!!!	1 disk
Mycket bra ritprogram med snyggt interface! Stöder EGA/VGA/SVGA. Kräver mus.	
14009 NeoPaint Fonter	1 disk
Till ritprogrammet ovan.	
14010 NeoShow Gör slideshows. Kräver mus.....	1 disk
14014 Night Sky	2 disk
Astronomi. Lär dig om stjärnor.	
14027 Packard De packare du behöver.....	1 disk
14026 Pascal Kompilator	2 disk
Med exempel och utbildningsprogram.	
14004 PC-File - Registerprogram.....	3 disk
14003 PC Learn	1 disk
För dig som är nybörjare.	
14054 Phone Center	1 disk
Telefonbok med dialer + massor av finesser.	
14059 Picture Editing Package	1 disk
Rit- och layout program. Nu med stöd för Post-Script och massor med nya former och symboler.	
14040 PKZMenu - Grafiskt användargränssnitt till PKZIP/PkUnzip. Lättanvänd!	1 disk
14070 ProtoCad3D Excellent 3D-CAD...REKI..	1 disk
14033 QuizMaster	1 disk
Roligt frågespel. Du kan göra egna frågor!!	
14030 Record Collector	1 disk
14060 Super Show 4 - Skapa grafiska presentationer med hjälp av PCX och GIF-bilder.	1 disk
14035 SkyGlobe	1 disk
Mycket bra stjärnskådningsprogram. (VGA+)	
14064 Stuff	1 disk
Inventariéförteckning över alla ägodelar i hemmet. Definiera dina egna kategorier.	
14053 System Info Checker ...REKI.....	1 disk
Komplett systeminfo! Kolla CPU, IRQ's, TRS's, Buss-typ, BIOS, HD, CD-ROM, Nätverk, Minne, Video, mm.	
14066 The Stock Analyst -REKOMMENDERAS!.....	1 disk
Utomordentligt bra för teknisk analys av värdepapper. Stödjer compuserve.	
14065 Top - Ett Windows-liknande menysystem i DOS. Skapa egna kommandomenyer.	1 disk
14031 Video Collector	1 disk
14016 World	1 disk
Info om världens länder och städer.	

licensprogram

16001 Spiffire	59:-
Interaktivt uppslagsverk över en av de andra världskrigets luftkrigare. Bilder och texter. (1 disk)	
16002 Messerschmitt	75:-
Uppslagsverk som ovan. Denna handlar om om tyskarnas motsvarighet. (2 disk).	
16003 Solar System	95:-
Lär dig om vårt solsystem med bilder och texter. (3 disk) VGA	
16201 Home Banking Manager	59:-
Hjälper dig hålla reda på privatekonomi.	
16004 Dinosaurus	95:-
Interaktivt uppslagsverk om dinosaurier liv med text och bilder. Mycket bra för underhållning och studier.	

Ring och beställ vår gratiskatalog över både mjuk- och hårdvara till PC (nu även OS/2) och Amiga!

priser	pc	amiga	
1-10 disk	26:-/st	24:-/st	Gäller amiga och pc shareware/pd.
11-10 disk	29:-/st	21:-/st	Gäller ej paket eller licensprogram.
21-30 disk	23:-/st	19:-/st	
31-... disk	20:-/st	17:-/st	Minsta order 50:-.

För HD disketter lägg till 10:-/st

Priserna gäller med reservation för prisändringar. Alla priser är inklusive moms. Vi rekommenderar starkt att Ni har minst en 386, 2MB minne, hårddisk, DOS 5.0/WIN3.1 för PC. Programmen levereras på 3.5" 720KB disketter om annat ej anges. Da programmen är shareware kan vi ej ta ansvar för deras prestanda under olika datorkonfigurationer. Porto & Postförskott på 35:- tillkommer samt expeditions avgift 15:-. För att slippa porto och postförskott kan Du förskottsbelata in på vårt postgiro eller bankgiro. Ej utlösta försändelser debiteras enligt lag.

windows-spel

13001 Castle Epic Megagames äventyr.....	1 disk
13010 Chess 321 Gnu Chess v. 3.21.....	1 disk
13011 CSBTutor Card Shark Bridge Tutor.....	1 disk
13012 CSHearts Kortspel.....	1 disk
13007 Dare2Dream Snyggt grafiskt äventyr.....	1 disk
13014 NCC1701 Star Trek-spel.....	1 disk
13016 PFW	1 disk
Panzerkrig, strategispel, andra världskriget.	
13018 SCW	1 disk
Rymdstrategispel. Kolonisera och erövra.	
13020 SSBal - Battleship-spel.....	1 disk
13003 WinTrek Skjut ner aliens i Windows.....	1 disk
13004 WinAdd Advanced D&D spelverktyg.....	1 disk
13008 Wempire Empire spel.....	1 disk
WinAdv Colossal Cave äventyr.	
13021 WTarot Spår dig i Tarot-kort.....	1 disk

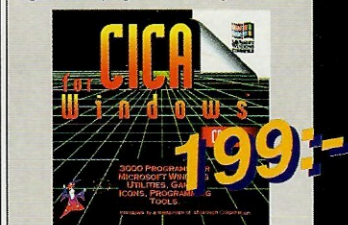
windows-nytt

15010 Animouse - Byt ut din muspekare.....	1 disk
15036 APlanner	1 disk
Enkelt och lättläst planeringsprogram	
15043 Back to Basics	1 disk
Tar snapshot på systemfilerna före en installation. Bra för att se vad som gjorts.	
15004 CAD Vantage Billigt CAD-program.....	1 disk
15005 Data Server Databas för adresser.....	1 disk
15012 Design-A-Room	1 disk
Möblera om ditt hem i datorn.	
15002 Draw Strukturerat ritprogram.....	1 disk
15038 FaxMail Mycket bra faxprogram!	
15006 Graphic Workshop - Grafikkonvertering.....	1 HDD
15037 Hubble	1 disk
Studer stjärnhimlen i "ditt eget" Hubbleteleskop	
15007 Icons 1100 ikoner till Windows.....	2 disk
15042 Image Commander REKI!.....	1 disk
Organisera dina bilder till album, gör slide shows, konvertera mellan 21 olika filformat.	
15041 inNavigator	1 disk
Håll ordning på dina INI-filer på ett smidigt sätt.	
15015 Kith & Kin	1 disk
Mycket avancerad släktforskningsprogram. Länka bilder, musik och dialoger.	
15016 Lingua ...REKOMMENDERAS!.....	1 disk
Imponerande språkutbildningsprogram för engelska, tyska, spanska	
15017 PagePlus	2 disk
Mycket bra DeskTopPublishing.	
15008 Screen Savers 11st skärmsläckare.....	1 disk
15040 TSCadDraw ...REKOMMENDERAS!.....	1 HDD
CAD i Windows! Otroligt!	
15032 TopDraw ...REKOMMENDERAS!.....	1 HDD
Mycket bra ritprogram. Objektorienterat	
15039 SuperBar på svenska.....	1 disk
Konfigurerbar utility för snabbstart av program.	
15035 WinChem	1 disk
Labba med grundämnen. Skapa nya föreningar eller studera de som finns	
15013 WinDupe	1 disk
Kraftfullt diskkopieringsprogram.	

249:-

1604 Hobbes OS/2	189:-
Mängder av OS/2-program.	
Väl organiserade och indexerade. En mycket bra CD för dig som använder OS/2.	
1618 Libris Britannia	495:-
Det bästa inom PC-Shareware! Mycket arbete har lagts ned för att finna det absolut bästa. En väl indexerad bok på 124 sidor som förklarar programmen följer med. REKOMMENDERAS!	
1605 Sintel MSDOS	199:-
8000 filer till MSDOS! Programmen är sorterade och indexerade.	
1620 CICA Windows ...REKOMMENDERAS!.....	199:-
Massor av program till Windows.	
Högkvalitativa program i alla kategorier.	

1612 Space & Astronomy	349:-
Släck din kunskapsörst! På denna disk finns texter och bilder som förklarar om universum. (PC & MAC).	
1645 Typoshare	299:-
Över 500 fonter. TrueType, Postscript och bitmap	
1631-1633 Erotic 1-3	189:-/st
De helaste bilderna i Kodak Photo CD-format.	
1621 Cliparts	229:-
Över 5000 svartvita clipartsbilder. BRA för DTP!	
1619 Gifs Galore	RING!
Äntigen här!! ÖVER 5000 GIF BILDER!!	

1624 Mediashare 1	138:-
Massor av diverse till DOS/Windows. Ex. fonter, clip-art, antivirus, musik, även program för OS/2 medföljer.	
1625 Mediashare 3	138:-
BRA shareware till DOS/Windows. Ex. databaser, texteditorer, skärmsläckare, animationer, musik, grafik.	
1626 Mediashare 4	148:-
Allt för Windows! Massor av program till Windows och NT. Exempelvis: affärs-program, multimedia, kommunikation, fonter.	
1628 Mediashare 6	138:-
För dig som älskar naturen, bilat och tåg. Massor av fina bilder som lämpar sig för grafik.	
1630 Mediashare 8	179:-
CD-godis för DOS och Windows. Mer än 1000 moduler för ljud och bild. Mer än 2000 ljudfiler för Windows (.WAV, .VOC, .SND)	
1637 Mediashare 10	199:-
Skivan för Dig som använder ett 32-bitars-system typ: OS/2, Windows NT eller Linux. Skivan innehåller det Unix-kompatibla operativsystemet LINUX!	
1638 Mediashare 11	148:-
Högupplösta GIF-bilder med bl.a. mycket vackra (och lättladda) flickor!	
1639 Mediashare 12	148:-
Det senaste inom shareware till Din PC. Spel och nytt. Nästan bara saker från 1994!!	

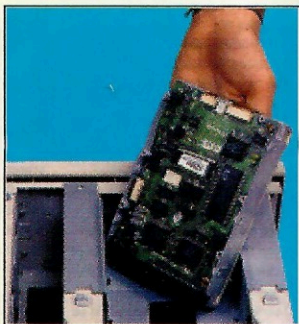

Innehåll

SVENSKA HEMDATOR NYTT NR 9, SEPTEMBER 1994

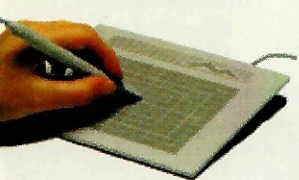
Vi har pratat med grabbarna hos Sharewareföretagen Apogee, Epic Megagames och ID Software ..... Sid 8-10

Byta hårddisk på datorn - inte så svårt som man kan tro. .... Sid 12-14

Vi har kommit till lektion 3 i DTP-skolan och lär oss mixa text och bild Sid 14-15

Vi testar Tabby för Falcon .. Sid 22-23

8 PC-SIDORNA

Vi hälsar på hos Shareware-kungarna Apogee, Epic Megagames och ID Software. Vi berättar hur du byter hårddisk i datorn. Presentation av programmet Fitness Partner. Del tre av vår DTP skola, denna gång mixar vi bilder och text. Månadens diskett. Vi presenterar World Beat, en CD-skiva det svänger om

20 MACINTOSH

Vi testar TextBridge för optisk textigenkänning och presenterar Månadens Diskett

22 ATARI ST

Vi testar ritprogrammet Rainbow samt ritpennan Tabby för Falcon. Demonytt, GFA-Basic samt presentation av Månadens Diskett

28 ARKADREVN

Speltester och förhandsstittar i detta nummer:

Cars	Wallobee Jack	Nascar Racing
Jazz Jackrabbit	Heimdall 2	Star Wars Tie Fighter
Iron Angel	Outpost	Super Metroid
7th Guest	MegaMaze	USA 94 World Cup
samt On the Ball World Cup Edition		

40 "BREVET"

Alla läsares skrivklädesida med synpunkter, tips och annat samt Överste Oskar Afhöring-Drapa

42 SERIE:

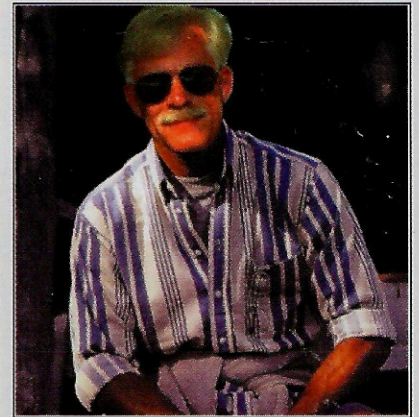
Torsten, Originalserie för SHN av Johan Wanloo.

43 OPEN FILE

Massor med radannonser. Gör fynd under rubrikerna: Säljes, Köpes, Bytes, PD. Hitta brevkamrater under rubriken Brevvänner.

46 BILDJAKTEN

Vinn ett spel för Din dator i "Bildjakten" (Sveriges äldsta datortidningstävling!)

Hejsan och på återseende!

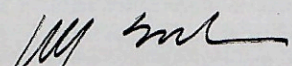
Tack alla semstrandande läsare för de fina vykort som trillat in till redaktionen under de heta sommarkdagar vi försmäktat i arbetet med detta nummer av SHN. Vid det här laget har tydligen alla de datorer som legat i träda under sommaren, återigen tagits i bruk. Vi har, i alla fall, märkt av detta på alla de brev och telefonsamtal vars mängd och antal har ökat markant.

Kul! Ännu roligare är det att höra att artiklar som DTP-skolan och interjuer med programmerare har varit och är så omtänkta.

I det här numret fortsätter vi på samma väg och tittar dessutom på hur man byter sin dators hårddisk och hur man kan läsa in text med hjälp av s.k. Optisk teckenigenkänning. Vi interjuar dessutom grabbarna hos Shareware-giganterna Apogee, Epic Megagames och ID Software, heta namn i en industri som just nu har en våldsam medvind.

Hur hösten kommer att te sig för andra datortillverkare än PC är ett oskrivet kapitel. Commodores framtid är ytterst osäker och Atari ställer nu allt sitt hopp till en lyckad lansering av Jaguar inom kort. Helt klart är att PC är den datortyp som kommer att överleva och finnas kvar som överlägsen segrare och därmed ta överrollen som Hemdator inom kort.

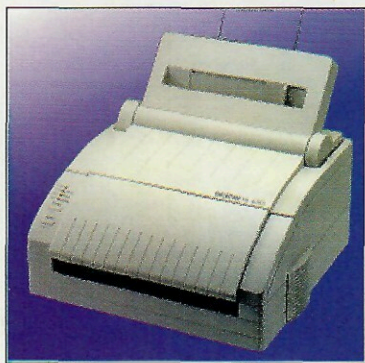
Saker och ting var kanske bättre förr men man får inte vara rädd för förändringar. Vileverien föränderlig värld och kan bara välja mellan att stoppa huvudet i sanden eller hänga med i utvecklingen. Ha det till nästa månad!

ULF SELSTAM, CHEFREDAKTÖR

Annonsörer i detta nummer:

Atamdata	25	FAD DataSoft	45	PrintPromotion	15
C.B.I.	39	FH:s Dataklipp	19	Samsung	43
Chara'Data	41	Högdata	43	SMPD	7
C-Tek	25	Ivarsson PD	45	ST Data Line	25
DataWorld	47	JME Enterprise	45	Tic Tec	44
Delta Software	2	Lagans DatorService	19	Trestads PC-Teknik	43
Disk1	25	LRT	43		
Elda	48	Paradise Trading	43		

Snabb Windows/GDI laser som också klarar DOS

Nu lanserar japanska Brother den första i sin nya serie egenutvecklade laserskrivare med GDI för snabb Windows hantering som även klarar DOS.

Med 0,5 Mb minne och helt nyutvecklad minneskomprimering motsvarande 1 Mb klarar den utskriften från äldre PC eller PO med litet minne. Med automatisk skifte av både POL-4, Proprinter och Epson emulering klarar den utskriften från DOS, Unix eller Nätverk. Med seriellt Mac interface som tillval klarar den också att köra 2 PC, eller PO och Mac med automatiskt skifte.

Den nya laserskrivaren har mycket

snabb tvåvägsriktad utskriftshantering och skriver ut 6 sidor per minut till skillnad mot konkurrenternas 4. Upplösningen är på 300 DPI, och med sin Microfine toner ger den rena, klara och tydliga utskrifter för text och grafik. Den levereras med 35 fonter i True Type format, har pappersmagasin för hela 200 ark, och den raka pappersbanan med Anti-Curl klarar olika pappersformat.

Driftskostnaden är låg - mindre än 1 öre per sida. Tonern - helt giftfri - räcker till 3.000 sidor.

I november kommer ytterligare två av den nya generationen laserskrivare

- båda med 600 x 1200 punkters upplösning - varav den största skriver 12 sidor per minut.

Under 94/95 räknar moderbolaget Brother Industries Ltd, Nagoya Japan, att, med sin nya generation, sexdubbla produktionen av laserskrivare. Det svenska helägda dotterbolaget Brother International har också framgångsrikt ökat sin omsättning från 1993 till 94 med ca 60 %. Prognosen för 1995 är en ökning med 65 %

HL- 630 har 3 års garanti och kostar ca 4.850,- + moms. Finns hos PC-återförsäljare och kontorsfackhandlare. Distributör: Scantech.

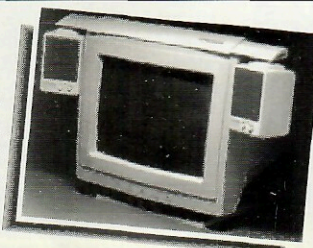
Hållare för högtalare

Från Koss kommer en hållare för högtalare som nu kan monteras ovanpå monitorn för att frigöra utrymme samtidigt som högtalarna hamnar i bästa lyssningshöjd. Den PC-vita hållaren är justerbar i sidled för

att passa alla bildskärmsstorlekar och alla Koss datorhögtalare och är lätt att montera

Längd: 450 - 800 mm Bredd: 75 mm, vikt: 280 gram Material: slagtålig Polystyrenplast. Ca pris: 249 Kr

Generalagent Ljudman AB, Göteborg

Kensington Turbo Mouse 4.0

Turbo Mouse från Kensington är gjord speciellt för de användare som utnyttjar datorns mus i en hög utsträckning. Turbo Mouse är smidigare att använda och gör dessutom arbetet enklare genom att erbjuda ett flertal specialfunktioner.

Turbo Mouse är ergonomiskt utformad och kan användas av både höger- och vänsterhänta - den har en stor knapp på varje sida. Markörens acceleration kan anpassas till hur stora rörelser användaren gör med styrkulan. Detta kan t.ex. innebära att en långsam rullning av styrkulan ger en långsam förflyttning av markören, medan en snabb rullning av styrkulan gör att markören accelererar och rör sig mycket snabbt.

Turbo Mouse har även ett antal specialfunktioner som kan aktiveras på flera olika sätt:

- Genom att användaren klickar på den knapp som inte används som en "vanlig" musknapp, t.ex. den högra knappen (normalt för en högerhänt person).

- Genom att användaren samti-

digt klickar på båda knapparna.

Några av specialfunktionerna kan aktiveras genom att användaren håller nere Skift-, Option-, Kommando-, eller Ctrl-tangenten samtidigt som styrkulan rullas.

Exempel på dessa specialfunktioner är: *Slow Cursor* som gör att markören rör sig mycket långsamt. Med denna funktion kan t.ex. objekt placeras med mycket hög precision i ett ritprogram.

Axis-Only gör att markören enbart kan röra sig i höjd- eller sidled. Med hjälp av Axis-Only flyttar användaren enkelt ett objekt längs en rät linje.

Brilliant Cursor innebär att markören hoppar mellan ett antal s.k. Hot Spots - speciella punkter på bildskärmen som definieras av användaren.

Denna funktion gör det möjligt att snabbt förflytta markören mellan olika delar av en stor bildskärm.

Send String gör det möjligt att enkelt (t.ex. genom att hålla nere Skift-tangenten och klicka på den högra musknappen) utföra en kombination av olika funktioner i ett program. Man kan på detta sätt skriva en hel adress, eller i ett enda svep få ett antal tangenttryckningar, t.ex. Kommando + P följt av Enter, utförda.

Olika kombinationer av dessa inställningar kan också lagras för olika program. De olika kombinationerna aktiveras sedan automatiskt när användaren växlar mellan olika program.

Att installera Turbo Mouse görs på några få minuter. Alla inställningar görs med hjälp av den lättanvända programvaran, som dessutom har en hjälpfunktion.

Turbo Mouse har två inbyggda ADB-anslutningar, vilket gör det enkelt att ansluta ytterligare en ADB-enhet. Detta gör att man både kan använda Turbo Mouse och t.ex. den vanliga musen.

Turbo Mouse som är kompatibel med A/UX kostar 1 990 kronor exklusive moms.

Info: Nova, Göteborg

Prenumerationsservice

Titel Data AB

112 86 Stockholm

Tel: 08-652 43 00

Vardagar kl. 08.30-12.00,
13.00-16.30

Prenumerationspriser:

Sverige och Norge:

Helår (12 nr).....229 kr

Halvår (6 nr).....129 kr

Korttid (4 nr).....69 kr

För prenumeration utanför Norden tillkommer kostnad för flygfrakt.

Tidning med Diskett, (endast Sverige).

Helår ..... 529 kr

(12 nr med 12 disketter)

Halvår ..... 279 kr

(6 nr med 6 disketter)

(Var god ange PC, Mac eller Atari ST vid beställning)

Redaktion

Box 152, 448 23 Floda

Tel: 0302-354 50

Fax: 0302-347 49

Chefredaktör
ansvarig utgivare:

Ulf Selstam

Assistent Editor:

Derek DelaFuente

Utgivare:

Br. Lindströms Förlags AB

Förlagsredaktör:

Christer Rindeblad

VD: **Gunnar Netz**

Företagsannonser:

Björn Wenström

Nybodagatan 1,

171 42 Solna

Tel: 08-830 915

Fax: 08-273 735

Jan Sundström

Tel: 0302-354 00

Fax: 0302-347 49

Mobil: 070-732 78 49

Sättning:

Selda Media

Floda

Rippling:

Textmontage,

Stockholm

Tryck:

Tampereen Arpatheidas,

OY, Finland

ISSN: 0283-3115

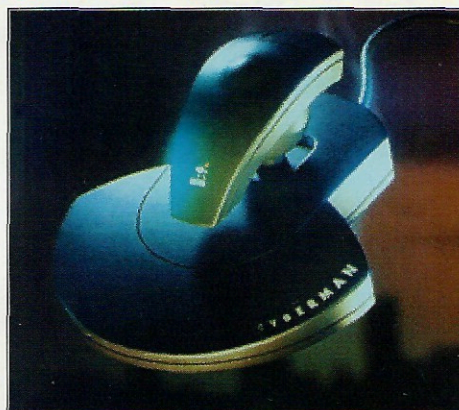

CyberMan och MegaRace i samma paket

Företagen Logitech och Software Toolworks har slagit ihop sina påsar och tillsammans utvecklat en ny version av spelet MegaRace.

I denna nya version har man lagt in drivrutiner som tar tillvara den unika joysticken CyberMans egenskaper. CyberMan ger spelaren direkt kontroll i tre dimensioner, något som tidigare bara varit möjligt med en kombination av traditionell joystick och tangentbord/mus.

Spelet MegaRace, som kom i CD-version för PC under mars, ligger sedan dess högt på topplistorna och erbjuder avancerad 3D grafik och digitaliserade filmsekvenser. Handlingen tilldrar sig på sexton olika racerbanor under nästa sekel när virtuella racerlopp är den stora underhållningen i TV.

Denna nya version av MegaRace, tillsammans med CyberMan finns nu ute i butikerna. Priset på paketet ligger på ca 1130:-

Världens härskare

Nu har du chansen att leka Gud igen. Nu skall du inte bygga några fåniga städer eller barnsliga nöjeparker. Nu kan du skapa texturmappade, 3D-renderade landskap hur du vill med Kai PowerTools program, KPT Bryce. Du kan kontrollera landskapet, marken och himlen samtidigt som du bestämmer klimatet och väderförhållandena. Varje liten detalj, som luftfuktighet och vilka olika typer av moln du vill se flytande över himlen kontrolleras av dig. Slutresultatet kan sedan användas med en speciell Bryce skärmläckare.

Sega återvinner

● Sega drar nytta av sin gigantiska baknummerskatalog. Under titeln Sega Classic har de börjat återutge gamla spel, med ny förpackning och till budgetpris.

Satsningen täcker alla Segas konsoller: Master, Megadrive och GameGear. De mest intressanta titlarna ur den första högen nygamla spel är Streets of Rage, Batman Returns och Captain America.

Mitt i naturen

● Dictionary Of The Living World är ett program för dig som har en Mac och tycker om naturen, fast på avstånd. Jag menar, jag hade också gillat att ströva i skog och mark, om det inte vore så jobbigt och om man kunde undvika äckliga småkryp som bits.

CD'n kommer från MDI och innehåller, förutom massor av text och bilder, en hel del videosekvenser med vidhängande berättarröst. Lär dig allt om träskpaddor, virus, spindlar och amöbor bekvämt tillbakalutad framför datorn.

Nintendo-nytt

● Nintendo's samarbete med Silicon Graphics, som skulle leda till (enligt den hysteriskt kokain-uppskrivade förhandsreklamen) den mest fantastiska spelmaskin som någonsin sett dagens ljus och där alla spel kommer att se ut som Terminator 2 har bytt namn.

Program för fobier

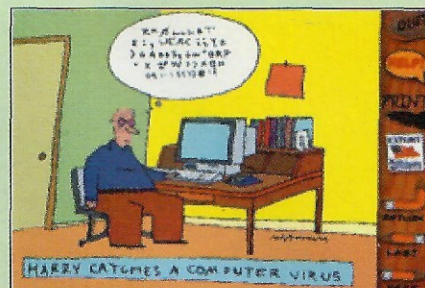
● Det bästa sättet att bota någon som är hysterisk rädd för höjder är att ta upp honom eller henne på ett högt berg. Så var det iallafall, tills det brittiska Virtual-Reality företaget Division tillsammans med ett gäng doktorer skapade ett program specialdesignat för att behandla fobier.

Hittills är programmet endast avpassat för folk med höjdrädsla. Patienten tar på sig V-R-hjälmen och hamnar plötsligt i ett café på ett högt, högt berg. Man går genom caféet och står plötsligt vid kanten på ett stup. Över stupet leder en smal plank, som sitter ihop med en bro. Medan försökskaninen "går" på den rangliga plankan mäts hans puls, blodtryck och stress. När experimentet är klart får patienten prova på några verkliga test, som att åka i genomskinliga hissar som går på utsidan av skyskrapsväggarna osv. Ungefär 90% av alla som gått igenom programmet har blivit mer eller mindre botade från sin höjdrädsla. Snacka om nyttöprogram.

Maskinen heter inte längre Project Reality utan har bytt namn till Nintendo Ultra. Låter som namnet på ett tvättmedel tycker jag.

Pengar

Apropå Nintendo så har detta företag åkt på en ekonomisk smäll av format. Nintendo har tydligen olovandes använt teknologi som patenterats

Är folk inte riktigt kloka

Förr så gav sig lycksökare iväg ut i ödemarken på jakt efter guld. Eller så solochvårade de kvinnor eller startade religiösa sekter. Idag ger de ut CD-ROM som de skriver "interactive" på med stora bokstäver.

På CESmässan i Chicago i somras presenterades det en massa "Interactive Software" som man bara inte kan leva ett fullvärdigt liv utan.

Ta t. ex skivan med information och "bakom-scenen"-bilder från USA's största TV-program: Wheel of Fortune, Jeopardy, Oprah, Star Trek: The Next Generation och Entertainment Tonight. Oh Joy!

Jag skulle, däremot, gärna köpa en Star Wars-skärmläckare utan att blinka. Installerar men den kan man få se hur Obi-Wan och Darth duellerar eller hur dödstjärnan sprängs eller hur små Jawas stjälar dina ikoner.

The Multimedia Cartoon Studio innehåller en massa digitaliserade enroutes-skämt från amerikans stösta seriesyndikat. Du kan även klippa ihop olika småbitar från skämtteckningarna och skapa dina helt egna serier. Cartoon Studio kostar väl runt 400 kr. En penna kan du hitta för en tia.

av det lilla amerikanska företaget Apex i över sjutton år.

Manhattans federala domstol anser att Nintendo gjort sig skyldiga till patentbrott. Apex kräver att få ut 10-12 procent av de 3,5 miljarder dollar som Nintendo tjänat på sin mjukvara de senaste sjutton åren i skadestånd. Det är en hel del.

SM i multimedia

Sveriges första SM i multimedia kommer att äga rum i Stockholm i oktober. Arrangören, Ingenjörsvetenskapsakademien, hoppas på stor respons från skolor och andra utbildningar.

Lockbetet är resor, datorutrustning och publicitet. Skapa något som engagerar, roar och sprider kunskap. Så lyder uppmaningen från IVA (Ingenjörsvetenskapsakademien) till alla svenska skolor med data och multimedia utbildningar.

SM i Multimedia som IVA har valt att kalla tävlingen vänder sig till gymnasieskolor, vuxenutbildningar, folkhögskolor, föreningar, studiecirkel och andra som arbetar med Multimedia i sin utbildning eller verksamhet som utan att vara kommersiella.

Ordet multimedia är ett mycket brett begrepp och därför får tävlingsdeltagarna ganska fria tyglar. De enda krav som ställs på bidragen som kommer in är att de är interaktiva och tyngdpunkten ska ligga på grafik och ljud.

De plattformar som får användas för presentationen är Amiga, PC eller Macintosh. Inga extra poäng kommer att ges för stora bidrag, juryn ser hellre kvalitet istället för kvantitet. Därför är en maxstorlek på 500 MByte satt för presentationen.

De tävlande ska vara uppdelade i grupper av två till fem personer. Tävlingen hålls i två klasser. En för gymnasieskolor och en för övriga.

Första pris är en resa för sex personer, inklusive lärare, till en internationell multimediakonferens och ny datorutrustning till skolan. Övriga priser kommer att delas ut för bästa ljud och bild.

Juryn som består av representanter från IVA, högskolan och media kommer att lägga stor vikt vid att bidraget är väl genomtänkt och lätt att använda. Av de bidrag som kommer in till IVA kommer 10 finalister att väljas ut. De 10 finalistgrupperna kommer själva att få presentera sina bidrag under IT festivalen 21-25 oktober. Här kommer även besökarna få möjlighet att testa bidragen själva.

För de som är intresserade av att delta är sista inlämningsdag den 15:e september. Bidragen skickas till IVA, Klas Nilsson, Box 5073, 102 42 Stockholm. För mer information kontakta Klas Nilsson på telefon: 08-79129 00

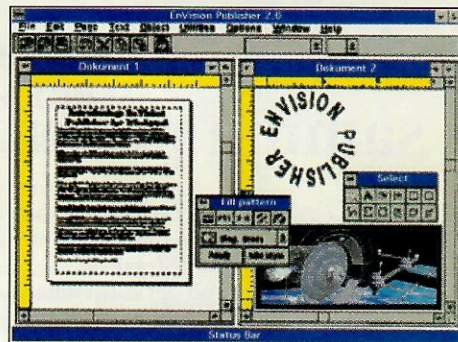
■ Jonas Hallman

EnVision för Windows klar

Software Vision, företaget bakom EnVision Publisher, introducerade nyligen EnVision Publisher för Windows

I Windowsversionen, som släpptes den 15:e augusti i USA, har man infört en mängd nya egenskaper som gör programmet mycket konkurrenskraftigt jämfört med sina betydligt dyrare konkurrenter. Bland nyheterna finns t.ex:

- Möjlighet till att kunna ha 100 olika dokument öppnade samtidigt.
- Hela sidouppslag kan visas
- Förbättrad grafikhantering. Förutom förbättrade ritmöjligheter kan EnVision Windows hantera bildformaten TIFF, GIF, JPEG, TGA, BMP och BIF-bilder, samtliga i färg (upp till 24-bitars) monokrom eller gråskala. Alla objekt kan roteras, skalas, grupperas.

● Man har lagt till s.k. SuperText vilket gör det möjligt att forma text efter cirklar eller kurvor och även kunna få 3D-effekter.

● Upp till 127 olika mallsidor, inbyggd texteditor med sök/ersätt funktion är ytterligare några av alla de finesser som tillkommit.

Till Sverige kommer EnVision för Windows under slutet av 94, priset är ännu ej fastställt. Registrerade användare av äldre versioner kan uppgradera för lägre kostnad.

Nedåt för Digital, uppåt för Compaq och Apple

Den amerikanska datortillverkaren Digital redovisar en brakförlust för det senaste kvartalet. Det förlusttyngda företaget tycker sig dock se uppmuntrande tecken när det gäller kärnverksamheten. Digital gjorde en förlust på 13,7 miljarder kronor inklusive nyligen aviserade omstrukturingskostnader på 1,2 miljarder dollar. Det skall jämföras med en vinst på 113 miljoner dollar motsvarande period förra året. Förlusten är en av de största i företagshistorien. Det tvivelaktiga rekordet innehas av konkurrenten IBM, som fjärde kvartalet 1992 gjorde en förlust på 5,46 miljarder dollar. Borträknat omstrukturingskostnaderna och andra poster redovisar Digital en förlust på 160,4 miljoner dollar.

Compaq

Vinsten i det amerikanska dataföretaget Compaq ökade till 210 miljoner dollar (1,6 miljarder kronor) under det andra kvartalet i år, jämfört med 102 miljoner dollar motsvarande period i fjol. Intäkterna under det andra kvartalet i år uppgick

till 2,5 miljarder dollar, jämfört med 1,63 miljarder dollar motsvarande period året före. Under årets första sex månader ökade vinsten till 423 miljoner dollar (3,3 miljarder kronor) jämfört med 204 miljoner dollar motsvarande period 1993. Intäkterna under det första halvåret ökade till 4,78 miljarder dollar. Under det första halvåret 1993 uppgick intäkterna till 3,2 miljarder dollar. (IT Reuter)

Apple

Amerikanska datortillverkaren Apple, världens näst största efter IBM, rapporterar en en oväntat stor nettovinst på 138 miljoner dollar (1,1 miljarder kronor) för tredje kvartalet som sträcker sig till 1 juli. Det ska jämföras med en förlust på 188 miljoner under samma kvartal i fjol. Försäljningen steg med tio procent till 2,1 miljarder dollar (16,3 miljarder kronor). Under niomånadersperioden oktober-juni mer än fördubblade Apple sin nettovinst till 196 miljoner dollar (1,5 miljarder kronor). Försäljningen steg samtidigt från 5,8 till 6,7 miljarder dollar.

Senaste nytt på Commodore-fronten.

För tre månader sedan meddelades det att Commodore lämnat in en frivillig konkursansökan. Nu ligger Commodore's framtid i händerna på en konkursförättare, som slutgiltigt skall bestämma över dess öde.

Commodore har in i det längsta försökt undvika detta och har bett domstolen i Bahamas om uppskov flera gånger för att kunna förhandla

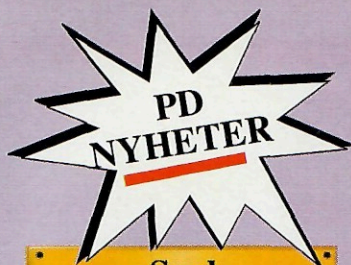
med eventuella köpare, men nu vill fordringsägarna ha sitt.

Commodore har en del värdefulla tillgångar, bl.a. lager, flera års forskning och utveckling och rätten till namnet Amiga. Nu funderar konkursförättaren på hur fordringsägarna bäst skall bli kompenserade. Det finns även andra eventuella lösningar; både Commodore's forne amerikanske chef Jim Dionne och den brittiska ledningen intresserade av att ta över. Även Amstrad, Philips och Samsung har framfört önskemål gällande

köp, åtminstone mindre delar av företaget. Flera av Commodore's mindre internationella grenar kämpar fortfarande på, men experterna menar att de snart kommer att gå under de med. Flera stora chefer har redan lämnat skeppet. Bland Commodore's skandinaviska chef, John Zinck. Av alla Commodore's marknader är England den starkaste och lyckas den brittiska ledningen med sitt planerade köp är det därifrån ett nytt Commodore skulle styras.

J.W

Spel

DOOM är ett blixtnsamt äventyr med Virtual Reality-känsla och är STORT! Du behöver över 4 Mb på din dators hårddisk för att kunna installera det! ShareWare.

Doom levereras i form av packade filer på två stycken HD-disketter. Pris (2 st HD-disketter): 49:-
Best nr: ..... PC.1513 & PC.1514

RAPTOR, ett rafflande arkadspel från Apogee med enorm grafik och kraftfulla ljud-effekter! Stödjer ljudkort. Du behöver över 4 Mb på din dators hårddisk för att kunna installera det! ShareWare. Raptor levereras i form av packade filer på HD-disketter. Pris (2 st HD-disketter): 49:-
Best nr: ..... PC.1518 & PC.1519

Blake Stone: Ett Apogee-spel som gjorts med Wolfenstein 3D-teknik. ShareWare. Levereras som en packad fil på HD-diskett. Uppackningsprogram medföljer. Pris: 40:-
Best nr: ..... PC.1520.

Sango Fighter: Ett mycket välgjort kampspel av typen shareware med support för joystick och ljudkort. Spelet ligger packat på 1 st HD-disk och menyprogram för uppackning medföljer. Pris: 40:-
Best nr: ..... PC.1523.

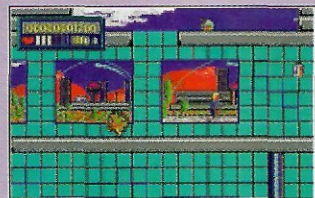
Hocus Pocus Ett nytt Apogee-spel med mycket snygg grafik. Pris 40:-
Best nr: PC.1524

Halloween Harry: Ett Apogee-spel med 256 färgers VGA grafik. Stöd för joy och ljudkort. Minst 386. Pris: 40:-
Best nr: PC.1529

Jazz Jackrabbit: Ett purfärskt toppspel från Epic. Ligger som packad fil på en HD-disk. Pris: 40:-
Best nr: PC.1530

Jason Storm: Space Chase: Ett annat toppspel från Epic. Ligger som packad fil på en HD-disk. Installationsprogram medföljer. Pris: 40:-
Best nr: PC.1531

Flotris & Break 3.21: Två toppspel på samma diskett (DD) Flotris är en Tetrisvariant och Break 3.21 bygger på det klassiska BreakOut-temat. Mycket snyggt gjorda. Uppackningsprogram medföljer. Pris: 40:-
Best nr: PC.1526

S.M.P.D

Box 49, 448 21 Floda

Nyttprogram:

RMorf: Här är det morfningssprogram som testades i SHN nr 1-94. Ta t.ex. två olika bilder och gör övergångar mellan dem. Programmet kan köras på alla PC 386 och uppåt men du behöver en hel del håddiskutrymme ledigt.

Pris: 40:-
Best nr: ..... PC.1515.

Graphic Workshop för Windows: Detta är det absolut bästa programmet för dig som sysslar med grafik. Du kan lätt hoppa mellan olika bildarkiv och berabeta dina bilder på massor av olika sätt. Programmet är Shareware. Pris: 40:-
Best nr: PC.1521

GWS ver 7.0 för DOS.

Pris: 40:-
Diskett nr: ..... PC.1522.

TERMINATE: Ett av de bästa kommunikationsprogrammen för PC. Innehåller alla finesser och protokoll som behövs. Pris: 40:-
Best nr: PC.1525

SUPER BAR 2.0: Ett program för Windows nu i ny version med bl.a. svenska menyer. Med SuperBar skapar du egna vertygslister med iconer och där du, genom att klicka på en av dessa enkelt kan ladda in ett program i Windows. Programmet ligger packat på 1 st DD-disk, installationsprogram medföljer.

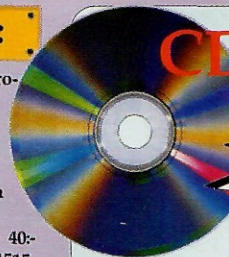
Pris: 40:-
Best nr: PC.1533

Traffic Department 2192:

Ett helt nytt "skjuta-ner"-spel från Epic. Ligger som packad fil på en HD-disk. Installationsprogram medföljer. Stöd för joystick och ljudkort

Pris: 40:-
Best nr: PC.1532

CD-ROM:

Från:

76:-

Massor av programvara på CD-ROM finns nu tillgängliga i Sverige till lägsta priser. Här är ett axplock ur vårt sortiment:

Titel	Best nr	Pris
360 Games Compilation	102200	626
Business Master	102028	210
Games Master	102033	229
Night Owl Business S/W	102082	248
Night Owl Version 11	102722	535
Night Owl Version 10	102521	535
Night Owl Version 8	102198	210
Night Owl Version 9	102372	420
Original Shareware	102010	76
PC-Sig 11	102373	95
PC-Sig 12	102146	268
PC-Sig 13	102608	305
PC-Sig World of Education	102601	171
PC-Sig World of Games	102019	171
PC-Sig World of Utilities	102602	171
PC-Sig World of Windows	102589	171
Racecar 1001 Utilities	102390	95
RBBS in a Box 3,1	102591	344
Selectware	102013	95
Shareware Avalanche	102592	324
Shareware Gold II	102014	134
Shareware Heaven	102685	109
Shareware Heaven 2	102539	142
Shareware Overload Trio	102546	210
Simtel-20 October 1993,	102384	124
So Much Shareware Vol 2	102060	152
So Much Shareware Vol 3	102386	268
Software Vault Vol 2	102393	134
Solar Heaven	102538	120
The ASP Advantage	102557	210
Windows Shareware Gold	102096	171

SPEL:

Blue Force	102410	479
Day of the Tentacle OEM	110187	439
Deep Voyage	102486	419
Kings Quest VI	102794	274
Oceans Below	102532	464
Putt Putt Joins the Parade	102209	488
MYST (PC)	102100	569
Lemmings 2	200101	455
Reunion	200102	455
Strike Commander	200104	636
Rebel Assault	102548	389
Dracula Unleashed	200105	569
Labyrinth of Time	200112	431
Microsoft Golf	102470	478
Humans	200113	272
Interactive Video Mysteries	200114	478
Outpost		498
King's Quest Anthology I-VI		498
Space Quest Anthology I-V		498
Quantum Gate		349
Critical Path		349
Megarace	200115	478

Alla priser är inkl moms och porto.

Ring oss! Det är ett samtal som du tjänar på!!

Auktoriserad återförsäljare i Sverige:
SMPD, Box 49, 448 21 Floda
Tel: 0302-301 28 Fax: 0302-347 49

Beställningstalong

Skickas till: SMPD: Box 49, 448 21 Floda

Priserna inkluderar moms och porto. Betalning bifogas i form av
☐ Check, ☐ sedlar ☐ Insättning på PG: 5 37 21 - 0.
OBS! Vi levererar EJ mot postförskott!!

☐ Jag vill ha följande artiklar

Namn: _____

Adress: _____

Pnr/Ort: _____

Telefon: _____ Ev kundnr: _____

Summa: _____

Vår flygande reporter **Derek Dela Fuente** har fått exklusiva pratstunder med de tre absolut största distributörerna av shareware-spel idag; **Apogee**, **ID** och **Epic**. De ligger bakom oerhört framgångsrika spel som **Wolfenstein 3-D**, **Commander Keen** och **Doom**. Här har du chansen att ta en titt bakom kulisserna på de kanske hetaste spelföretagen just nu.

Shareware-kungarna

Apogee

- Vi beslöt oss för att släppa våra spel som shareware, eftersom de, i början, helt enkelt inte var bra nog att släppas kommersiellt." säger Scott Miller på Apogee.

- De flesta av de spel vi utvecklade nu skulle enkelt kunna bli stora framgångar i handeln. Trots det släpper vi dem först som shareware. Apogee är ett utvecklar driven företag och våra utvecklare tjänar mer pengar från ett framgångsrikt shareware-spel än vad de skulle göra från ett framgångsrikt kommersiellt spel.

Scott Miller är en erkänd och respekterad person inom shareware-branschen, något som märks då man pratar med de andra stora företagen. De flesta håller med om att det var Miller som drog igång hela Sharewareboomen för spel genom sitt textäventyr Kingdom of Kroz som kom 1987. Det var det första spel där den första delen

släpptes som shareware och där användaren senare fick köpa fortsättningen. Spelet var oerhört framgångsrikt och detta ledde till att Apogee bildades.

Miller rekryterade andra spelutvecklare till Apogee för att göra fler spel att släppas som shareware. ID software (som på senare tid rönt oerhörda framgångar med sitt eget spel, Doom) var ett av dessa företag.

Miller har sysslat med spel mycket länge. Han började designa spel på en Wang 2000-

nuvarande Apogee-partner George Broussard, en bok vid namn "Shootout: How To Zap The Video Games", som förklarade hur man skulle bära sig åt för att slå flera av de stora arkadspelen. Efter det skrev Scott en veckospalt i en av USA's största dagstidningar, samtidigt som han skrev för många andra datatidningar.

- Vi får många bidrag varje vecka från hoppfulla utvecklare som vill att Apogee skall släppa deras spel. De flesta får nej.

"Vi får många bidrag varje vecka från hoppfulla utvecklare som vill att Apogee skall släppa deras spel. De flesta får nej. Bara ett fåtal har accepterats."

dator i mitten av sjuttioalet. I början på åttiotalet var Scott en stor dataspelsfantast och det ledde till att han faktiskt var föreståndare för en spelhall under några år. 1982 skrev Scott, tillsammans med sin

Bara ett fåtal har accepterats. De flesta av Apogees utvecklare har rekryterats av Scott, eftersom han såg att de var väldigt talangfulla. Antingen som programmerare eller konstnärer.

Arctic Adventure

Doom

Gänget från ID Software

Det är många företag som följt i Apogees spår. Vad anser Miller om den ökande konkurrensen?

-Det är svårt att bedöma hur konkurrensen påverkar Apogees försäljningsiffror. Shareware-marknaden är så stor att den kan klara av ännu mer konkurrerande företag. Våra försäljningsiffror fortsätter att öka och Apogee är nu mer framgångsrikt än någonsin. Vi hade kanske varit ännu mer framgångsrika ifall det inte fanns några andra som tävlade om kakan, men det är svårt att veta.

En distributörs framgångar hänger oftast på dess utvecklare. En av Apogees största framgångar skapades av ID software.

- ID Software var inte ID Software när jag först rekryterade dem, säger Scott Miller.

-De var programmerare som jobbade för Softdisk Inc som producerade en månatlig disk tidning, som innehöll små spel. Jag såg fler av deras enkla arkadspel och kontaktade dem för att kolla om de var intresserade att designa ett Sharewarespel åt oss. De bad om 3000 dollar i handpenning, sedan gjorde de det första Commander Keen - spelet åt oss.

- Vid den tiden kallade de sig själva Ideas From The Deep (IDF), men ändrade sedan namnet till ID Software. ID skapade ytterligare två hits för Apogee. De var Commander Keen: Goodbye Galaxy! och Wolfenstein 3D. ID tjänade miljontals dollar på Wolfenstein och bestämde sig för att släppa Doom själva, genom att använda de tekniker de lärt sig från Apogee, berättar Scott Miller

Wolfensteins 3D-motor används nu flitigt i många spel från olika tillverkare. Hittills

har vi bara sett väldigt blodiga Shoot-em-Ups. Jag frågar om de tänker göra några andra spel, typ äventyrsspel eller sagoliktande rollspel med samma 3D motor. Millers svar:

-Apogee gör våldsamma spel eftersom det finns en stor efterfrågan på realistiska spel, såväl som på traditionella arkadspel. Vi håller på att utveckla ett flertal 3D-spel som kommer att innehålla lite mer utmaningar för spelaren än bara 'Om det rör sig, skjut det'. Doom lyckades med de enkla förutsättningarna. Våra kommande 3D-spel kommer att vara mycket djupare och ha en ordentlig story.

Apogee har flera nya spel på gång som förhoppningsvis kommer att släppas innan sommarens slut. Whacky Wheels, som är ett bilspel. Mystic Towers samt Rise Of The Triads, som är ett hederligt 3D-shoot-em-up,

EPIC

Vi talar med Tim Sweeny på Epic, företaget som bl.a. ligger bakom spelen Epic Pinball, och Jill Of The Jungle. Epic kom in på marknaden förtvå år sedan när de släppte Jill Of The Jungle, ett 256-färgers VGA arkad-äventyrsspel. Tim Sweeny designade och programmerade spelet med hjälp av en musiker och en tecknare.

-Två veckor efter Jill släppts hade jag fått en jättelik hög med beställningar. Då skaffade jag mig två anställda och började utöka företaget, berättar Tim Sweeny

Vad har Epic för åsikter om Shareware och hur går de till väga?

- Distribution är bara en lite del av det vi

håller på med., säger Tim Sweeny.

- Epic lägger sig i själva utvecklandet av spelen mer än andra spelföretag. Vi för samman programmerare, tecknare, designers och musiker. Vi koordinerar deras arbete, pekar dem åt rätt håll och stödjer dem. Vi finansierar projekten. Vi har folk som sitter på våra kontor och arbetar och vi har frilansare som är utspridda över hela landet. Så här kommer högteknologiska företag arbeta i framtiden. Vi är inte begränsade av geografi eller avstånd. Shareware funkar bara för företag som fokuseras på att sälja direkt till kunderna. Eftersom det inte finns några mellanhänder (distributörer, handlare osv) är vinsten fantastisk. Skulle vi behöva använda oss av distributörer och handlare skulle shareware inte vara en möjlighet för oss. Vi skulle inte vilja sälja våra spel genom den konventionella datahandeln.

-För oss är en bra utvecklare en potentiellt fantastiskt utvecklare. När vi pratar med en blivande utvecklare tittar vi på hans spel, men vi tänker också framåt, på hans tredje eller fjärde spel. Den här filosofin resulterar i spel som får allt annat att se ut att höra hemma i stenåldern. De största shareware utvecklarna tjänar väldigt, väldigt bra. Det är en bra marknad, eftersom utvecklaren kan börja göra spel som en hobby. för att sedan ägna sig åt det på heltid efterhand då deras royalties växer.

- James Schmaltz började arbeta för oss på deltid. Hans första spel, Solar Winds, blev någorlunda framgångsrikt, och därför kunde han arbeta heltid med Epic Pinball de följande tolv månaderna. Det spelet har blivit fenomenalt framgångsrikt och inkomsterna är...fantastiska. Men vi är inte

Spear of Destiny, uppföljaren till Wolfenstein 3D från ID Softw.

One Must Fall, det nya spelet från Epic

sådana som vilar på lagrarna. Besöker du våra kontor kommer du att få se de mest fantastiska spel under utveckling.

Epic har två nya spel som är på klara att lanseras. One Must Fall är ett Street Fighter-liknande spel med robotar. Ett annat spel som nyligen släppts är Jazz Jackrabbit.

-Det mest snabbscrollande spel du någonsin sett på en PC, menar Tim Sweeny. Det handlar om en liten gullig-kanin med en stoooo pistol (YES! /wanloo's anm).

ID Software.

Som ni läst började ID sin bana som utvecklare åt Apogee, men har sedan brutit sig loss för att själva distribuera sina egna spel. Det var ID som utvecklade mallen bakom Wolfenstein och Doom, något som de naturligtvis drar fördel av. De har "hyrt ut" denna mall till bl a Capstone för spelet Corridor 7. Jay Wilbur på ID förklarar varför shareware är idealiskt för konsumenterna:

-Shareware är en utmärkt kanal för de som vill ha högkvalitativa produkter. Det finns inga snygga lådor med välteknade omslag att gömma ett skräpspel i.

ID använder sig sällan av utomstående utvecklare:

-Vi får en del bidrag i posten, men vi säger oftast åt dem att skicka sina grejor till Apogee eller Epic. Vi har handplockat två grupper (Raven Software som gjort Shadowcaster och Cygnus Studios som ligger bakom Raptor) för att göra spel med Doom-motorn, som kommer att släppas av ID

under 94/95. De här grupperna handplockades att jobba med vår teknologi eftersom vi vet vilket kvalitetsjobb de kommer att utföra. Vi är inte intresserade av att jobba med vem som helst. Vi vill bara jobba med de bästa och du vet att du är bäst när vi vill ha dig.

ID jobade från början med Apogee, men avslutade samarbetet efter bara en handfull spel. Varför?

-Det ligger ingen ovänskap bakom beslutet. Det var helt och hållet ett affärsmässigt beslut. I början hade Apogee något som ID

na ideologier eller om den amerikanska publiken kanske har det. Det finns ETT hakkors i Doom. Den finns där för att indikera att det är en ond plats, därför finns det en ond symbol där.

-Naturligtvis finns det en massa knäppskallar som ser där hakkorsen och direkt får för sig att vi är djävulsdyrkande nazister. Det är fel. Vi får en del hysterisktroliga brev från religiösa fanatiker som skriver att vi genast skall sluta att göra sådana hemiska spel och att alla som spelar dem kommer att dömas till en evighet i

"Wolfenstein 3D har redan portats till Super Nintendo och håller på att portas till Atari Jaguar och Macintosh."

behövde (distribution och efterkänt namn) och ID något som Apogee behövde (programmeringstalang). Vi arbetade väl tillsammans. Men efter en tid blev namnet ID erkänt och vi kom på sätt att distribuera bättre, snabbare och billigare än Apogee." -Vi skriver de spel som vi, de mest fanatiska dataspelarna i världen, vill spela själva. Vi är mycket glada över att andra vill spela dem också.

ID har fått en del kritik för Wolfenstein och Doom. Dels för att de är så våldsamma och dels för att de innehåller en hel del nazist-symboler. Spelet är t ex förbjudet i Tyskland, berättar Jay Wilbur.

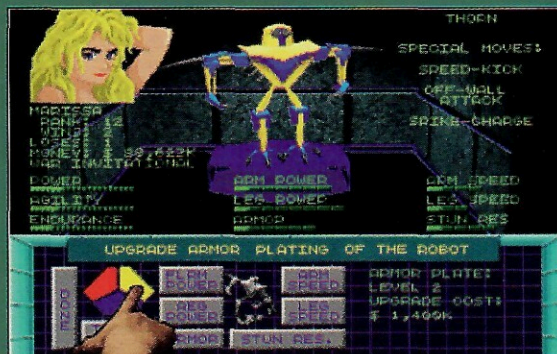
-Om de har någon sympati för högerextrem-

helvetet. De breven lägger vi i vår speciella 'kan inte skilja mellan fantasi och verklighet'-låda direkt. Vi har en del höjdare.

-Vi fortsätter släppa program som Shareware samtidigt som vi håller på att hitta nya sätt och nå ut. Wolfenstein 3D har portats till Super Nintendo och håller på att portas till Atari Jaguar och Macintosh. Doom håller på att portas till Jaguar, Sega 32X och Windows.

Vi försöker komma ut på alla plattformar med våra spel. Dessutom håller vi på att förhandla med flera leksaks- och klädtilverkare som vill göra Doom. Det är även en Doom-film på gång (WOW! /Wanloo's anm).

-I Oktober kommer ett efterlängtat spel; Doom II: Hell on Earth. Slakten fortsätter i ett spel som är större, hårdare och bättre än Doom. Dessutom kommer Heretic (arbetstitel) sent 94. Det kan beskrivas som Doom, fast med trollkarlar, samt Strife (också arbetstitel) som är en cyberpunkig rollspelsliknande sak.

Ytterligare två skärmar från spelet One Must Fall

PC DATA SPEL

De flesta PC spel kräver 386/486, DOS 5.0 (eller högre), minst 2 Mb RAM minne, VGA grafik och High Density 3.5 diskdrive. Flera spel är inte kompatibla med Double Space eller annan hårddiskkomprimering.

ACTIONSPEL

CANNON FODDER	429
CORRIDOR 7	259
DARK LEGIONS*	449
DOOM ACTION 1, ****	469
DOOM ACTION 2, ****	469
EIGHT BALL DELUXE	199
MORTAL KOMBAT*	379
PINBALL DREAMS 1	449
PINBALL DREAMS 2**	469
PINBALL FANTASIES	529
SYNDICATE*	269
SYNDICATE DATA*	269
TERMINATOR RAMPAGE	499
WOLFENSTADT 3D Alla del	429
ZOO 2	269

*kräver 4 Mb RAM minne.
**kräver Syndicate.
***kräver Pinball Dreams.
****kräver Doom (alla 3 delar). 40 nya nivåer.

BILSPEL

INDYCAR RACING*	379
INDY CAR TRAX PACK**	259
RALLY	429

*kräver 4 Mb RAM minne.
**sju nya banor till Indy Car.

FLYGSPEL

1942 PACIFIC AIR WAR*	499
ACES OVER EUROPE	529
BATTLE OF BRIT 2 WIN.	529
COMANCHE MAXIM.	499
COM. OVER EDGE	339
F14 FLEET DEFENDER*	499
FLIGHT SIMULATOR 5.0	599
FL. SIM 5.0 PARIS**	299
FLIGHT SIM 5.0 N.Y.***	299
FL. SIM 5.0 SAN FR.***	449
FL. SIM 5.0 WASH. D.C.***	449
FLIGHT SIM TOOLKIT	559
PACIFIC STRIKE**	559
PAC. STR. SPEECH**	269
T.F.X.	539
THEIR FINEST HOUR	249
THEIR FIN. H. MISS***	169

*kräver 4 Mb RAM minne.
**kräver Comanche Maxim.
***kräver Flight Simulator 5.0.

****kräver Their Finest Hour.
*****kräver 486, 4 Mb RAM minne och 27 Mb på hårddisken.

*****kräver Pacific Strike.

ROLLSPEL

AL-QADIM*	439
CLOUDS OF XEEN	549
DARKSIDE OF XEEN	549
DUNGEON HALL	499
ELDER SCROLLS*	529
EYE BEH. 1/23 249/249/469	479
HEIMDALL 2	479
HEXHERY WIZARD	439
LANDS OF LORIE	449
RAVENLOFT*	529
ULTIMA 6 PAGAN*	559
ULT. UNDERWORLD 2	499

*kräver 4 Mb RAM minne.
**kräver Ultima 6 Pagan.

SIMULATOR

B-WING***	279
ELITE 2 FRONTIER	469
GREAT NAV. BATTLE 2**	469
HARPOON 2*	539
IMPERIAL PURSUIT**	259
PIRATES GOLD*	499
PRIVATEER*	559
SIM ANT/EARH	259/269
SIM CITY CLASSIC	249
SIM CITY 2000**	499
SIM CITY 2000 SCEN. 1	229
SIM FAMILIFE	439/449
SIM HEALTH*	449
SSN-21 SEAWOLF*	539
STRIKE COMMANDER*	549
SUBWARS 2050	529
THE FIGHTER	559
X-WING	499

*kräver 4 Mb RAM minne.
**kräver SVGA (640 x 480 256 färgers) och 4 Mb RAM minne.
***kräver X-Wing.

SPORTSPEL

CHAMP. MAN. ITALIA	379
CHAMP. MAN. WIND.	379
EMPIRE SOCCER 94	379
FIFA SOCCER*	499
KICK OFF	359
LINKS 386 PRO SVGA	529
LINKS EXTRA BANOR: BANFF SPRINGS, CASTLE PINES, FIRESTONE, INNISBROOK, MAUNA KEA, PEBBLE BEACH, PINEHURST, THE BELFRY.	529
PRIS 529 KR/STYCK. (Passar till Links, Links 386 Pro och Ms Golf)	
MAN. UTD. PREM. L. CH.	539
NHL HOCKEY	539
ON THE BALL WORLD C.	439
PREMIER MAN. 1/2 359/129	
SENS. SOC. INTL. ED.	259
TACTICAL MANAGER	499
UNNECES. ROUGHN.	499
WORLD CUP USA 94	399
WORLD TENNIS	269

*kräver 4 Mb RAM minne.
**kräver Champ. Manager 93.

STRATEGI

A-TRAIN	269
AIRLINE	439
ALIEN LEGACY	699
BATTLE ISLE 2*	479
BLUE AND THE GREY	499
BRIDGE OLYMPIAD	549
CARRIERS AT WAR 2	539
CHESSM. 4000 TURBO*	439
CIVILIZATION	449
CIVILIZATION FOR WIN.	499
COMMAND H.Q.	369
D-DAY BEG. OF END	499
DETROIT	469
EMPIRE DELUXE	529
GENESIA	499
GRANDEST FLEET	549
HANNUAL	549
KING MAKER	469
MASTER OF ORION	499
MERCHANT PRINCE	529
RAGS TO RICHES	499
RAILROAD TYCOON	249
REUNION	479
STRATEGY GAME WIN.	369
THE SETTLERS*	479
THEME PARK*	539
UFO ENEMY UNKNOWN	499
VIKINGS FIELDS CONQ.	429
WARWORLD CON. KIT 2	479
WARLORDS 2	529
WARLORDS 2 SC. ED**	499
WORLD WAR 2	549

*kräver 486, 4 Mb RAM minne och Windows 3.1.
**kräver Warlords 2.

ÄVENTYRSPEL

ALONE IN THE DARK 2	499
BENEATH STEEL SKY**	469
DEATH OF THE TENTACLE	469
DRAGONSPHERE	449
GABRIEL KNIGHT	499
INCA 2*	449
INHERIT THE EARTH	479
INDY JONES 3/4	239/439
KINGS Q. 1/2	229/199
KINGS Q. 3/4	199/249
KINGS Q. 5/6	499/529
KRONOLOG NAZI PAR.	449
KRYANDIA 1/2	449/499
LARRY 6	499
MONKEY ISL. 1/2	249/429
POLICE Q. 1/2	249/229
POLICE Q. 4 OPEN S.*	499
QUEST 1, 2, 3, 4	249/269
QUEST FOR GLORY 4*	499
ROBINSONS REQUIEM*	499
SAM & MAX	499
SIMON THE SORCERER	499
SPACE Q. 1/2/5 249/199/499	
STAR TREK 2 J. RITES	549

*kräver 4 Mb RAM minne.
**på engelska.

SPELPAKET

AIR COMBAT CLASSICS Secret Weapons of the Luftwaffe, Battlehawks 1942, Their Finest Hour and 5 uppdragsdiskar. Pris 529 kr.	
AWARD WINNERS 2 Elite Plus, Zool 1, Sensible Soccer 92/93 och Jimmy Whites Whirlwind Snooker. Pris 449 kr.	
CLASSIC ADVENTURES Zak McKracken, Loom, Monkey Island 1, Indy Jones 3 L.C. Adv och Maniac Mansion 1. Pris 599 kr.	
FLIGHTPAK BUNDLE Microsoft Flight Simulator 5.0 och Gravis Analog joystick. Pris 749 kr.	
FLIGHTPAK PRO BUNDLE Microsoft Flight Sim. 5.0 och Gravis Analog joystick. Pris 869 kr.	
PERFECT GENERAL TRILOGY Perfect General, World War 2 Battleset och Greatest Battle of 20th Century. Pris 549 kr.	
POWERMITS BATTLETECH BattleTech 1 och Mech Warrior. Pris 499 kr.	
SPACE LEGENDS Wing Commander 1, Elite Plus och Mega Traveller 1. Pris 449 kr.	
TORNADO PLUS Tornado och Oper. Desert Storm. Pris 529 kr.	
WING COMMANDER 2 PLUS Wing Commander 2 och Wing Com. 2 Speech. Pris 499 kr.	
WIZARDRY TRILOGY 2 Heart of Maelstrom, Bane of the Cosmic Forge och Crusaders of the Dark Savant. Pris 549 kr.	

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

JÄTTEBRA SPEL PRIS 199 KR/ST.

CHESS CHAMPIONS 21/5, FUTURE WARS, GRAND PRIX UNLTD, HARDBALL 3, HOOK, HOLYBOK OF GAMES 3, MANIAC MANSION 1, PIRATES, REALMS, ROBIN HOOD, SUPREMACY, SOCCER TEAM MANAGER, SUMMER CHALLENGE, TEST DRIVE 3, WORLD CUP ALL TIME GREATS, ZAK MC KRACKEN	

SUPERBRA SPEL PRIS 229 KR/ST.

688 ATTACK SUB, ANOTHER WORLD, ARCHER MACLANS, POOL, BIRDS OF PREY, CLOCKWISER, COLONELS BEQUEST, CRUISE FOR A CORPSE, GURSE, OF ENCHANTIA, DUNE 1, F29 PETAULTOR, HARPOON V.1.21, HEROES OF THE 35TH, INDYANAPOLIS 500, JIMMY WHITE'S WHIRLWIND SNOOKER, JOHN MADDEN, KGB, LARRY 1, eller 3, LURE OF THE TIEFTRIST, M1 TANK PLATOON, NICK FALDO'S GOLF, OPERATION STEALTH, POWER MONGER, ROBOCOP 3, STREET FIGHTER 2, ULTIMA 6, WING COMMANDER 1	

DARK LEGIONS frånSSI. Hänsynslös action och raffinerad strategi. Skapa en armé av upp till 50 varelser från det mörka fantasiriket. Välj mellan 16 figurer, så som trollkarlar, troll, demoner, odjur och illusionister. Sedan, låt lemlästningen börja! Ditt mål: sök ut och förgör din motståndares legionärsmästare. Du kommer att behöva smarthet och muskler för att överleva i denna grymma värld - där gömda fällor och dolda varelser gör varje steg riskfyllt. För en eller två spelare. Möjlighet till modemspele. **Editors Choice i PC Gamer.** Kräver 4 Mb RAM minne och 35 Mb på hårddisken. Pris 449 kr, CDR 449 kr.

FIFA SOCCER från Electronic Arts. Bästa fotbollsspelet någonsin. 48 internationella lag och 960 spelare. Nicka, passa, inkast, frisparkar, klacksparkar, tackla och skjut. En till två spelare. **Betyg 88% i PC Format.** Kräver 4 Mb RAM minne. Pris 499 kr.

HARPOON 2 från Three-Sixty. Harpoon 2 är en sjökrigssimulator baserat i modern tid. 15 scenarier ingår. Förbättrade sensor och kommunikations modeller som simulerar nutida elektronisk krigsföring. Upp-täck, spåra, övervaka, koordinera eller sammandrabbas med okända, neutrala, vänliga eller fiende fartyg. **"Den mest detaljerade sjökrigssimulator som finns." PC Gamer betyg 86%.** Kräver 4 Mb RAM minne. Pris 539 kr.

OUTPOST från Sierra. Ditt uppdrag börjar 50 år fram i tiden. Jorden har förstörts genom en katastrofisk händelse. Du har befälet över vår senaste rymdutforskare teknologi, och du måste använda den för att upptäcka nya världar och återuppbbygga den mänskliga civilisationen i ett annat planetsystem. Vart du färdas och om du överlever är upp till dig - det finns en hel galax med möjligheter. Skapa en nytt samhälle. Bygg och övervaka tillväxten i din koloni. Utveckla jordbruk i en främmande terräng. Förhindra spridandet av farsoter. Utför genetisk forskning. Ta itu med fiendliga rebellkolonier. Upphåll liv i fiendliga atmosfärer. **"Absolut det bästa science fiction mjukvaran någonsin." Omni Magazine. "Den grafiska kvaliteten i Outpost är helt enkelt otrolig." Computer Gaming World.** Pris CDR 599 kr.

TIE FIGHTER från LucasArts. Uppföljaren till X-Wing. Anslut dig till imperiets flotta och rädda galaxen. Pirater anfäller handelskepp. Terrorister hotar galaxen. Genom deras förräderi på Yavin, har rebellalliansen och andra kriminella hotat själva grunden till imperiet. Som en StarFighter pilot i imperiets flotta, kommer du skydda hotade liv i hela galaxen. Endast härskaren kan rädda oss från total kaos och förstörelse. Anslut dig till hans sak i att eliminera detta rebelluppror när imperiet slår tillbaka. Förbättrad 3D grafik på imperiets och rebellrymskepp. Över 50 nya uppdrag. Sex olika TIE rymdskepp. **Betyg 94% i PC Gamer.** Pris 559 kr. (X-Wing behövs inte).

CD-ROM SPEL

7TH GUEST	499
AEGIS GUARD. FLEET	599
AL-QADIM	449
BATTLE ISLE 2*	499
BENEATH STEEL SKY**	499
BETRAYAL AT KROND.	449
BUZZ ALDRIN	499
CHESSM. 4000 TURBO	499
CONSPIRACY	549
DARK LEGIONS	449
DARK SUNSH. LANDS	549
DAY OF THE TENTACLE	549
DOOM EPISODE 1	119
DRACULA UNLEASHED	599
DRAGON SPHERE	499
DRAGONS LAIR	599
DUNGEON HACK	499
ELITE 2 FRONTIER	499
EYE OF BEH. 1/3	229/469
FLIGHT SIM TOOLKIT	599
GETTYSBURG	799
GRANDEST FLEET	549
GREAT NAV. BATTLES 2	499
HEIMDALL 2	499
HELL CAB V.1.	549
HIGH COMMAND	259
HORDE	549
INCA 2	549
INDIANA JONES 4 ATL.	549
INHERIT THE EARTH	499
INNOC. UNTIL CAUGHT	369
IRON HELIX	499
JOURNEYM. PROJECT	499
JOHN RAVEN	779
JUTLAND	749
KICK OFF 3	419
KINGS QUEST 6	599
KYR. 2 HAND OF FATE	549
LABYRINTH OF TIME	549
LANDS OF LORE	549
LARRY 1/6	229/499
LAWMOOVER MAN	649
LITTLE DEVIL	449
LORD OF THE RINGS	549
LOST FILES SHERLOCK	549
MAD DOG MCREEE 2	599
MAELSTROM	499
MAN O' WAR	699
MEGA RACE	469
MICROCOSM SPEC. ED.	599
MYST	649
OUT POST	599
PATRIOT	259
POLICE Q. 4 OPEN S.	549
PSYCHOTRON	699
RALLO GUMP	549
RAVENLOFT	549
REBEL ASSAULT	599
RET. TO RINGWORLD	549
RETURN TO ZORK	549
REUNION	549
SAM & MAX	549
SIM CITY	599
SIMON THE SORCERER	549
SPACE SHUTTLE	249
SSN-21 SEAWOLF	549
STAR LORD	549
STAR TREK 25TH ANIV.	599
TERMINATOR RAMPAGE	499
THEME PARK	549
UFO ENEMY UNKNOWN	549
WIND OF JOHNHAY	549
WORLD CUP USA 94	419
WRATH OF GODS	799
ZOO 2	449

*kräver 8 Mb RAM minne.
**på engelska.

CD-ROM SPELPAKET

5 FOOT 10 PACK Steller 7, Kings Quest 5, TimeMan of the Year, World Fact Book, Best of Media Clips, World Atlas, PC Karaoke Classics, CD-ROM of CD-ROMS, PC Animation Festival and Doom Episode One. Pris 539 kr.	

7TH GUEST & DUNE 1 två hördarspel. Pris 599 kr.

10 YEAR ANTHOLOGY Mindshadow, Bards Tale 1, Wasteland, Dragon Wars, Battle Chess, Lord of the Rings, Arabian Castles 1, Tess Times och Star Trek 25th Anniversary. Pris 599 kr.

CD-3 COMPILATION Zool 1, Nigel Mansell och Lotus the Ultimate Challenge. Pris 379 kr.

CIVILIZATION & RAILROAD TYCOON DELUXE två av Sid Meiers bästa spel. Pris 369 kr.

COMANCHE MAXIM. OVERKILL PLUS Comanche Maximum Overkill, Mission Disk 1, Over the Edge och tio bonus nivåer. Pris 599 kr.

DOMINATOR 53 DOS spel (DOOM med ca 100 nya nivåer), 77 Windows spel och 16 moders. Kartor, editors och game utilities medföljer. Spelen är freeware, PD eller shareware. Pris 299 kr.

DOOM COMPANION

Shareware av Doom (datorspel) sen följande bonusprogram: kartor på alla nivåer som avslöjar hemliga rum, skapa dina egna DOOM nivåer med Level Editor, Character & Sound Editors, mm. Pris 299 kr.	

EMPIRE DELUXE MASTERS

EDITION Empire Deluxe DOS och Windows versionerna, och Scenarios. Pris 449 kr.

FALCON GOLD Falcon 3.0, Operation Fighting Tiger, Art of the Kill, Hornet/Naval Strike Fighter och Mig 29. Nya förbättrade flygriktur. Möjlighet till modemspele och nätverkspele. Pris 369 kr.

FORMULA ONE GRAND PRIX & DAVID LEADERBETTER'S GOLF

Två bra spel. Pris 369 kr.

GUNSHIP 2000 PLUS Gunship

2000 och Island & Ice scenario. Pris 369 kr.

JACK NICKLAUS ON CD Jack Nicklaus Golf & Course Design

Signature Edition och 16 banor (Oakmont, Muirfield Village, English Turn, m.m.). Du kan även konstruera dina egna golfbanor. Pris 269 kr.

KINGS QUEST COLLECTION

Kings Quest 1, 2, 3, 4, 5 och 6. Pris 549 kr.

MEGAFORTRESS MEGA-PAK

MegaFortress v1.1. Operation Sledgehammer och Mission Editor. Pris 269 kr.

PRIVATEER PLUS Privateer, Speech Pack och Righteous Fire.

Pris 599 kr.

SPACE QUEST COLLECTION

Space Quest 1, 2, 3, 4 och 5. Pris 549 kr.

STAR CONTROL PLUS Star Control 1 & 2.

Pris 269 kr.

STRIKE COMMANDER PLUS

Strike Commander, Speech Pack och Tactical Operations. Kräver 486 och 4 Mb RAM minne. Pris 599 kr.

SUBWARS 2050 PLUS

Subwar 2050 och Mission Disk. Pris 549 kr.

SYNDICATE PLUS Syndicate

och American Revolt. Pris 549 kr.

TORNADO PLUS Tornado

och Oper. Desert Storm. Pris 599 kr.

ULTIMA 7 COMPLETE

Bagg-tre, Forge of Virtue, Serpent Isle och Silver Seed. Pris 549 kr.

ULTIMA 8 PLUS

Ultima 8 Pagan och Speech Pack. Pris 649 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker,

Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och Goal. Pris 449 kr.

WORLD CUP YEAR 94 Striker: Sensible Soccer 92/93, Championship Manager 93 & 94 och

Byta hårddisk i

Inte så svårt som man kan tro...

Varför byta hårddisk i en dator? Ja, anledningen till ett sådant ingrepp kan t.ex. vara att man vill ha en större hårddisk än den som redan finns. En annan kan vara att man drabbats av ett hårddiskhaveri (hårddiskar har faktiskt en begränsad livslängd).

Priserna på hårddiskar är fortfarande på väg nedåt. Åtminstone om man räknar i kr/megabyte. Trenden går mot allt snabbare och rymligare hårddiskar och nu när t.ex. vanliga arkadspel kräver 8Mb ledigt hårddiskutrymme upplever man de gamla 40- och 80Mb som fruktansvärt trånga.

Hårddiskens historia

Den ursprungliga PC, IBM PC, hade ingen hårddisk förrän efter ett par år efter den ursprungliga lanseringen 1983. Storleken hos den första modellen låg på magnifika 10 MB.

I dag tar men en installerad hårddisk för given men på den tiden var hårddiskbestyckade datorer ett av de bästa försäljningsargumenten. Relativt snabbt togs det fram hårddiskar med kapacitet mellan 60 och 200 Mb. De större var verkligen stora! Eller vad säges om måtten 1,3 x 1,8 x 0,9 meter!! (ca sex st pizzakartonger staplade på varandra!). Skivorna var 10" stora och hela härligheten kunde väga upp till 15 Kg. Om man jämför dessa monster med dagens plånboksstora 60 Mb hårddiskar kan man lugnt påstå att tekniken har gjort framsteg!

OK! Så du har bestämt dig för att byta din dators hårddisk. Nu går du och grubar dig för hur det skall göras. Vågar du dig på att göra det

själv så kan du kanske köpa en hårddisk billigare än om du skall lämna in din dator för bytet.

Inte så svårt alls!

Att byta hårddisk är inte någon svår uppgift. Det enda som behövs är sunt förnuft, riktiga verktyg, arbetsyta och vanlig normal händighet. I den här atikeln skall vi visa dig hur man gör.

Börja med att koppla loss datorn från alla kringenheter och lossa ström- och andra kablar. Ställ sedan datorn på ett stabilt bord så att du får arbetsyta och se till att du har bra belysning.

Lossa datorskalet. Detta sitter oftast fast med ett antal skruvar bak- eller undertill. Använd rätt sorts mejsel, oftast en stjärnskruvmejsel och lägg skruvarna på en plats där du inte slarvar bort dem.

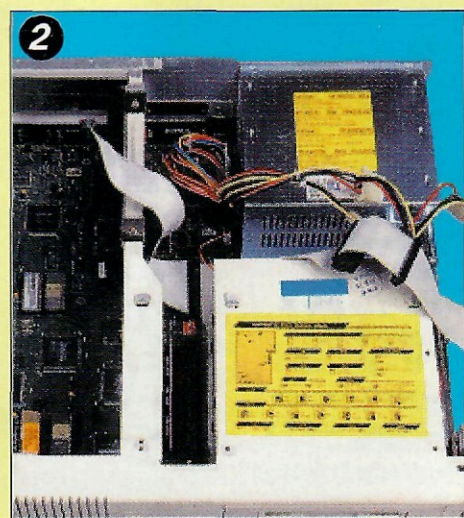
Lokalisera den gamla hårddisken. I vissa datormodeller sitter den på en utdragbar släde, i andra på en montageplatta. Du ser att det går minst två kablar till uttag på hårddisken, en bred kabel samt ett par tunnare. De senare är för strömförsörjningen, den breda till kontrollerkortet. På vissa hårddiskmodeller finns även en tunn kabel till en lampa på datorns framsida. Det du nu skall vara noga med är att kontrollera hur den breda kabeln sitter fast. På ena sidan ser du att en kabeldel är rödmarkerad. Kom ihåg hur denna röda tråd ligger i förhållande till strömkontakten (närmast eller längst ifrån).

Kom ihåg hur delar och kablar sitter

Nu kan du lossa kablarna och även själva hård-

Bild 1: Lossa datorskalet. Se till att du inte tappar bort några skruvar.

Bild 2: Lägg på minnet hur komponenter och kablar sitter.

Bild3: Hårddisken sitter monterad i en hållare. Det är viktigt att kontrollera storleken så att den nya hårddisken passar.

Bild4: Det är mycket enklare att först ansluta alla kablar till den nya hårddisken innan den monteras fast

Bild5: Här ansluts strömkabeln. Se till att såväl denna som datakabeln, den breda plattan, sitter ordentligt fast och ej ligger spända. Efter att allt är monterat, gören slutkontroll att alla kablar är anslutna och ej ligger i kläm. Skruva fast hårddiskplattan men vänta med att montera datorskalet tills efter du har testkört datorn och vet att den hittar den nya hårddisken.

datorn

disken. Lagg på minnet hur delarna är monterade så att du kan göra samma sak sedan fast i omvänd ordning.

Lossa själva hårddisken från sin monteringsplatta eller slädar och skruva sedan fast dessa på den nya hårddisken som du skall byta till. De allra flesta hårddiskar har montagehål på samma plats som standard. Skulle din nya hårddisk inte passa så finns det förmodligen adapterar att få från samma ställe som du köpt hårddisken.

Nu kan du montera alla komponenter igen, denna gång i motsatt ordning. När du ansluter kablarna så tar du strömkontakten först (den kan nämligen inte monteras fel pga sin form). Här efter ansluter du bandkabeln och ser då till att den röda tråden som markerar stift 1 hamnar rätt som vi nämnt tidigare.

När alla komponenter monterats samman gör du en "Vänd-helt-om"-kontroll. Det gör du på så sätt att du tar hela datorn och vänder den upp och ner. Skulle du nu ha glömt en skruv inuti datorn bör denna nu höras och du måste då se till att den tas bort. Risken är stor annars att den lägger sig mot strömförande ytor och kortsluter kretsar.

När alla dessa moment är avklarade återstår bara se till att få hårddisken formaterad och initierad så att den kan börja användas.

Set Up

Koppla ihop datorn med skärm, tangentbord och andra yttre enheter. Koppla in nätsladden och starta datorn. Du kommer då att höra ett beep och får ett felmeddelande på skärmen som talar om att du skall trycka på DEL eller F1. Gör så och du hamnar i datorns inbyggda SETUP-funktion. Det är nämligen så att datorn inte känner igen din nya hårddisk och du måste nu informera datorn

Vårt att veta om hårddiskar

En hårddisk består av en liten metallplatta som snurrar runt med en hastighet av ca 3600 varv per minut. Ovanför plattan flyger läs- och skrivhuvudet, ja flyger är korrekt eftersom huvudet vilar på den luftkudde som uppstår av själva farten då det rusar fram över skivan på en höjd av ca 1 milliondels mm, mindre än tjockleken av ett hårstrål.

Eftersom toleranserna är så extremt snäva ligger alla rörliga delar inpackade inuti ett lufttätt hölje. Öppnar du detta kan du, med all säkerhet, säga adjö till hårddiskens fortsatta funktionalitet. Ett enda dammkorn kan frontalkollidera med läshuvudet med totalkvadd som följd.

Det rörliga läs- och skrivhuvudet följer de magnetiska spåren på metallplattans ovansida och fungerar ungefär på samma sätt som en bandspeakers tonhuvud. Skillnaden är att armen blyx snabbt kan föras fram och tillbaks över skivans yta och därmed hoppa från spår till spår i jakt på data. Hur snabbt armen förflyttar sig bestämmer hårddiskens sök- och åtkomsthastighet.

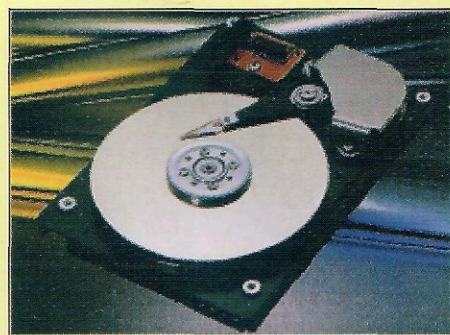
Magnetspårerna är uppdelade i bitar som kallas sektorer, oftast 17 stycken, och data skrivs separat till varje sektor. För att datorn skall kunna hitta till rätt "adress" i jakt efter en viss information skrivs

om alla olika inställningar den skall göra vid uppstart. Denna information sparas sedan och används nästa gång du startar datorn.

I lilla bilden här till höger kan du se ett exempel på en typisk PC-Setup skärm. Här kan du ställa de hårddiskinställningar som du har fått av den som levererade din nya hårddisk. Du skall ha fått information om följande:

Hur många cylindrar?

(Forts. på nästa sida)

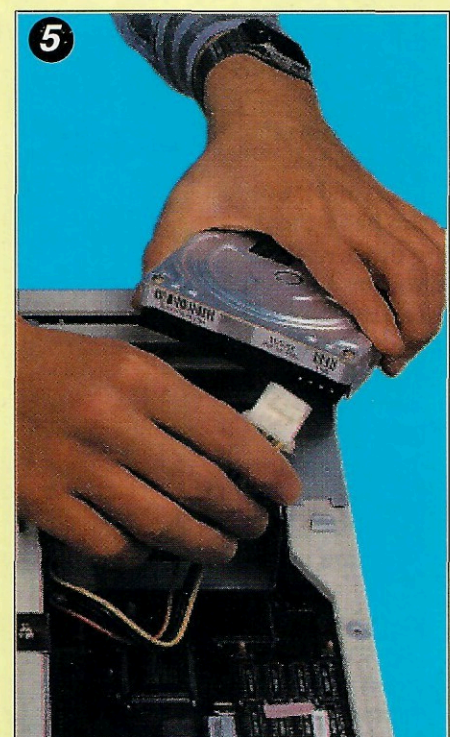
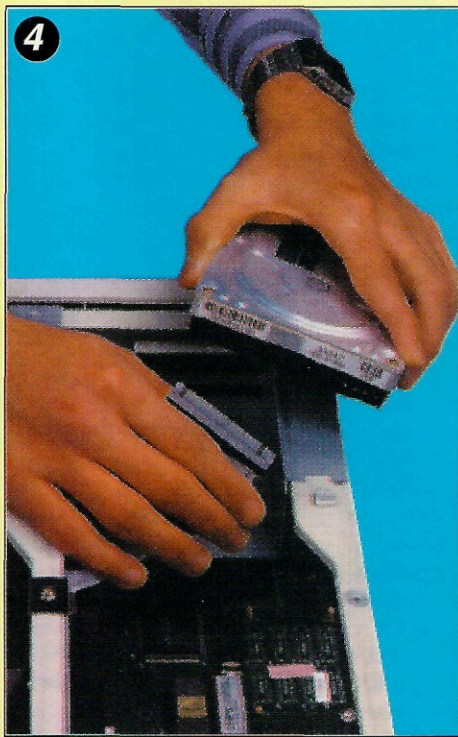
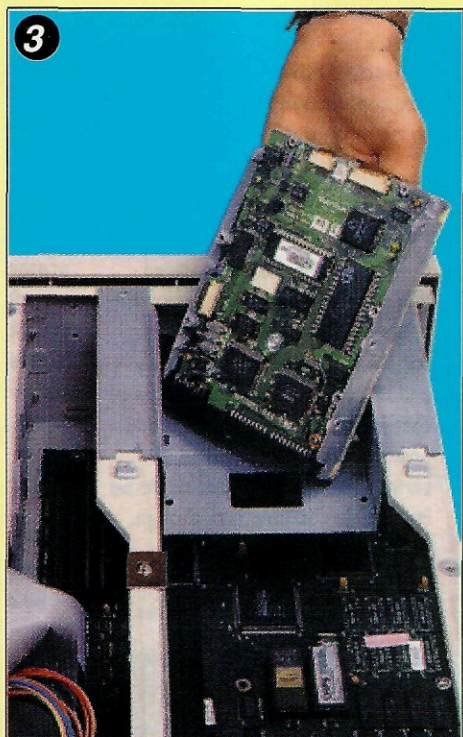
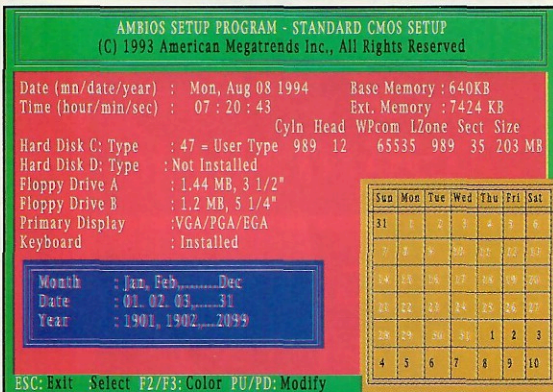

Läshuvudet flyger fram på 1 milliondels mm ovanför skivan

en "vägbeskrivning" in i en speciell fil på skivan. Denna fil heter FAT (File Allocation Table) och här finns informationen tillgänglig för hårddiskkontrollern

I stora hårddiskar kan det finnas flera skivor staplade på varandra och var och en försedd med ett eget läs- och skrivhuvud.

Ytterformaten på hårddiskar kan variera. Man talar om 5 1/4" och 3.5" skivor vilket anger metallplattans storlek. Hårddiskenhetens höjd brukar vara 0,5 eller 1 tum (halv- eller helhöjd)

Byta hårddisk (Forts. fr. föreg.sid.)

Hur många huvud?

Hårddiskens WPcomm- och LZonevärden
Antal sektorer.

Dessa olika värden lägger du in på respektive platser i Setup-menyn. Härfter trycker du på ESC och programmet frågar då: Write to CMOS and Exit (Y/N). Skriv Y och tryck på ENTER och datorn startar upp med de nya värdena inlagda.

Innan du formaterar skivan behöver du köra DOS-programmet FDISK som förbereder hårddisken genom att dela upp den i mindre delar, s.k. partitioner. Hur många avgörs av dina behov samt av hårddiskens storlek. Äldre DOS-versioner, t.ex. 3.3, kunde bara hantera partitioner om maximala 32 Mb. I de senaste DOS-versionerna kan hela hårddisken köras som en partition men det kan ofta vara en fördel att ha två eller tre partitioner, en för program, en för filer och en för t.ex. spel.

Din nya hårddisk är fortfarande helt tom och måste nu förberedas för att kunna ta emot och avge data som skall lagras på skivan. Detta kallas för att formatera hårddisken och denna procedur innebär att datorn skapar en fil (FAT) på hårddiskskivan samt rotbiblioteket samt märker ut alla spår och sektorer på skivan, undersöker dessa om de är OK och lokaliserar eventuella felaktiga partier. FAT ser sedan till att ingenting lagras till dessa.

Formateringen görs med DOS-kommandot FORMAT (partition) Vid en formatering tas all eventuell information bort varför man måste vara mycket noga med att kontrollera att man formaterar rätt partition.

Efter att ha formaterat hårddisken kan du nu fortsätta med att installera program som DOS och Windows och alla andra som du vill ha tillgängliga i din dator.

Inte så svårt som man kunde tro, eller hur?

U.S.

Några vanliga termer och begrepp

Access Time: Se söktid

CD-ROM: (Compact Disk-Read Only Rom) En magnetisk skiva varifrån information endast kan läsas

DOS: (DiskOperativSystem)

ESDI: (Enhanced Small Device Interface) Ett gränssnitt som snabbare hanterar data än ST506

FAT: (File Allocation Table) En fil på en hårddiskskiva i vilken all information om skivans spår, sektorer och innehåll finns lagrad

FDISK.COM: Ett MS-DOS program som används för att dela in en formaterad hårddiskskiva i partitioner

FORMAT.COM: Ett MS-DOS program som rensar och förbereder hårddiskskivan för användning. Alla tidigare inlagda data försvinner.

Fullhöjd: En hårddisk som är 25,4 mm hög

Halvhöjd: En hårddisk som är 12,6 mm hög

Interleave: Det antal sektorer som förflytt-

tas under läs- och skrivhuvudet från det att en byte med data har lästs in och till nästa.

Kontrollerkort: Ett kretskort som oftast sitter monterat på datorns moderkort men, ibland, är integrerat i moderkortet. Härifrån styrs anslutna diskettenheter, både hårddiskenheter och diskettstationer

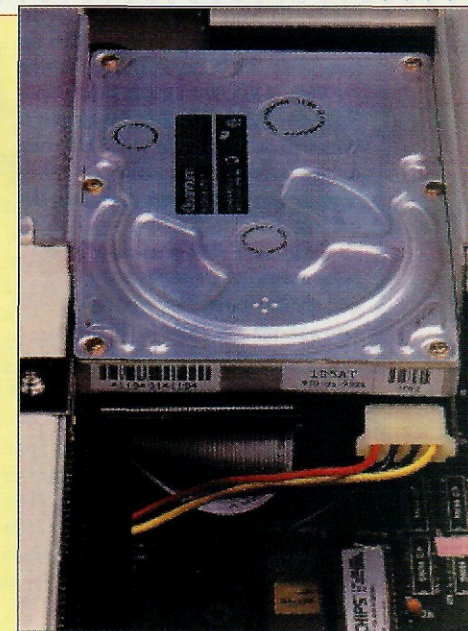
Läshuvud: Den del av läsarmen inuti en diskdrive som avläser de magnetiska spåren på disken

MFM: (Modified Frequency Modulation) Ett sätt att bearbeta data som skall skrivas på en hårddisk. Ett äldre och mindre effektivt system men billigt och tillförlitligt.

MTBF: (Mean Time Before Failure) Den tid det tar innan en viss del i en dator krånglar. Mäts i timmar

Partition: Ett sätt att dela upp en fysisk enhet i logiska, mindre delar. En 90 MB stor hårddisk kan delas in i tre 30 Mb stora logiska enheter, var och en med en egen enhetsbokstav (t.ex. C,D,E)

SCSI: (Small Computer System Interface). Ett gränssnitt som tillåter fler än en enhet att anslutas

Ju lägre interleave-värde, desto snabbare hårddisk. En hårddisk med interleave 1:0 läser data i en sektor, hoppar över en, läser en osv, det snabbaste sättet att läsa in information.

Kontrollers

Bland kontrollers finns ST506 som man finner hos äldre XT som ju fortfarande används. Snabbare är ESDI som används för datorer med måttliga prestanda. Idag har de flesta tillverkare börjat med SCSI som tillåter flera olika enheter att anslutas till PC. Bland dessa finns t.ex. CD-ROM som ju blir alltmer vanligt förekommande. Man behöver dessutom inte bekymra sig om enheten kan köras på en PC. Är den bara SCSI kommer den att fungera

och där även olika typer av enheter såsom t.ex. CD-ROM kan läggas i serie

Sektorer: Delar av ett magnetspår som definierats vid en formatering. Antalet sektorer avgörs oftast av hårddiskmodell.

Skrivhuvud: Den del av läsarmen inuti en diskdrive som skriver de magnetiska spåren på disken

Spår: En cirkel på hårddiskskivan som definieras vid formateringen. Varje spår, som är separat, har sitt eget nummer och är indelat i sektorer

ST506: (Seagate Technologies Standard 506) Ett tidigt gränssnitt som numera övergivits till förmån för ESDI och SCSI. Används dock fortfarande i äldre datorer med hårddiskar mindre än 40Mb

Söktid: Från eng Access-time. Med söktid menas den tid det tar för läs- och skrivhuvudet att söka upp och hämta/lämna information till hårddisken. Ju kortare tid desto bättre hårddisk

Tracks: Se Spår

Fitness Partner

Programmet för dig som vill komma i form

Nu kan du skraddarsy ett eget träningsprogram efter dina egna behov och möjligheter. Fitness Partner är ett multimedia CD-ROM baserat program för Windows med personliga Aerobics-övningar

Fitness Partner är den datoriserade lösning en för alla som vill utöva Aerobics och kan ta sin dator till hjälp. Programmet levereras på en CD-ROM och du får börja med att svara på enkla frågor om ålder, kön samt om du är nybörjare, medel eller avancerad utövare.

Intelligent instruktör

Programmet ger dig därefter ett eget schema för varje veckodag, komplett med uppvärmning, workout och avslappning. Bara att välja veckodag och sätta igång. Instruktören Roni Smaldino leder dig genom övningarna med vägledning och uppmuntrande tillrop med sin egen röst samtidigt som hon själv gör övningarna på din bildskärm.

Fitness Partner använder artificiell intelligens för att Ronis tillrop skall varieras varje gång du kör ett träningspass.

Begär ett personligt anpassat program

För att förfina anpassningen av det personliga motionsprogrammet kan användaren även ange vikt samt sex olika kroppsmått, dels nuvarande, dels önskade mått om 3 och 12 månader. Ett måttband och anvisningar för mättagning medföljer Fitness Partner. Användaren kan, efter lämnade kompletterande uppgifter, begära ett specialanpassat veckoprogram, med hänsyn taget till egna förutsättningar och önskemål.

Användaren kan sedan lägga till och dra ifrån rörelser i övningspasset individuellt per veckodag och kan även förändra tempo individuellt i varje rörelse samt öka eller minska antalet gånger som rörelsen skall genomföras.

Olika musikval

Musiktyper som man kan välja mellan är jazz, rock eller country. Det går även att välja bort musiken helt, Roni Smaldinos röst fungerar även om musiken är avstängd.

Fitness Partner kan hantera individuella program för hela familjen, upp till nio olika användare kan ha sina personliga övningsprogram i Fitness Partner.

	Beginning Values	Current Values	Short Goal 3 Months	Long Goal 1 Year
Weight	98	98	96	92
Waist	97	97	81	29
Hips	92	92	81	60
Thighs	71	71	68	98
Buttocks	111	111	105	101
Chest	100	100	95	90
Stomach	97	97	90	85

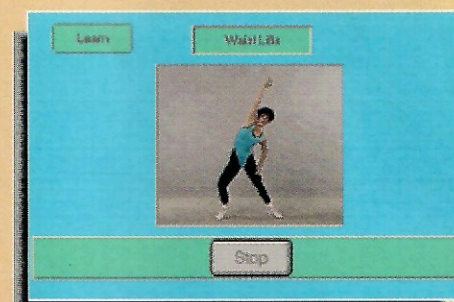
Börja med att ange dina personliga mått och träningsmål...

Design

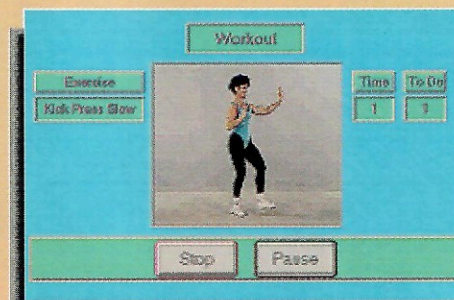
Exercises Chosen: Arm Circles, Arm Crosses, Deep Breathing, Elbow Circles, Grain Stretch, Hamstring Stretch.

Monday: Warm Up, Workout, Cool Down. Exercises: Grain Stretch, Arm Crosses, Deep Breathing.

...fortsätt med att lägga upp ett schema...

....lär in de olika rörelserna....

...och kör igång!

Kortfakta:

Produkt: ..... Fitness Partner 1.0
Producent: ..... Computer Directions, USA
Generalagent: ..... SilverDalen Soft
Media: ..... CD-ROM
Pris: ..... 869:- inkl. moms
Systemkrav: ..... Multimedia-PC (MPC) och Windows 3.1

Missa inte
nästa nummer
av

DATOR
Nytt

Som
utkommer i
affärerna
den 23
September!!

**GÖR DITT
EGET T-SHIRT
TRYCK etc**

Använd en vanlig skrivare, specialpapper och ett strykjärn!

Passar matris, bläckstråle och termotransfer

- ☆ Bild, Text, Logo
- ☆ Firma, Klubb, Mässa
- ☆ T-shirt, Slips, Vimpel

för mer info

Telefon: 040-15 36 03

Telefax: 040-15 56 20

Print Promotion AB

DTP:a mera

Del 3 av flera

Med
**EnVision
Publisher**

På återseende! För er som inte varit med från starten kan jag berätta att vi, i de två senaste numren, har tittat på EnVisions funktioner och bl.a. lärt oss skapa mallsidor.

I detta avsnitt skall vi bekanta oss med EnVisions grafik-möjligheter och lite annat smått och gott.

Aven den mest enkla trycksak kan se betydligt trevligare ut om man kan lägga in illustrationer här och var. Det kan vara en enkel s.k. streckbild, ett foto i svart/vitt eller färg eller symboler av olika slag.

På Månadens diskett för PC (PC.409) finns ett hundratal enklare s.k. Clip Arts bilder av vilka vi skall använda oss av några som exempel i detta avsnitt.

I våra artiklar i denna serie kommer vi att hålla oss till s.k. PCX-bilder som är ett bildformat som kan hanteras av EnVision och det är även denna typ av bilder som ligger på månadsskivan.

Import av grafik

För att kunna lägga in en bild i vårt EnVision-dokument måste du hämta in eller importera en bild. Vtade på detta i första artikeln men här är en kort repetition:

Gå upp under **File**-menyn, välj **Import** och du får upp en dialogruta. Under **Directories** kan du leta reda på det bibliotek där du har dina clip Arts bilder. I rutan **Files** ser du de bilder du har att välja mellan. Välj en bild, t.ex. 020.PCX och klicka i rutan **Import**. (Bild 1)

Nu ändrar kursorn utseende till en liten kame-ra samtidigt som hela sidan syns på skärmen (bild 2). Detta är för att du lättare skall kunna placera din bild på lämplig plats i ditt dokument.

Välj ut det översta vänstra hörnet på den plats

där du vill ha bilden och klicka med musknappen. Nu kommer bilden att läggas från denna punkt nedåt och till höger.

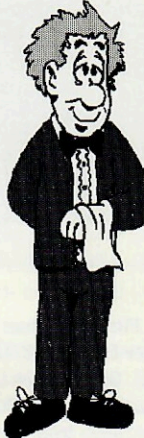
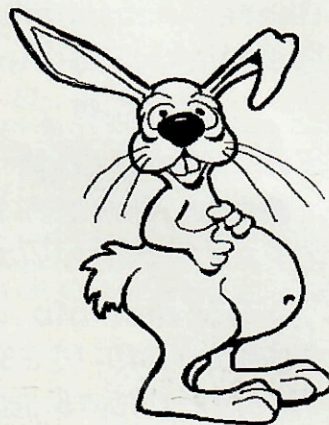
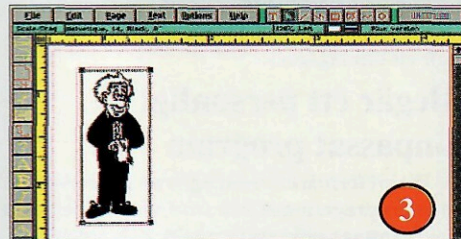
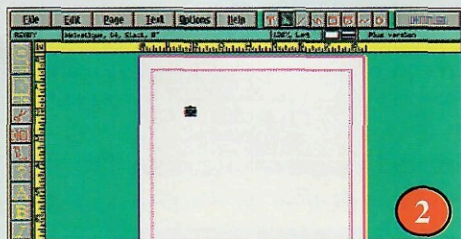
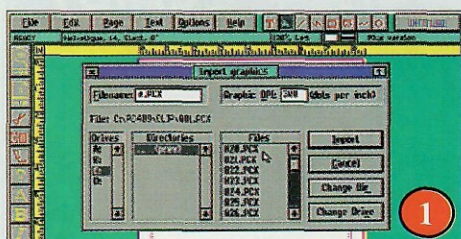
Klicka mitt på bilden och du får fyra handtag samt en punkt i bilden mitt. Med rutorna i ytterkanterna kan du "dra" bildens kanter till den storlek du vill att den skall ha. Med fyrkanten i mitten kan du flytta på hela bilden till annan plats i dokumentet. (Bild 3)

Passa in text och bild

Kanske har du redan skrivit in ett textstycke och vill passa in bilden på en plats där det redan ligger text. När du drar din bild till en bra position finner du kanske att den täcker en del av texten så att denna inte syns. Då finns det två alternativ, antingen lägger du texten ovanpå bilden eller ser till att texten ligger utanför bilden. Att lägga texten ovanpå en bild kan vara effektivt om bilden är ljus så att man kan se och läsa texten ordentligt. Detta bör dock användas med försiktighet. Hur man lägger text runt en bildkontur kan du se i spalten till höger..

Skapa egna bilder

Du vill nu säkert kunna skapa egna bilder att lägga in i dina dokument. Det finns flera ritprogram där man kan göra teckningar och spara dessa i PCX-format. Det kan dock vara kul att använda "riktiga" bilder från bildarkiv eller andra

Här är några exempel på de Clip Art-bilder som medföljer Månadens Diskett: PC.409

källor. Genom att använda ett s.k. "Skärmdumpsprogram kan man ganska enkelt "knycka" bilder från det som befinner sig på datorskärmen. Man laddar först in den bild man vill använda, aktiverar skärmdumpsprogrammet (ofta med en kombination av tangenter) och datorn "fotograferar" det som finns på skärmen och lagrar bilden som en bildfil. Denna kan då, om bildformatet är rätt, användas i EnVision.

På Månadens disk ligger ett av de många olika skärmdumpsprogram som finns för PC. Läs mer om detta program på sidan 18.

Den som är lycklig ägare av en PC med CD-ROM har då även möjlighet att hämta in fotografier som lagrats i Photo-CD-format. Här finns många möjligheter för t.ex. en klubbtidningsredaktör att göra mycket snygga fotografiska illustrationer att använda i bladet. Det enda som behövs är ett program som kan hämta in och konvertera dessa foton till PCX-format.

Några tips när det gäller texter

Att göra inverterade texter i EnVision är inte svårt. Principen är att låta texten vara vit (eller ljus) och sedan lägga en svart (eller mörk) platta bakom texten. Skriv först in texten, markera den och ändra dess färg i menyn Text/Type Specs. Härefter ritar du en rektangel med "Rita Box"-verktyget, byt till pilmarkören, markera rektangeln genom att klicka på den. Gå sedan upp under Edit och välj **To bottom** och plattan lägger sig snyggt under texten som då syns tydligt (se detta styckes underrubrik)

EnVision skapar alltid blanka rader mellan stycken som är 100% stilhöjd. Om man nu skulle vilja ha ett mellanrum mellan två stycken men vill ha en tom rad emellan som är något mindre kan man komma runt detta. På den tomma raden mellan styckena skriver man ett valfritt tecken. Under Text/Type Specs väljer man sedan en mindre stilgrad än den man har i stycket ovan- och under mellanraden. Ta sedan bort tecknet med backspace-tangenten och du har ett mellanrum som är mindre än förut.

Det var allt för denna gång, i nästa nummer skall vi gå in på kapitlet utskrifter och konverteringar av dokument till andra format så att man t.ex. kan fotosätta sina sidor om man skulle vilja göra detta. Alla är välkomna med frågor om EVP, skriv till SHN, Box 152, 448 23 Floda och märk brevet med "EVP". Givetvis kan du skicka ett EVP-dokument på diskett.

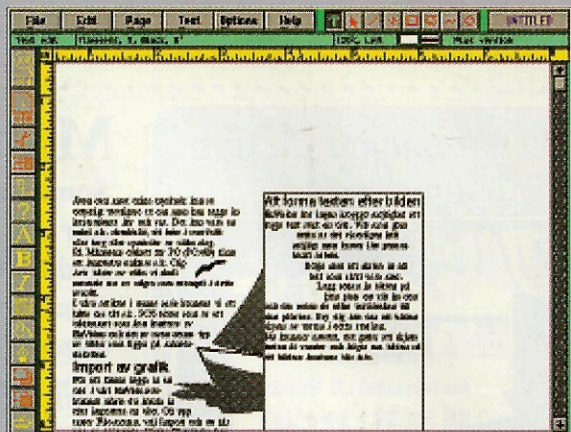
Att forma text efter bild

● EnVision har inte den inbyggda möjlighet att lägga text runt en bild som t.ex. PageMaker och Quark Express har. Vill man göra detta är det visserligen helt möjligt men kräver lite genomtänkt arbete.

Börja med att skriva in all text som skall vara med. Låt texten vara vänsterjusterad. Lägg sedan in bilden på den plats du vill ha den och flytta sedan de olika textblocken till sina platser. Bry dig inte om att bilden skymms av texten i detta stadium.

Nu kommer arbetet, det gäller att skjuta texten åt vänster och höger om bilden så att bildens konturer blir fria. Detta gör du genom att använda textverktyget. I den spalt som ligger till vänster om bilden sätter du markören omedelbart till höger om den textrad som börjar gå in över själva bilden. Flytta resten av texten på denna rad åt höger genom att trycka upprepade gånger på mellanslaget. Till slut kommer all text att flyttas ner till nästa rad. Nu hoppar du en bit med markören precis till den punkt där texten går in i bilden igen och upprepar hela proceduren tills dess vänstra textblocket är klart och man kan se hela bilden.

Nu är det dags för det högra textblocket. Här sätter du markören till höger om första radens första tecken och flyttar sedan hela texten åt höger tills dess bilden blir fri. Tappar du orienteringen (bilden syns inte när du använder textverktyget) klickar du, då och då, i bildblocket så ser du tydligare hur långt du skall flytta texten för att den skall hamna utanför bilden. Fortsätt på detta sätt rad efter rad och efter en liten stund har du en frilagd bild enligt exemplet här till höger.

Här har det vänstra textblocket justerats klart...

...Och arbetet med det högra har påbörjats

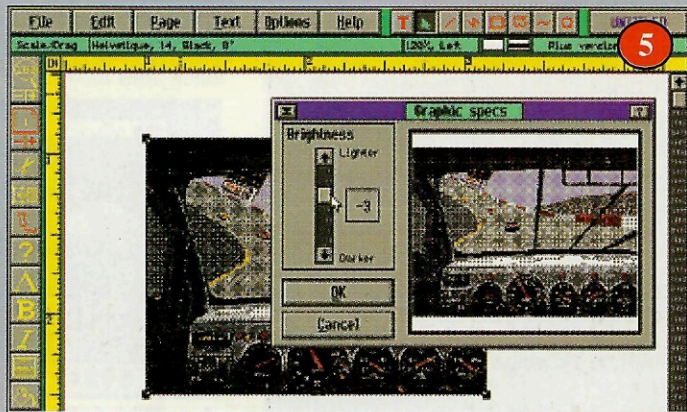
Det färdiga resultatet.

Justera din bild

I EnVision 2 har man en möjlighet att finjustera sin PCX-bilds färger. Är din bild lite för mörk kan denna justeras så att den blir tydliga-

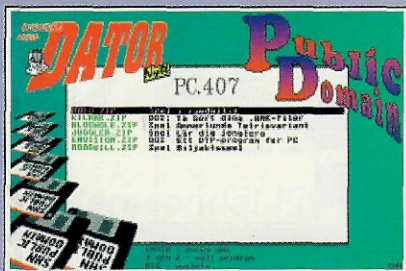
re när du sedan skall skriva ut den. Vi tog en bild från detta nummers spelrecensioner som ett exempel. (Bild 4). Lagg i bilden på sin plats i dokumentet och gå sedan upp under EDIT-menyn. Välj Graphic Specs och du får upp den dia-

logruta som du ser i bild 5. Genom att dra handtaget i draglisten uppåt eller nedåt kan du påverka bilden. När du är nöjd (du ser hela tiden hur bilden ändras) klickar du på OK och den justerade bilden sparas i dokumentet.

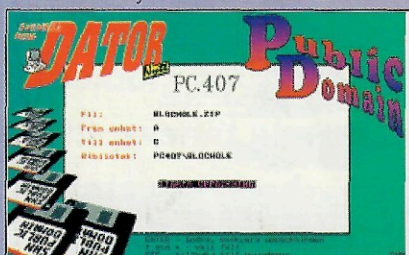

Så här packar du upp din diskett:

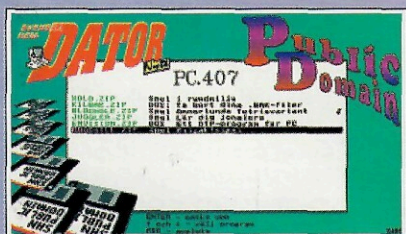

1. Skrivskydda och stoppa in disketten i din dators diskett-drive. Från DOS, skriv START <ENTER> och en meny liknande den du ser här ovanför kommer upp på skärmen. Nu kan du välja det program som du vill installera. Flytta markeringen med piltangenterna och när rätt program är markerat trycker du på ENTER. Nu kommer du till nästa meny som du kan se här:

2. Överst ser du den valda filens namn, sedan i vilken drive disketten sitter samt till vilken hårddisk du vill att programmet skall packas upp.

Menyn föreslår nu även ett underbibliotek för programmet du just skall packa upp. Alla dessa inställningar kan du ändra genom att markera raden med den svarta linjen. Flytta med piltangenterna och tryck på ENTER. Nu kan du skriva in dina ändringar t.ex. ändra namnet på underbibliotek eller hårddiskbokstav. När du är helt nöjd flyttar du markören till "Starta Uppackning" och trycker på ENTER.

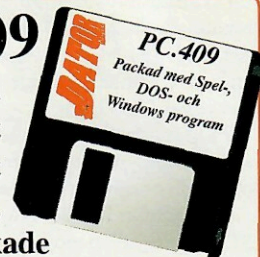
3. Efter uppackning markerar en bok vilket program du har packat upp. Avsluta menyprogrammet med ESC. Gå till det underbibliotek du har packat upp programmet och undersök filerna med DIR <ENTER>. Lokalisera startfilen (brukar sluta på .EXE eller .BAT. Starta programmet. Läs även ev. .TXT eller .DOC-filer först.

Till sist: Alla våra Månadsketter är testade på standardbestyckade 386 SX/486DX med MS-DOS 6.0 och Windows 3.1. Vi kör dessutom de senaste viruskydden dagligen.

Lycka till!!!

Månadens Diskett: PC.409

Sommaren lider mot sitt slut och för de allra flesta har vardagen slagit till - hårt och obönhörligt. Det är därför hög tid att ta itu med en ny månadskdskett för att kunna lätta på trycket en aning. Disketten är, som vanligt, av typ HD och rymmer massor med packade program. Se anvisningarna här till vänster hur man kommer igång

Grafix: Detta är ett s.k. "skärmknyckar"-program som man kan använda för att dumpa datorns skärm till en GIF- eller PCX-bild. Programmet laddas in i datorn genom att man skriver GRAFIX <ENTER> och ligger sedan resident tills dess man trycker på tangenterna CTRL, ALT och SPACE. När man har en bild på skärmen trycker man på dessa tangenter och man får då frågan GIF eller PCX? Efter att ha valt detta får man namnge sin bild som sedan läggs på hårddisken, i det underbibliotek där man befinner sig för tillfället. Skulle skärmen innehålla ren text sparas bilden som en ASCII-bild.

Grafix tar lite utrymme (34K) och fungerar inte med alla program. Vi har dock funnit det vara ganska praktiskt och mycket användbart

EZ Read: Månadens andra nyttoprogram är till hjälp för alla er som har sådana där blixtnabba PC-burkar där man ju aldrig har en chans att kunna läsa textfiler med kommandot TYPE. Om man skriver EZR (filnamn) kommer texten, stället för att rinna förbi blixtnabba, att sakta scrollas, rad för rad, i klart läsbar fart. Vill man snabba upp scrollningen går detta bra och man kan t.o.m. pausa texten.

Ant Run: Ett Shareware spel från Soleau Software. Detta är ännu ett av dessa spel som man kan bli sittandes i timmar framför. Du skall lotsa de stackars myrorna (Myrstackarna??!!/Attle) till sina hål genom att vända och vrida på plattor med myrvägar.

Aliens Ate my Babysitter: Commander Keen är på äventyr i detta sharewarespel från ID

Aliens Ate My Babysitter

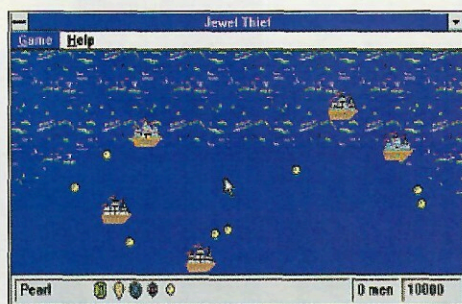

Ant Run

Software, gjort 91. (Läs om ID-grabbarna på sidan 10) Även om spelet har ett par år på nacken kan du nu komplettera ditt PD-bibliotek med denna klassiker. Support för joystick, SoundBlaster och AdLib.

Jewel Thief: Detta är ett spel för våra yngre läsare som vill träna upp sin musförförsteknik. Det gäller att jag runt med markören och jaga juveler men samtidigt undvika elakingarna som rör sig överallt på skärmen.

Aliens för Windows: Ett riktigt bra Inva-dersspel för Windows-freaks. Disk PC.409 kan du beställa med talongen på sid 45. Du får då 2,4 Mb för bara 40:-

JewelThief (Windows)

Aliens (Windows)

World Beat

Det amerikanska företaget Medio har givit ut den här intressanta CD-skivan för PC. Medio har, på kort tid, visat framfötterna på multimediamarknaden med flera excellenta skivor som behandlar alltifrån arkitektur till stridsflygplan och brukar lyckas med att göra något intressant av även de "tråkiga" ämnena.

World Beat - deras senaste produkt - är deras mest imponerande hittills. Oftast upplever jag att de flesta multimediaskivor till hälften består av tjafs för att fylla ut utrymmet. Här får man ett program med fler valmöjligheter och interaktion än något annat, från set-up systemet som känner igen ditt ljudkort och som installerar nya ljud-drivrutiner ifall det som din dator är utrustad med inte är bra nog, och framåt är det här en genomtänkt och felfri produkt.

Musik från hela världen

World Beat visar bilder, videosekvenser - och framförallt - musik från hela världen. Från de tropiska öarna med sin calypsomusik till Afrika och Asien utforskar man hela jordklotet och dess musik. På en jordglob pekar du ut det land du vill besöka och videosekvenser, musik och textinformation dyker upp på skärmen.

Om du väljer Japan får man i en lång videosekvens se hur de traditionella danserna ser ut och hur japans musikhistoria förändrats från medeltiden till idag. När man utforskar en sektion kan man bli sittande, grävande djupare i hela böcker med text och bilder.

Via "Main"-sektionen kan man resa över hela världen och uppleva över 80 olika musikstilar. När man börjar utforska andra menyer upptäcker man hur jättelikt det här programmet egentligen är. Det här är som en oerhört lång interaktiv dokumentärfilm. Välj Book-referens sektionen där man antingen lista alla kategorier eller skriva in din egen för att se om den finns med. Jag valde "Blues" och upp på skärmen dök över 60 musiker upp.. Jag kunde skaffa fram massor textinformation kring min favoritmusik och dess mest framstående figurer, som Lightning Hopkins och en mängd andra.

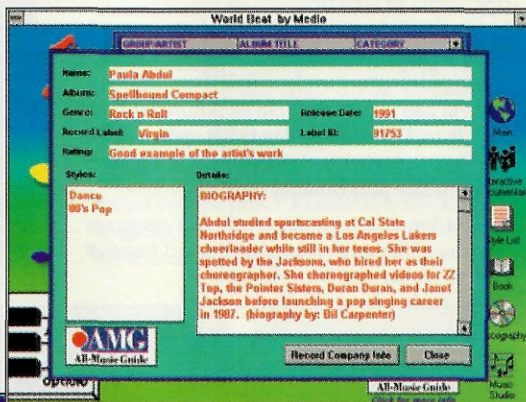
En diskografi-sektion gav ytterligare information och det är här man börjar undra hur mycket intressant som egentligen finns på skivan. Dessutom får man en adress-lista till världens främsta musikförlag. Det är över 2000 adresser!

Se noterna

Gå in i Musik Studio och titta på notutskrifterna på många låtar. Du kan tilloch med spara vågformerna som midi-filer och använda dem. Du kan experimentera själv, komponera, ändra takt och tempo osv. Den riktigt musikintresserade kommer att vara i sjunde himlen och den som aldrig provat på att musicera kommer säkerligen tycka att det är både lätt och roligt.

World Beat kan beskrivas som ett jättelikt musiklexikon, med medföljande experimenterastad. Man kan använda det för såväl ren efterforskning som underhållning. Man kan printa ut över 5000 sidor med information, och det är bara hälften av vad jag såg.

Eftersom man kan följa olika stigar genom det här massiva programmet har jag antagligen bara skrapat på ytan. Bildkvaliteten på videosekvenserna är perfekta, men det beror ju också på vilket

video-kort du har. Precis som med ljudet känner programmet av vilket kort och vad du har för konfiguration. Skulle din dator inte vara kraftfull nog spelas sekvenserna upp i en lite mindre ruta.

Det här är ett av de första seriösa interaktiva programmen som tar upp musik som till och med en ton döv person skulle tycka om. Man pekar och klickar och det hela är oerhört intuitivt. Speciella hjälpskärmar finns till hands så att man skall kunna få ut ännu mer av det, samt möjlighet att konvertera musik-filer till andra format.

■ Derek

CD-ROM skivor

CD-ROM från 99:- inkl moms
Ring eller skriv för mer info.
Även massor av Shareware,
endast 17:-/ disk. Passa På

DATA PRINT

Box 9019

29109 Kristianstad

Tel. 044 - 22 92 82

SKOLSTART

GlosFredde 198:-

GlosFredde för Windows förhör dig på de glosor som du matar in. De glosor du ej klarar kan tas om. Förhör på sex olika sätt. Inbyggda hjälpfunktioner.

Även till Dos, Amiga & C64. Manual medföljer. Inkl moms. Porto och postförskottavgift tillkommer.

F.H.s Data-Klipp
Rönnevägen 20, 442 77 ROMELANDA
Tel: 0303-223386, Fax: 0303-13442

LJUDKORT, CD-ROM, MODEM & JOYSTICKS

PRISEXEMPEL

SB 16 VE 1 300:-
LJUDKORTET FÖR DEN KRÄSNE SPELAREN.

GUS MED 1/2MB 1 800:-
LJUDKORTET FÖR MUSIKERN.

GRAVIS GAMEPAD 300:-
MYCKET BRA JOYPAD FÖR ARKADSPEL MM.

CD-ROM + SKIVA 1 900:-
PANASONIC 562B (300KB) OCH QUANTUM GATE (KRÄVER 486 + 8MB RAM).

5 FT 10-PAK II 400:-
10 CD-ROM-SKIVOR. (FÖRHANDS)

420MB HÅRDDISK 2 800:-
SEAGATE 14MS IDE.

BESTÄLL VÅR REA-LISTA DÄR KAN DU GÖRA FYND!

MOMS INGÅR I ALLA PRISER!

Vi ger dig Sveriges bästa Ljudkortserbjudande!

Endast frakt tillkommer! Observera att priserna gällde 6 Augusti, men kan ändras! För att få vår katalog, ring eller skicka namn, adress och telenr till oss.

Lagans
DatorService HB
Box 59, 340 14 LAGAN
Fax: 0312 • 351 33 BBS: 0312 • 700 14 (NOL)

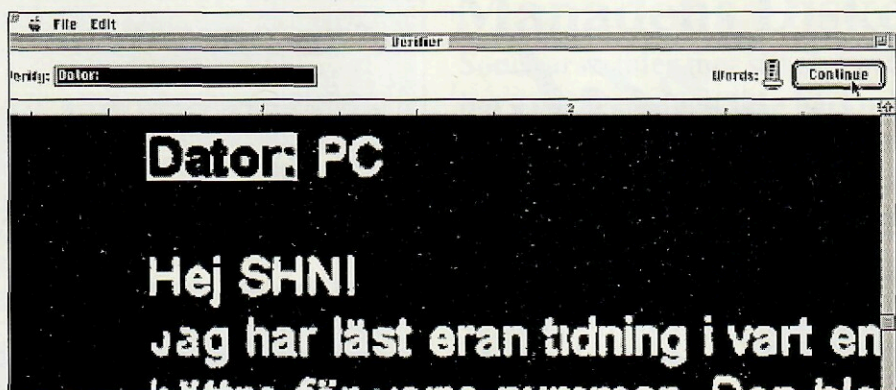
031 • 380 999
ELLER
0312 • 351 33

VI FINNS PÅ:

9-11 september
Monter 178

OCR - Optical Character Recognition till lågpris

Optisk läsning av skriven text på papper eller datafil är ingen nyhet. I dag finns både billiga och kompetenta program för såväl PC som Mac. Vi har tittat närmare på TextBridge i dess Mac-version

Till denna tidnings redaktion kommer ständigt en ström med läsarbrev, pressreleaser och annan text på papper. Oftast är dessa texter utskrivna på matris- eller laserskrivare och tills nu har folk skrivit in dessa texter för hand. Slöseri med tid? Ja, nu när vi hade chansen att testa ett OCR-program fann vi att det fanns mycket tid att spara.

TextBridge 2.0, som tillverkas av Xerox Imaging Systems Inc i USA, finns både i Mac- och PC-versioner. Funktionellt är de identiska, utseendemässigt något annorlunda.

TextBridge klarar av att läsa in texter dels via en, till datorn ansluten, scanner, dels läsa in texter som faxats till datorn om ett s.k. Faxmodem har använts.

Vi provade med att scanna in ett brev med medelmåttig utskriftskvalitet. Efter en del trixande med inställningar (ljushet och kontrast har stor betydelse) märkte vi att TextBridge klarar av ganska svåra uppgifter. Visst är det svårt för programmet att skilja mellan vissa bokstavskombinationer såsom "in" som lätt tolkas som ett "m", och en 4:a kan lätt bli en 9:a osv.

TextBridge är inställbart för olika länders tecken. Den känner alltså lätt av ÅÄÖ helt korrekt och även danska Æ och Ø klaras elegant.

Inställbart är även känsligheten i programmet. Har man en skarp och tydlig text kan man välja en lägre verifieringskänslighetsgrad.

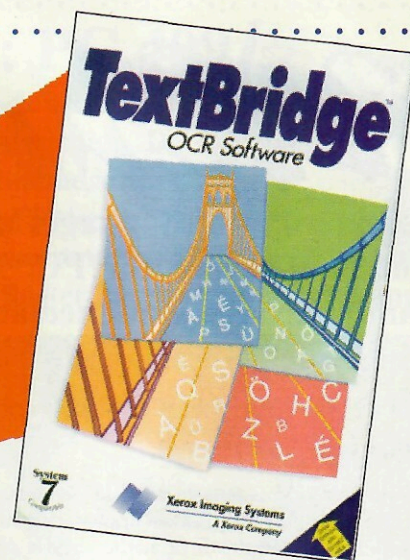
Tolkningen av text går snabbt och den inlästa texten kan sedan lagras i ett flertal olika textformat. Vi har ofta använt WYSIWYG-formatet då texten då formateras efter originalet.

Att läsa en telefaxad sida fungerar på samma sätt. I stället för att välja Scanner som källa väljer man fil och TextBridge kan läsa in både TIFF- och PICT-bilder.

En bra detalj är att man kan låta programmet avgöra spaltinläsning eller manuellt ange i vilken ordning textstycken skall läsas. Om man t.ex. vill läsa in textbitar från en tidningssida är det lätt att förstora upp den inlästa sidan så att man kan se texten, sedan avgöra vilka partier man vill låta programmet bearbeta.

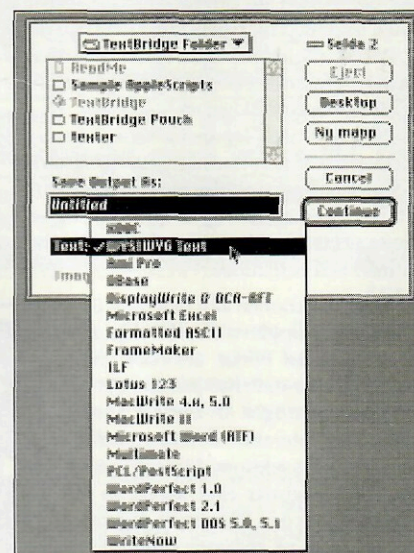
TextBridge är ett mycket avancerat program och innehåller en mycket stor mängd finesser som vi tyvärr inte har plats på denna enda sida att gå närmare in på.

Priset är mycket attraktivt och för den som ofta vill kunna läsa in dokument i stället för att skriva in dem bokstav för bokstav är de 1295:- + moms som program-

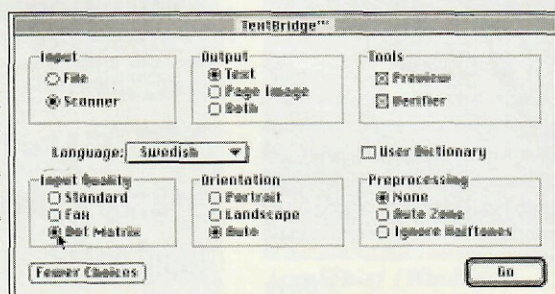

met kostar i Sverige, en mycket bra investering för såväl privatpersoner som yrkesmän där textmaterial ofta skall bearbetas. I kombination med ett faxmodem kan man dessutom helt klara sig utan en särskild telefax och kan direkt, utan kvalitetsförsämring, föra över telefaxtext till andra textformat.

Svensk disktributör: SOS Datadistribution, tel: 031-773 08 50

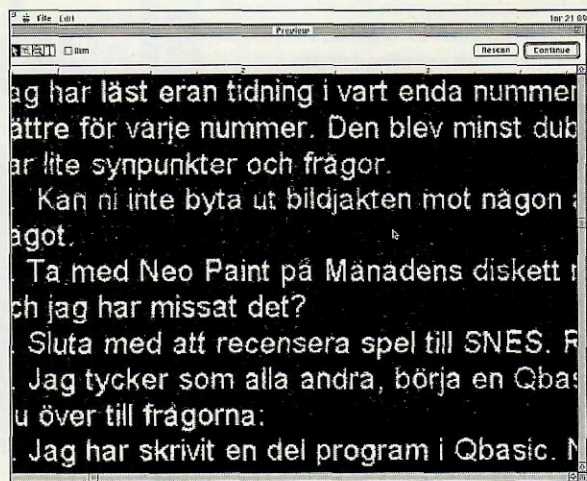

Den tolkade texten kan sparas i en mängd olika format.

Ställa in kontrast och ljushetsgrad är viktigt för dokumet av sämre kvalitet.

T.h: Man kan lätt zooma in på dokumentet för att enklare kunna se texten man vill tolka.

Mac.409
Månadens Diskett:

Hela 2.1 MB programvara!!!

Crunch▼

Mac.409

Dags igen för en späckad Månads diskett för Din Macintosh. Som våra trogna läsare numera vet är disketten av typ HD, dvs rymmer 1,4 Mb programvara som vi, denna månad, har pressat in totalt 2,1 med program Mb på!

Alla programmen har packats ihop i ett s.k. självuppackande arkiv. Du kan alltså inte köra programmen direkt från disketten utan måste först packa upp arkivfilen till datorns hårddisk (kärver minst 2,1 MB fritt utrymme!) innan du startar dem. Nu till innehåll:

List Files 2.1

Ett utmärkt hjälpmedel. Du kan bl a skapa kataloger och använda det till att hitta filer i stora kataloger.

Crunch

Du är en liten spelkula. Du befinner dig på en spelplan med en oerhört farlig avgrund i mitten. Ditt jobb är att fånga alla dollarsedlar som dyker upp på skärmen. Det hade varit lika lätt som en sval sommarpromenad i parken om det inte vore för den läbbige svarte vampyrkulan som också vill åt sedlarna. Dessutom gillar han att knuffa ner dig i den bottenlösa avgrunden. Ge tillbaka med samma mynt. Det här är ett kul och beroendeframkallande spel med en del festliga samlingar (b la annat från AC/DC's gamla evergreen TNT).

Tank Run

Intressant minröjar-variant. Du skall spränga dig igenom en labyrinth bestående av klotsar

för att komma åt en flagga. Det går bara att spränga de klossar som är försedda med en ring, men akta dig för de extrakraftiga minorna. Står du för nära blir det skrot av dig. Höj volymen på din Mac när du spelar det här. CRAAAASSH!!!

Coffee Break

Ett program för arbetnarkomanen. Är du en av dem som tillbringar fjorton timmar av dygnet framför datorn är det här ett livsviktigt program för dig. När programmet tycker att det är dags för dig att ta rast släcks skärmen ned och ett antal meddelanden dyker upp som råder dig att räta på ryggen, knäppa med knogarna och sträcka på benen. Du kan naturligtvis själv reglera när och hur länge du vill ha rast.

Tetris Max

Av alla Tetris-varianten jag hittills har sett tar denna version priset. Kanske inte när det gäller speliden men väl utförandet och alla de finesser som ligger inlagda i spelet.

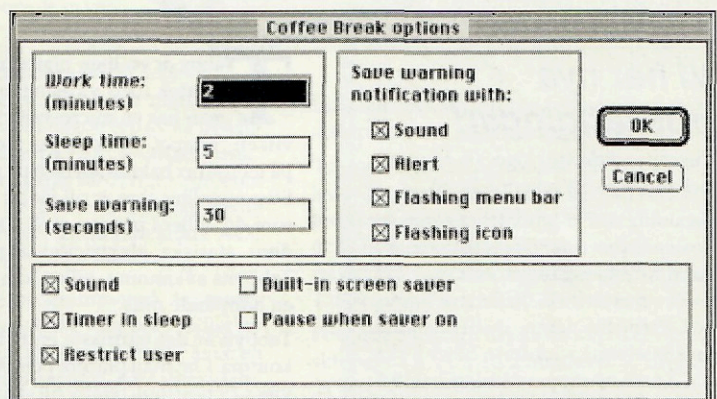
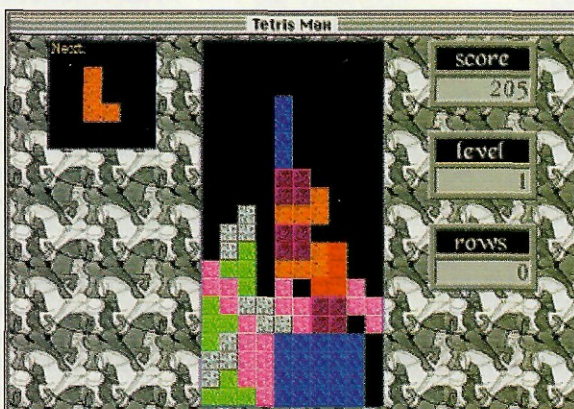

Tank Run▼

Du kan ändra det mesta att passa just dina krav. Vill du ha block eller ray-tracade bitar? Vilken bakgrunsmusik vill du ha? Vill du starta på nivå 9 med 10 rader? Och så vidare.

Disken heter alltså Mac.409 och du beställer den med talongen på sidan 45. Priset är oförändrat 40:- inkl porto och annat tjafs.

Ovan: Inställningsskärmen för Coffee Break.
T.v: Spelet Tetris Max

Svenska Atari Klubben informerar

Bli medlem i SAK! Ditt medlemskap varar i ett år från det datum vi får pengarna, och för dem har vi bland annat följande att erbjuda:

- o PD-bibliotek med massor av PD-program.
- o Medlemstidning 4 gånger per år.
- o Klubbtelefon med direkt hjälp.
- o Extra privilegier i vår BBS.

Medlemskap kostar 150:- Familjemedlemskap kostar 175:- Startdiskett kostar 25:-

Du betalar med postens inbetalningskort till vårt postgironummer, 491 75 44 - 1. Skriv ner ditt namn och adress, när du är född (år mån dag), datormodell(er), intressen samt kunskapsområden. Skriv tydligt textat, tack!

Vår adress är:

Svenska Atari Klubben, Box 11416,
404 29 GÖTEBORG

Klubbtelefon: 031-70 60 992 STraight
BBS: 031-36 39 73

Internet: sak@straight.ct.se Fidonet:
2:203/221.0

PD-bibliotek

Här finner du det mesta och bästa av de senaste PD-programmen (fria program) för din Atari-dator.

Vi har nya prissättningar!

Priset per diskett är låga 30:- för medlemmar (40:- för icke-medlem).

Betalning till PD-biblioteket sker med Postens inbetalningskort till Svenska Atari Klubben, postgironummer 649 73 54 - 8. Skriv hela diskettens namn, och även ditt namn, medlemsnummer, telefonnr och adress. Skriv TYDLIGT tack, så slipper vi missförstånd. Vill du ha en aktuell katalog på diskett så betalar du 15:- till vårt postgironummer.

RAINBOW 1.0

Det är inte varje dag undertecknad får lov att smeta ut färger på skärmen ur en nästan oändlig palett. Men nu har det så skett med hjälp av programvaran Rainbow som är det första TrueColor-ritprogrammet enkom till Atari Falcon 030. Bekantskapen har mättat många förväntningar men också skapat en del nya.

Ritprogrammet Rainbow har sina rötter i Sverige och företaget Addiction Software HB, med programmerarna Rasmus och Mandus Söderberg. Det är helt och hållet skrivet i assembler och tar inte upp mer plats än att man kan köra det från disk om så önskas. Skärmläge ställs in automatiskt, så man behöver inte krångla med det på desktop innan.

Eget gränssnitt

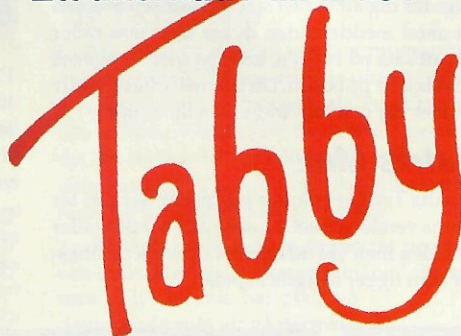
Programmet arbetar inte i GEM utan har sitt egna gränssnitt med små avdelningar för olika saker som palett/färger, ritfunktioner och filfunktioner. Min första reaktion var att detta blev en aning rörigt och framförallt plottrigt, och dessutom rymmer inte hela arbetsytan på skärmen så man får "scrolla" för att se resten. Som med allt går det att vänja sig, men jag skulle hellre se programmet i GEM-miljö (möjligtvis kan det vara av tekniska orsaker och hastighet man valt ett eget gränssnitt). Samtycker man

inte med den placering av elementen som finns på skärmen, kan dessa flyttas som man vill.

En stor del av ytan tas upp av färginställningar. Det finns tio olika färgkartor som man själv kan påverka genom att välja fyra färger och få olika nyanser mellan dem. Det finns också tio olika paletter som rymmer tio olika färger som man snabbt kan komma åt. För att arbeta med över 65,000 färger har man total kontroll över vad man vill ha.

Själva bilden visas i ett fönster som tar upp ca 2/4 av arbetsytan (den del av bilden som skall visas väljer man med "situate window"), och man har tillgång till verktyg som penna, fyllare, former (kvadrat och triangel), linjer etc. Specialeffekterna Smooth och Blend är de som jag fann mest roliga att arbeta med då de skapar en mjuk övergång mellan färger samt ger mellanfärger till redan existerande. Vad jag dock är lite kritisk mot är att man inte har fler former än två stycken (det utlovas fler i nästa

Ett alternativ till mus?

Tabby är en liten platta ung en halv A4 i storlek med vidhängande penna. Pennan har en micro-switch i spetsen med vilken "knapp" tryckningar registreras. Ovanpå men strax bakom spetsen på pennan sitter en liten metallbit som är till för att jorda den hand som du håller i pennan med. Detta för att handens statiska elektricitet annars kan störa Tabbyns avkänning, vilket kan visa sig genom en hoppande mus..

Tabbyn är det närmaste en Paintbox man kan komma. Om man placera pennan på bordet i en viss x/y position relativ till skärmen så hamnar musen där.. Kort sagt, Tabby ersätter musen med en paintbox funktion fast utan att det kostar skortan..

Att kunna använda en penna i stället för mus kan ofta vara en fördel. inte minst i användning tillsammans med ritprogram.

Martin Budsjö har tittat på och använt detta tillbehör som finns i såväl PC- som Atari-version

Tabbyn är tillverkad för PC, men då den använder RS232 porten kan den kopplas till de flesta datormärken. Mjukvara för att få GEM att hantera Tabby medföljer i form av en AUTO bootande drivrutin och en konfigurerings AC-Cessory. Tabbyns drivrutiner försöker, i och för sig, lösa detta genom att låta alla program använda modem 2 porten i stället för modem, men tyvärr fungerar inte detta i alla situationer. Detta borde dock inte vara något problem, då det rent tekniskt är möjligt att koppla in Tabbyn på så väl LAN- som MIDI porten. Det går dock inte i skrivande stund.

Drivrutinen fungerar med Xboot om man lägger den först i AUTO mappen. Den har heller inga problem med MINT eller MultiTOS. (i alla

version), och att man inte kan välja grovlek på linjer och penna. En funktion för att rita på full skärm saknas också.

Vad det gäller filformat så laddar Rainbow TIF, TGA, TPL, NEO, PC/IT och sparar i TrueColor-formatet TIF. Man kan ha flera bilder i minnet samtidigt (så många som minnet begränsar till).

Jag provade att köra Rainbow tillsammans med MultiTOS och det gick hyfsat bra. När jag skulle presenteras en filväljare påstod dock MT att det inte fanns minne nog. Om det beror på Rainbow eller MT kan jag inte svara på.

Rainbow arbetar i konceptet "studios". Det man mest vistas i är Picture Studio men det finns även Photo Studio (och mera kommer i Rainbow 2.0 som bl a Multimedia och Sprite Studio) för manipulering av hela bilder. Här kan man vända på bilder och skapa effekter genom att göra bilden negativ eller lägga in sk "noise" (svårt att förklara men gör bilden diffusare genom att lägga in "skräp" i den).

Tabby

Programmet har en egen drivrutin för att arbeta med Tabby Graphics Tablet. Tabby är en fördel för den som är van att hantera penna istället för mus. Jag är ingen tecknarförmåga för världen men föredrar verkligen Tabby framför mus tillsammans med Rainbow. Framförallt får man bättre kontroll över det man gör, det enda man kan irriteras på är rena inställningar för Tabbyns del.

Sammanfattning

NEOchrome var verkligen lättanvänt och färg-

glatt till STn förr i tiden. Och det satte också en sorts standard för framtiden. Jag skulle utan att bli attackerad vilja ge Rainbow utmärkelsen "det nya NEO". Rainbow har trots sitt egna gränssnitt en bra uppläggning för sina funktioner. Det som fattas nu hoppas jag kommer i version 2 och det verkar inte omöjligt, då programmerarna strävar efter så goda relationer som möjligt med användarna.

Rainbow har manual-skydd vilket betyder att du då och då måste ange ord ur manualen. Ett bra försök mot piraterna. Proceduren är dock lite omständlig då man måste stava ordet ge-

nom att klicka på bokstäver på skärmen. Kanske att skriva dem på tangentbordet vore en bättre lösning?

Med ledning av det låga priset på ca 385,- tycker jag att programmet borde finnas hos varje Falcon-ägare med intresse för att någon gång skapa något konstnärligt i 65,536 färgers frihet.

Programmet kan du hitta hos t ex C-Tek, tel 0451-240 88 och uppgradering till version 2.0 är gratis (så vad har du att förlora?).

■ Rolf Johansson

inte med MINT 1.10h2 och MultiTOS 4.0)

En bra liten detalj med Tabbyns drivrutiner är att om man kör Tabbyn på serieporten, så skickas alla tecken till serieporten till nästa port i de fall där det finns en modem 2 port.

Man skall ha det klart för sig att GEM på ST inte har absolut positionering av musen. Musen flyttas alltid relativt till sin position. Även Tabbyn flyttar musen på skärmen relativt till dess position, men den gör det i så stora steg att det ser ut som om den sätter positionen direkt.. Man kan ställa in hur stora steg Tabby skall köra med. Från "small" till "direkt". Small ger dock såpass stora steg att det mer ser ut som en lite "seg" positionering. I direktläget syns ej den relativa muspositioneringen alls.

Accessoryn är helt OK, kunde varit snyggare programmerad, men den klarar av att ställa in allt som man vill ha det.. Klart Bra...

Eftersom Tabbyn bara har en knapp så kan man ställa in vad Tabbyn skall tolka som högerknapp. Man kan välja mellan att låta någon eller flera ihop av ATL/CTRL/SHFT knappar plus Tabbyns knapp motsvara högerknapp. Man kan även låta Tabbyn tolka ett lyft av pennan från bordet som höger knapp..

Känsligheten, eller rättare sagt, hur stor yta på

Tabbyns bord som skall motsvara hela skärmen kan ställas in mycket flexibelt så att endast liten rektangel på bordet motsvarar skärmen. Man kan ställa in en mycket låg men bred rektangel och på så vis få högre upplösning horisontalt än vertikalt..

När det gäller inställningar så får Tabbyn ett mycket bra betyg.. Det enda man kanske skulle kunna sakna är någon typ av förinställda kortkommandon på t.ex. F-tangenterna.. Alla inställningar sparas förövrigt i autoboot programmet, så de gäller redan från första början.. (man behöver alltså inte ladda ACC för att få sin favorit Tabby inställning..)

En lite snyggare programmerad Accessory med riktiga fönster skulle vara bra i stället för de dialogrutor som nu finns. Det blir även en del problem om man har MYCKET stor skärm. Tabbyn fungerar inte så bra i 2048 * 800 eller liknande virtuella upplösningar.

Tabby är, i stort sett, ett riktigt vettigt tillbehör,

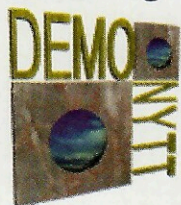
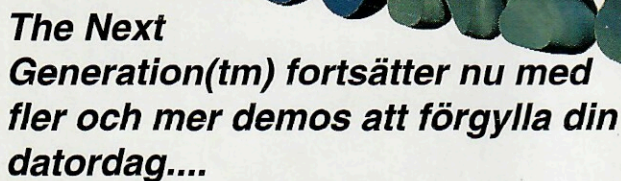
i alla fall om man inte modemmar eller använder serieporten till något vettigare just nu..

Tabbyn är testad på Falcon och MegaSTE. Således har den körts på både TOS 4.1/ M68030/ modem2/ alla upplösningar inkl Truecolor och TOS 2.5/ M68000/ alla upplösningar/ modem2/ modem1. Jag vågar därför påstå att Tabbyn funkar med alla ST datorer.

Följande program har körts med Tabbyn: Desktop, MINT 1.10, Patchlevel 6, MTOS 4.0, NVDI, QuickEdit, AtariWorks 1.2, Xboot 3, Rainbow (Stödjer Tabby utan drivrutinen..), PureC, MW2, Connect 2.45, Qed.

♦ Martin Budsjö

Så var de franska grupperna Oxygene och Mij-productions, killarna bakom bla. Flip-o-demo, tillbaka med ett nytt demo. Jag tror att de två grupperna är bland de mest activa på St-scenen. De har (som vanligt?) inte lagt ned alldeles för mycket arbete på design, utan kör i den gamla hederliga stilen med loaders och sånt bjäfs.

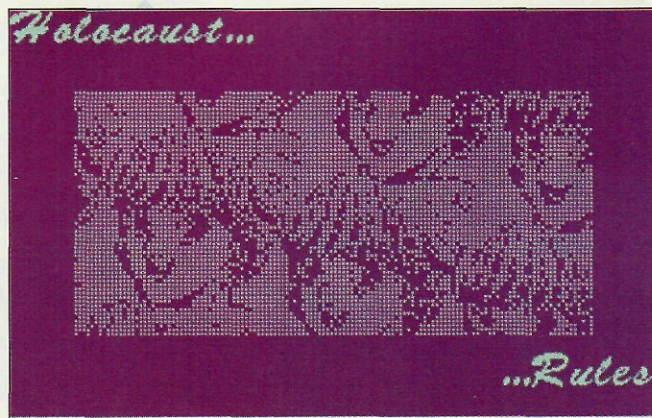
24 SHN 9-1994

ett bra tag innan en STOR fylld vektorkub
snurrar i bakgrunden (självklart preclacad och
deltapackad) av en ful en-planstext som skick-
ar iväg greetings och credits till när och fjäran.
Och om man inte passar sig väldigt noga så
startar demot om på nytt efter textmassan. Hur
är demot då? Jo, det är ganska bra, men det är
ju uruselt designat (eller snarare: inte designat
alls!) och har innehåller toppenbra musik eller
grafik (okey, det fanns någon snygg bild!).
Koden är dock smått imponerande! På den
voffsiga och bjäffsiga skalan (1-10) får demot
en godkänd 5:a!

Avena släppte sitt 'Dementia' för några månader sedan, och är nu tillbaka med ett nytt (lika bra?) demo! 'Dementia' var ju ett ganska lugnt multipartdemo med en massa fräxiga effekter. Weltschmerz är lite vildare (milt sagt). Det hela inleds med en bild på en vacker skogsbäck, och en text berättar att det är 'Avena' som är tillbaka med ett nytt demo. (Näääee!!/Attle) Skärmen blixtrar till samtidigt som en fruktansvärt kraftig explosions-sampling spelas. Efter detta bråkar det igång! En massa filmsekvenser flimrar förbi medans en tung technolåt spelas (tack Peter). Diverse texter visas också. Många av sekvenserna är tagna från andra världskriget och t2. Demot handlar om världens ondska, råhet och om avtrubning osv. Demot är ösigt men kort (vilket iof inte gör så mycket?!), och får på skalan en nia... Det finns att hämta på tex ToxicBBS. Ett råd: ladda INTE hem det på en icke Falcon, för det är större än 1.4meg!

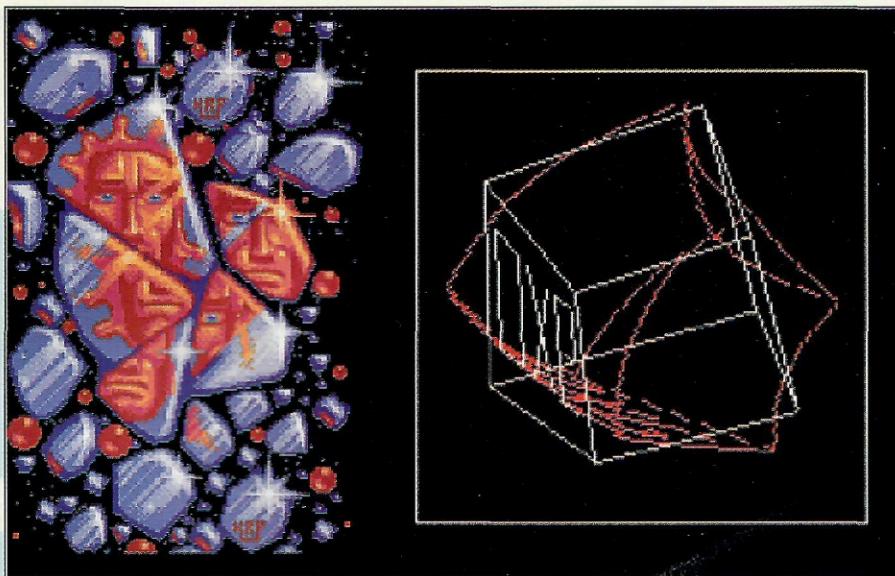
Nu har uppföljaren till franska Holocaust's 'Rising Force' kommit, Japtrö. Denna gång ligger demot på 4 diskar! Ok, demot sprakar igång med en blipp-låt, samtidigt som en stor bild med macho-grabb nr. 1 visas. Över honom kör de lite fula sprites.

Nämnas bör förresten redan nu att Holocaust utmärker sig på så sätt att de kör alla effekter (näja, 95%) i fullskärm, samt de har ingen aning om vad design är för något. Det är inga snygga fades mellan delarna här inte, nej brysk avhuggning ska det vara! Själva påstår de att deras designers sitter i fängelse....:-)

Madoka och vänner.../Japtrö

Jaja, nu fortsätter vi där vi slutade. Skärmen blir vit, och faller sönder i bitar med hjälp av många polygoner. En stjärnscroll visas, och demot stannar. Nu är det slut, eller...?

Nejdå, det är bara fransmännen som är på lekhumör. Efter ett tryck på reset fortsätter demot med en ny blipp-låt, sedan ännu en ny blipp-låt, och till slut en 3d-värld (poly). När man har flummat runt lite i labyrinten man är i, så dunkas (ajsom...! / Attle!) man rätt in i en av väggarna, och ett _våldigt_ komplext polygon-objekt kommer fram. Men så går det ju inte så fort heller... Lite mer poly-objekt, samt en gul platta som zommas och roteras upp över hela skärmen. Sedan är det dags för macho-grabb no. 2.

Hela demot präglas av FRUKTANSVÄRD design! Dessutom är det grafikfel i demot ungefär var 20:e sekund! Och deras packer de använder sabbar skärmen och lägger ut lite roliga prickar här och var! Att det ska vara så himla svårt att sätta färgerna till bakgrundsfärgen... Holocaust är _mycket_ kvalificerade coders, men i övrigt inga bra demomakare.

Demot fortsätter med en liten 'mini-film' (se bild) som handlar om de två huvudena Keops & Severine. I grova drag följande. Keops är en tönt. Han är ihop med en flicka vid namn Severine. En dag kommer stora coola (kola? / Attle!) Zappy. Severine måste bestämma sig för en av dem. Hon väljer... -Zappy! Och Keops förblir en tönt...:-)

Efteråt kommer en stjärnscroller, ett pricklandskap, samt en pricktunnel. En ny fullskärmbild med _båda_ macho-grabbarna, samt några andra typer visas. Dags för en infoscroll. Sedan lite prickar, nämligen ett Holocaust-logo, samt ett hjärta (jag tycker inte heller om Madoka / Attle!). En prick-kub (egentligen är det linjer) visas. Infoscroll igen. Massa animerade vektorkuber. Ännu en pricktunnel, denna gång prekalkad, och maffigare. Infoscroll... Ett fractal-landskap med 12100 prickar dyker så upp.

Sedan är det dags för Keops igen (tönten? / Attle!), och denna gången blir han bryskt överfallen av 13 studsande prick-bollar! Infoscroll dax... Och så var det dags att peta in disk 2 i

driven. Sedan visas en infotext, denna gången med bokstäver som zomomas upp (animation) och sätter sig där de ska vara. Nästa effekt är en 4 bitplans texturemappad rubberkub! Kan det vara precalc...:-) (kalk? Är du sur? / Attle!)(Näe, men trött.. på dig -zzzap-/Red!)(Ahrrrgg.. / Attle!) Ett par bilder visas. Efter det kommer det fram 3 st light-circles med en himla käck bakgrund! Sedan sätter Holocaust ihop sina prickbollar (75 prickar) till stora bollobjekt (med 64 bollar!). Dessa objekt varvas med digitaliserade bilder på tecknade flickor. Tydligt gillar fransmännen såna här bilder, varför kan vi inte förstå...

En stor textscroll körs, efter det en 'unlimited stars'-grej. Alltså en animation som hela tiden byggs på, vilket gör att det hela tiden blir fler och fler stjärnor. Ännu mera boll-objekt, nu tillsammans med de digitaliserade flickorna. Sedan kommer ett zoomande och roterande tjejansikte i 1 plan (se bild), går på 50 fps! Till slut _MÅNGA_ prickar, samtidigt som de kör lite greetz... Till sist är det bara en lång radda med digitaliserade flick-bilder, 1.6 meg! Det är de som tar upp en del av disk 2, samt hela disk 3 och 4.

Så var då demot slut. Vad kan då sammanfattningsvis sägas om det? På puttenutt-skalan blir det en 5:a för Japtrapro. Demot är väldigt trögt, men innehåller en del trevliga effekter. Tyvärr är ett flertal av dessa hämtade från 'Rising Force'. Att säga att demot innehåller det minsta design (*lasagne? / Attle!*), vore att ta i! Den finns helt enkelt inte!

Jaha... det var dagens läxa... Se till att ha läst på den ordentligt tills imorron, för det blir SKRIFTLIGT LÄXFÖRHÖR!!!!!!!!!!!!

Demos på disk

I nästa nummer kommer en förteckning av de demosar som ni kan beställa från SHN.

Ha det så bra till nästa nummer..

Vår addy: Demonytt

Box 152

448 23 Floda!

Ha't så bra... Strobe, Empa & NooN

ALLA PRISER INKL. FRAKT, MOMS & POSTFÖRSKOTT

Rainbow 1.2 - TC ritprogram	385:-
Tabby - Muspenna	750:-
Paketpris Rainbow & Tabby	1.025:-
(se artikel sidan 22-23)	
ISHAR 3 rollspel NYHET	350:-
A4 -Scanner 300dpi,b/w Skyltex.	2995:-
Laser HPLJ4L.inkl.max minne	7995:-

för fler erbjudanden...
Skriv, Faxe eller ring vår telefonsvarare....

C-TEK

Box 2056 280 22 Vittsjö
Fax & Telefon: 0451 / 24088

PC-FYND

486 SX-33 4/170 Komplet datorpaket
12.125 :- inkl. moms

PROGRAM TILL ATARI EKONOMEN v2.1

475:-

STAR o OLIVETTI SKRIVARE

Ring för mer info om datorer, program och skrivare.

ATAM DATA ef.

Stensmosse v. 4

705 92 ÖREBRO

010-207 89 58 eller 019-22 28 23

Kvällar

Hem

DISK1

NU I LAGER!

★ ★ ★ ATARI ★ ★ ★
★ ★ ★ JAGUAR ★ ★ ★
★ ★ ★ 64-BIT ★ ★ ★
SPELITTLAR I LAGER: TEMPEST 2000,
ALIENS VS PREDATOR, CRESCENT
GALAXY, DINO DUDES, RAIDEN, PÅ GÅNG:
REDLINE RACING, KATSUMI NINJA, BRUTAL
SPORTS FOOTBALL, WOLFENSTEIN 3D,
DOOM, FLASHBACK ETC.
POSTORDER BUTIK I GÖTEBORG
FAX 0300-60 890 SÖDRA VÄGEN 24
TEL 0300-64 625 TEL 031-180 140

ST DATA LINE HB

ATARI-PROGRAM
TILL SKOLSTARTEN
AC-GLOSOR 298:-
Mycket bra svenskt glosträningsprogram!
AC-MATTE 298:-
Gör maten roligare med detta svenska program!
I VÅRT PD-BIBLIOTEK HITTAR DU
MÅNGA FLER SKOLPROGRAM, T EX
ORDBEH.PRG.

PD-PROGRAM TILL DIN STE

2-Diskars PD-lista 15:-
Beställes via postgiro: 66 73 07 - 3

ST DATA LINE HB,
☎ 044-534 94 0479-206 61

GFA-BASIC

The graphics chronicles. Part IV

I förra avsnittet tog vi upp några alternativa talsystem, nämligen det binära och det hexadecimala. Men det finns ytterligare ett talsystem som GFA-BASIC känner till, det oktala (Octo är latin och betyder åtta vilket också då är basen). Vad som slår mig med häpnad är att det måste vara det talsystemet som är det allmänt vedertagna i Ankeborg. Tänk på hur många fingrar Musse Pigg har...

Att konvertera till binärt, oktalt eller hexadecimalt är inte svårt. Det finns tre små söta kommandon som tar hand om det.

```
INPUT "Ett tal : ";Tal%
PRINT "-----"
PRINT " Binärt : ";BIN$(Tal%)
PRINT " Oktalt : ";OCT$(Tal%)
PRINT " Hexadecimalt : ";HEX$(Tal%)
```

Tvärtom får man skriva en liten procedur:

```
INPUT "Binärt tal, tack : ";Tal$
Vikt%=1
Tal%=0
FOR I%=LEN(Tal$) DOWNT0 1
  IF MID$(Tal$,I%,1)="1"
    ADD Tal%,Vikt%
```

```
ENDIF
MUL Vikt%,2
NEXT I%
PRINT Tal%
```

Några frågor? Sådan tur, då kan vi gå över på grafikkommandon igen!

Ett kommando har vi redan provat på, nämligen PLOT X,Y som vi dissikerade så smått redan i förra avsnittet. Gemensamt för alla kommandon är att X (breddled) alltid går före Y (höjddled) i syntaxen (Syntaxen kan jämföras med grammatiken i de tungomål vi människor pratar), övre vänstra hörnet är 0,0 nedre högra heter 319,199 (under förutsättning att du arbetar i lågupplösning vill säga). PLOT sätter en punkt på den punkt du väljer, t ex PLOT 160,100 sätter en punkt mitt på skärmen.

LINE kräver två koordinater (som X,Y-paren så fint heter). Prova gärna följande:

```
REPEAT
  IF MOUSEX=1
    LINE 160,100,MOUSEX,MUSEY
  ENDIF
UNTIL MOUSEX=2
```

Rita med vänster och avbryt programmet med höger musknapp. Prova sedan att använda DEFLINE framför REPEAT-satsen. Rätt syntax är:

```
DEFLINE Form%,Tjocklek%,Start%,Slut%
DEFLINE betyder rätt och slätt Define Line. På Form% sätter du ett värde mellan 0 och 6, på Tjocklek% ett jämnt tal mellan 0 och 40. Start% och Slut% anger hur ändarna skall se ut. 0 för fyrkantiga, 1 för små pilar och 2 för runda ändor. Apropos ändor, man kan göra snygga grejor utan att använda musen också, det här blir jättesnyggt:
```

```
DEFLINE 5,0,0,0
I=1
REPEAT
  ADD I,0.05
  X%=160+140*COS(I)
  Y%=100+80*SIN(I)
```

Månadens Diskett:

ST.409

Nu endast
40:-!!

Visst är det skönt att få en massa festliga prylar nästan gratis? Som den här tjocksmockfyllda disken till Atari ST t ex. Jag menar, vad får man för 40 kr idag egentligen? Fyra paket salt eller sju liter mjölk eller några strumpor eller en pizza utan dricka, ok men inget av det är lika kul som den här disken.

Atax

Ett mycket snyggt scrollande shoot-ém-up. Som vanligt är det någon planet som blivit invaderad av utomjordlingar och som vanligt är du den ende som kan återställa ordningen i galaxen bla bla. Välgt och kul.

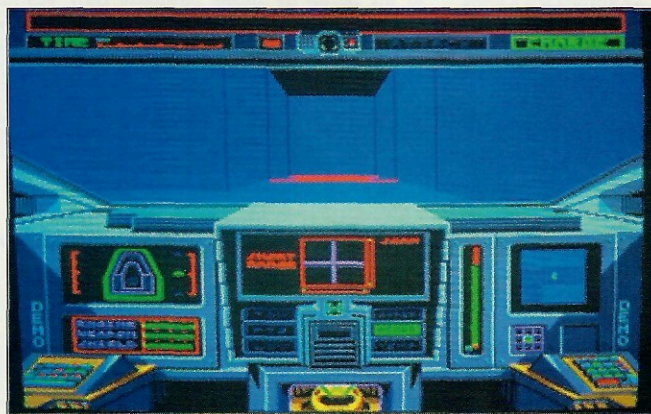
Cyberdome demo

Spelbart demo av ett kommersiellt spel. Man

styr sin laserbestyckade virtuella bil i den dystra cyberframtid. Det är ett oerhört välgt spel. Det är sällan vi har någonting i den här klassen på St-diskarna. Skjut fienderna och njut av det gravallvarliga technobabblet som dyker upp på skärmen. Verkligen cyber hela vägen. Streetwise liksom. Snowboard, typ...

StarColony

Primitivt men oerhört underhållande och beroendeframkallande strategispel som utspelar sig på en främmande planet. Du blir tilldelad ett antal rutor av planetens yta som du skall exploatera på effektivast möjliga sätt. Det finns tre typer av terräng: Vatten, berg och platt land. Sedan skall du placera ut olika "mules" som är ett slags maskiner lämpade för de olika marktyperna.

Cyberdome


```

LINE 0,0,X%,Y%
LINE 319,0,X%,Y%
LINE 319,199,X%,Y%
LINE 0,199,X%,Y%

```

UNTIL MOUSEK=2

Det här är det matematiska sättet att göra en cirkel (eller ellips) på. Om du byter plats på COS och SIN så ritas den moturs istället. Prova att skriva COS(1/5) och SIN(1/3), så får du se en förvanskad cirkel, fast det är snyggt, det måste du medge. Byt LINE-satserna mot en enda PLOT-sats också så får du se hur cirkeln går.

Det lätta sättet att göra cirklar på är annars kommandot CIRCLE, som finns i ett par varianter.

CIRCLE X%,Y%,R%

sätter en cirkel med radien R% med centrum på X%,Y%. Byt ut LINE-raden i det förrförra exemplet mot CIRCLE MOUSEX,MOUSEY,50. Nästa variant på CIRCLE är den s k paj-biten (dvs en del av cirkeln). Man lägger då på två ytterligare parametrar på kommandot. Dessa siffror står för vilka mellan vilka vinklar man vill visa cirkeln, 0 är rakt ut till höger från centrum-punkten, 900 rakt upp, 1800 åt vänster, 2700 rakt ned och 3600 blir en hel cirkel igen (Som du märker är dessa siffror tio ggr högre än på en gradskiva. 45° blir m a o 450. Här är en åttondels cirkel ritad:

CIRCLE MOUSEX,MOUSEY,50,0,450

För att få en fylld cirkel (istället för det taniga strecket som nu blir) lägger man ett P framför CIRCLE.

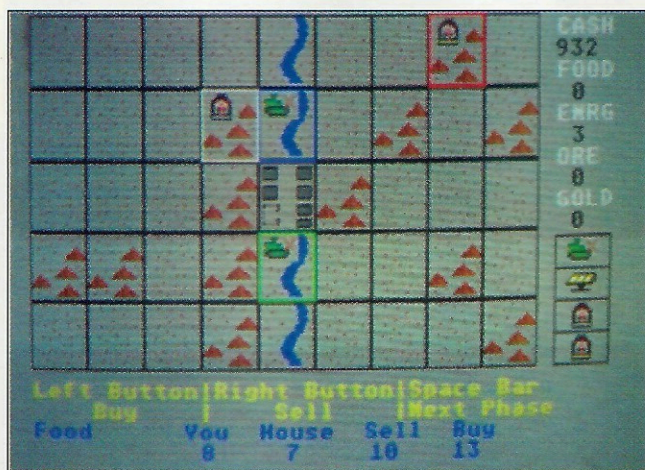
PCIRCLE MOUSEX,MOUSEY,50,0,1800

gör alltså en fylld halvcirkel.

För att få en ellips istället (oval säger en del) får man dels använda kommandot ELLIPSE, samt lägga in två radier istället för en. ELLIPSE klarar att göra paj-bitar också. P gäller för ellips också, apropå ingenting.

ELLIPSE 160,100,50,25 PELLIPSE 160,100,10,23

Ett VÄLDIGT stiliserat kattöga, som rent exempel.

StarColony

Vid vatten är passar en jordbruks-mule bäst och ibland bergen är en gruv-mule lämpligast. Du skall sedan sälja det du får fram, men du får hela tiden se till att du har energi och mat så det räcker. Den som har mest pengar när spelet är slut har vunnit. Läs igenom read-me-filen ordentligt innan du börjar spela.

Worms

Idiotiskt bagatell-program av den typen jag älskar. Ett slags maskfarms-simulator. Ingenting händer mer än att små datoriserade maskar kryper omkring i sin lilla hage. Fullkomligt lysande.

Kubes

Snyggt och välgjort pusselspel

Macrowar

Skjut-och-bomba spel. Fungerar bara på monokrom monitor.

Memory

Datoriserad memory. Vänd på bilder och skaffa par på tid.

Monopoly

Det här är en klassiker. Originalspelet är över hundra år gammalt (tror jag) och den här dato-

En rektangel, eller kvadrat, eller fyrkant eller vad katten du vill kalla det görs med kommandot BOX, vill du dessutom ha rundade hörn heter det RBOX. Både brukar koordinatparen "övre vänstra-nedre högra", dvs

BOX 10,30,60,30

som rent exempel, Helge. Även här plitar man fast ett P framför för att göra en fylld rektangel/kvadrat/fyrkant/vad katten det heter.

All grafik i en färg är inte så roligt. Kommandot COLOR använder man för att välja en utav färgerna på paletten (minns du?). I lågupplösningen kan du välja ett tal mellan 0 och 15. COLOR används för att bestämma färgen på grafik-kommandona PLOT, LINE, CIRCLE, ELLIPSE, BOX, RBOX och DRAW.

P-kommandona använder inte COLOR, för dem måste så att säga tyngre artilleri sättas in. Kommandot DEFFILL kan ge upphov till många käcka och glada tillrop från den väne programmerar-lärlingen.

DEFFILL Farbe%,Fyll_typ%,Pattern%

betyder en färg mellan 0 och 15, Fyll_typ% är ett tal mellan 0 och 4. Nollan är bakgrunds-färgad, 1 är fullständigt täckande, 2 är 24 olika sorts punktmönster (se Pattern%), 3 är 24 olika sorts linjemönster (dito) och 4 är hemmagjord (eller alternativt den inbyggda med Atari-tecken). Pattern% används bara av Fyll_typ% 2 och 3.

FILL är ett kommando jag höll på att glömma. Det fyller på koordinatparen med den fyllning du valt med DEFFILL (fyllningar som marsancreme och hallonsylt är bara att glömma. Fingrarna klibbar fast i tangentbordet och disketterna blir tröga att få i.)

DEFFILL 15,4,0 FILL 0,0

gör hela skärmen full av Atari-tecken.

Ja, detta var en del av de grafik-kommandona som finns. En hel hurv står redan och stampar i farstun här och väntar på nästa manusstopp. Men de får stå där för nu skall jag ut och göra världen osäker igen... Tills nästa gång: skriv en schlager, pussa din kusins marsvin och stäng av din dator nångång under dygnet iallafall.

Tjillevipp, Lars Lindblad

Kubes

riserade versionen är från 1985. Lika kul för det. Jag har personligen spelat flera omgångar när chefen inte sett mig (ti-hi).

Zest.

Vi avslutar med ett nyttobetonad program (för monokrom skärm). Det innehåller en massa små verktyg som man kan ha behov av, såsom miniräknare, almanacka och ett litet ritprogram. Lägg in det på din hårddisk om du har någon, vettja.

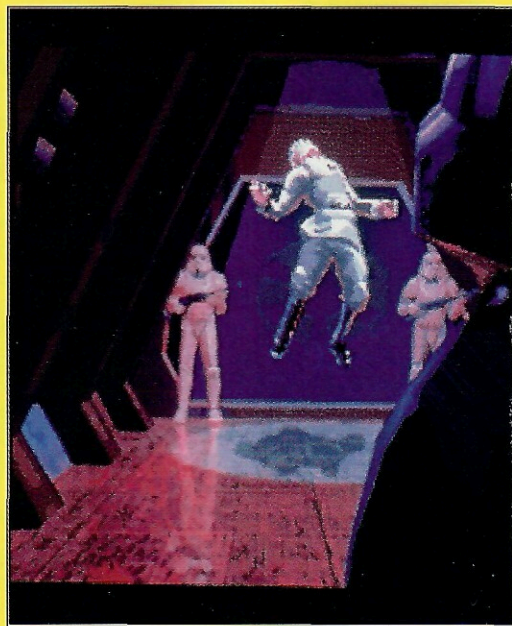
Wanloo

Star Wars Tie Fighter

Efter Rebel Assault, X-Wing och B-Wing är det dags för ännu ett Star Wars-spel från Lucas Arts. Den här gången sätter man sig bakom spakarna på en Tie Fighter och kämpar därmet på rymdimperiets sida MOT rebellerna. Hur skall de kunna överträffa X-Wing? var det första jag tänkte när jag fick spelet i brevlådan.

X-Wing var att uppdragen var alltför aggressiva och svåra. I Tie Fighter's 50 uppdrag byggs svårighetsgraden upp på ett mycket mer acceptabelt sätt. Du kan klättra ombord sex sorters rymdfarkoster: Tie Fighter, Bomber, Interceptor, Advanced Assault, Gun Boat och ett helt nytt Secret Tie Starship.

Du har en svår och farlig tid framför dig som kräver blixtnabba reaktioner, så en riktigt bra joystick krävs. Har du tålmod fungerar en Gravis Joypad alldeles utmärkt. Du kommer att behöva justera inställningarna i början men det är absolut värt den extra tiden.

Spelet går i huvudsak ut på att du skall söka upp

Inladdningsscenerna skulle lika väl kunna ha kommit från X-Wing eller Wing Commander. Du sitter i rymdförarfoajéen och väntar på att få ditt uppdrag. Det ser precis ut som förut. Rent grafiskt finns det några förbättringar men inget man lägger märke till utan förstöringsglas.

Den mest vanligt förekommande kritiken folk hade mot

The Bingi Burra Stone

● Nej, trots det snarlika namnet har The Bingi Burra Stone ingenting med Loket och hans maskot Bingo Berra att göra. Programmet har gjorts av Wordperfect, som givit ut ett av de bästa applikationspaketen på marknaden.

Med det här programmet har de slagit sig in på Edutainment-marknaden. Edutainment är en term som dykt upp överallt den sista tiden. Namnet är en korsning mellan Entertainment och Education. Det är en relativt ny marknad och det är mängder av utvecklare som hoppat på tåget. Vanligtvis innebär edutainment en massa bilder och videosnuttar på en CD riktad till småungar. De flesta programmen är antingen för specialiserade eller så duger de i nio fall av tio för bara en enda genomkörning. Jag menar,

vem vill se samma sekvenser om och om igen?

Wallobee är ett av de få undantagen. Presentationen är superb med massor av fullt animerade snuttar med några riktigt supergulliga karaktärer. Det finns naturligtvis även några riktigt slemma skurkar med i handlingen. Huvudpersonerna är Wallobee, hans vän Francesca och uslingen Crocodile. Historien tar spelaren till några av de mest intressanta platserna i Australien - Ayers Rock, Sydney's flygplats och till och med ett lokalt universitet.

Francesca letar efter bingi burra-stenen som ligger nergrävd någonstans i Australien. Det finns mängder av platser där man kan leta, så man har ingen lätt uppgift framför sig. Men som en vis man sa: Målet är ingenting, vägen är allt. Fran och Wallobee ger sig frejdigt iväg för att leta rätt på stenen, men hela tiden har de den fördömda Crocodile i hälsarna, vars livsuppgift är att göra livet surt för våra hjältar. Det är svårt att kategorisera den här produkten. Det är ingen spel eftersom spelaren bara sitter och tittar och klickar på intressanta objekt i rätt tid. Interaktiv tecknad film är en bättre beskrivning. Eller interaktiv tecknad serie till och med. Gränssnittet kallas för Quickclick Interactive System (QIS) och innebär att markören ändrar form från pil till förstöringsglas till bomb. När man drar musen över skärmen och hamnar på ett intressant ställe ändras musformen och spelaren måste reagera därefter. Bomben spränger saker och när förstöringsglaset dyker upp är det något som måste

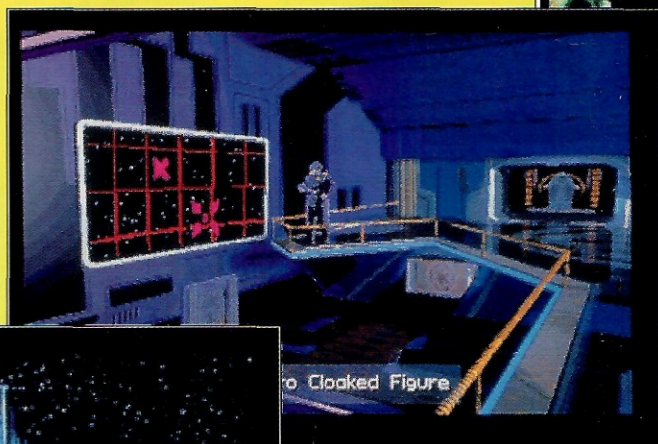
fiendeskeppen och blåsa bort dem till de sälla jaktmarkerna. Ett nytt Briefing-system har lagts till som låter dig samspela med officerarna medan han beskriver uppdraget. Den enkla listan med objekt har nu bytts ut mot ett frågor/svar-segment. Samspelet med andra karaktärer förstärker känslan i spelet och med de filmiska sekvenserna och det fantastiska talet är det här perfekt. Lyckligtvis finns det en träningsfunktion så du kan bekanta dig med skeppet och kontrollerna, men trots det behövs

det en oerhörd skicklighet för att komma någonstans i det här spelet. Men är du bra på X-Wing kommer allt nog gå alldeles utmärkt.

En analys av det här spelet skulle kunna hålla på sida upp och sida ner med intressanta specifikationer, olika scenarion och uppdragsbeskrivningar, men vad det i slutändan handlar om är att vara en god pilot samt att ha ett vältränat avtryckarfinger.

Det krävs en yttepyttigt liten stra-

tegisk talang, men skrapar man bort alltskinande utanpåverk har man bara ett helt vanligt Shoot-ém-up. Visserligen ser spelet bättre ut än de flesta andra motsvarigheter på marknaden och

har spelat alla Lucas-arts spelen och jag tycker helt enkelt inte att det är värt sin prislapp eftersom man redan sett allting förut.

Jag är fullt nöjd med X-Wing.

Spelet kräver 17 MB av hårddiskutrymme, 580 basminne och en 486:a rekommenderas, men en 386 DX räcker precis till.

■ Derek

det brukar räcka för de flesta, men jag anser inte att det här spelet erbjuder någonting som X-Winginteredan har.

Har du inte sett X-Wing är det här väl värt att köpa, men jag

göras eller undersökas närmare. Bomben är mest till för att hindra Croc att få tag på spelaren. Man kan även använda den till att klara sig undan andra faror. Blir man jagad av en haj förvandlas bomben till en åra som man kan slå i huvudet på den fula fisken. Tro nu inte att det bara är att sitta pösmunkigt tillbakalutad i länstolen. Gör du inte vissa saker inom rätt tid kan det mycket väl hända att den temperamentfyllda Fran skäller ut dig så det visslar. Spelet fungerar mycket bra på den interaktiva nivån och det verkar verkligen finnas en massa parametrar som försäkrar att spelet gagnar tillbaka med en.

Det finns tre svårighetsgrader, full audio och snygga, vältecknade skärmar. Det är perfekt för spelare under tio år. Det kommer säkerligen att hålla fast vid en hyperaktiv unge ett bra tag och det är det bästa kriteriet för program av den här typen.

Kritik då. Dokumentationen är för sparsmakad med knappt någon förklaring. Man är aldrig säker på om det finns någon speciell ordning uppgifter skall utföras i. Lite mer pussel hade inte varit fel heller. Trots allt är det här ett mycket underhållande program där man aldrig har tråkigt eller går vilse.

Av alla de Edutainment program jag har sett för barn är det här ett av det bästa. Barnen sitter som

klistrade vid monitorn och även om de är för små för att köra det själva kommer de att ha roligt åt den knäppa storyn.

■ Derek

Nascar Racing

● Det här skall inte förväxlas med Gametek's spel med samma namn. Visserligen är grunddesignen densamma, men den här versionen använder sig av de absolut senaste programmeringsteknikerna och toppmodern grafik.

Det här är ett snabbt, explosivt, glassigt och fartfylt racerspel. Programmet är skrivet av Papyrus, som gav oss det imponerande Indy Car Racing.

Det här är ett bra sätt att uppleva spänningen i racerbanan. Spelet erbjuder mycket varierande, tuffa och spännande körupplevelser. Karaktärerna i spelet är de verkliga förarna från Nascar och de ger din racerförmåga en ordentlig utmaning. Glöm Formel 1 och Rally. Det här kombinerar dem båda två. Du har inte bara de vanliga Formel 1 banorna utan även de snabba ovala.

Spelarens perspektiv är, som brukligt, rakt fram. Man kan även titta åt sidorna och begära fram exteriörbilder på bilen. Skärmuppdateringen är felfri. Grafiken är TV-liknande med SVGA och texturmappad 3D grafik kompletterad med polygoner. Allt presenterad i skarp 640 x 480-upplösning.

Man kan utrusta sin bil så att man kan klämma mesta möjliga fart ur den. Man justerar däck, spoilers, bromsar så att bilen blir aerodynamiskt perfekt. Vill du måla din bil rosa kan detta också ordnas.

Programmerarna har tagit aerodynamik och andra faktorer i åtanke när det gäller själva körandet av bilen. Bilen påverkas av banans kondition, vädet osv, så att man kör aldrig på samma sätt två gånger. Tillverkarna har skapat spelet i nära samarbete med Nascar så spelet är

Jazz Jackrabbit

Det är bara nyligen som Shareware fått den respekt som det förtjänar. Förut ansågs Shareware vara tredje klassens mjukvara, en idag överskuggas Epic, Apogee och ID's spel de stora mjukvaruföretagens alster.

Epic har hitills nu varit den svagaste av "De Tre Stora". Doom har satt ID på spelkartan för all evighet och Apogee har gigantiska framgångar som Wolfenstein 3D och Raptor

under bältet, medan EPIC ännu inte kommit upp med en tillnärmelsevis lika stor hit. Tills nu då.

Tyckte du att Sonic var snabb och Zool var snygg? Vänta tills du sett Jazz, som återigen bevisar att PC är en maskin att räkna med när det gäller snabbhet, prestationsförmåga och kontrollerbarhet.

Jazz kan mycket väl visa sig bli det här årets

bästa plattformsspel. En av PC'ns största fel var skärmuppdateringen och vertikal/horisontell scrollning. Har du en 386 bör du stänga av musiken så inte skärmuppdateringen spolie-ras. Däremot, om du har en 486 DX kommer du knappast att se någonting häftigare vad det gäller rörelser på skärmen.

Jazz Rabbit är, som namnet antyder, en snuttgullig kanin. Du skall hjälpa honom att bekämpa den onde Devan Shell och befria den underbara prinsessan Eva Earlong.

Det är inte bara en, eller två, utan TRE saker med det här spelet som kommer att slå dig rätt i ansiktet. Först och främst finns det hur många olika typer av nivåer som helst. De har fantasi-fulla namn som: Turtle Terrain, Ballistic Bunny, Rabbits Revenge, och Gene Machine.

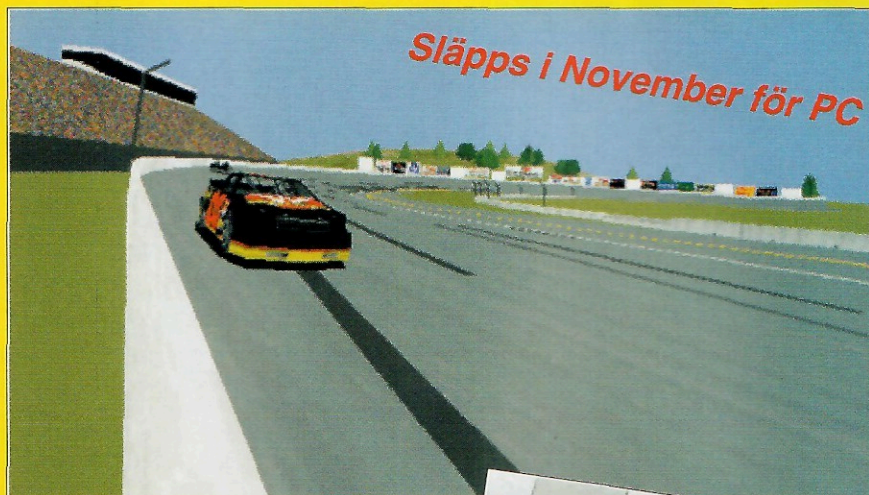
För det andra är de olika nivåerna otroligt variationsrika. Bakgrunder och reaktionsmönster ändras hela tiden, så man har inte direkt tråkigt när man spelar. För det tredje är nivåerna JÄTTELIKA. En enda level består av ytterligare sextio undernivåer. Som i DOOM, är det en bedrift att klara av en nivå och det kommer att ta månader att klara av dem allihop.

Som om det inte vore nog för att göra det här till ett makalöst spel, är kontrollerna otroligt finjusterade. Det går som en dans att hoppa, springa och skjuta. Samtidigt som man fräser genom de olika korridorerna byter man hur lätt som helst vapen, under tiden man skjuter och hoppar.

Det finns fem svårighetsgrader. "Easy" är inte lätt, men det låter dig komma in i spelet i rätt takt. Eftersom nivåerna är så stora finns det

fullt av autentiska detaljer. Mellan varven dyker det upp TV-bilder och kommentatorer och känslan är väldigt realistisk. Det är som sagt inte ett av de spelen där man bara sätter sig i en bil och drar på. Varenda liten detalj är minutiöst återgiven och skaparna har verkligen lagt ner ett djuriskt jobb på att få allting att stämma. Bara en sån sak att instrumentpanelen inte bara är med för kosmetiska orsaker, utan som en viktig del i spelet. Programmet stöder de flesta nya joysticksen, Pads och rattar.

■ Derek

pilar här och var som visar åt vilket håll man ska. Precis som Sonic färdas man då och då genom rör och blir dold undre korta stunder.

Spelet är som en enda jättelik och knasig tecknad film, där den enda regeln är att om det rör på sig så skjut det. Projektiler sprutar

över skärmen och om du blir träffad sjunker din energi betydligt, men det finns flera "Nå Mig Och Du Får Fortsätta Om Du Dör"-punkter utefter varje nivå. Varje nivå är egentligen ett spel i sig själv. Kluriga pussel och seriöst skjutande gör det här till en mycket fängslande upplevelse. Det är svårt att beskriva hur polerat och snyggt det här spelet egentligen är och det faktum att det är shareware gör det ännu svårare. Efter att ha spelat i två timmar hade jag knappt kommit in i spelet trots att det gick bra för mig. Spänningen stiger då man ivrigt väntar på att få reda på vad som ligger framför en. Spelet är så oförutsägbart, karaktärerna är så intressanta och framförallt beroendeframkallande att det är oerhört svårt att slita sig från det. Dessutom är en av bonus-nivåerna så bra att det skulle kunna fungera som ett eget spel. Det enda man skulle kunna tänka sig att klaga

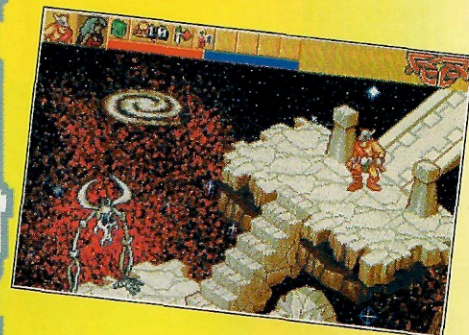
på är att det enbart är riktat till arkadspelare. Fast å andra sidan, du som gillar sånt här kommer inte hitta något bättre, inte ens på SEGA'n. Jag tror jag vågar påstå att det är det bästa arkadspelet hittills till PC. Du kommer inte att bli besviken.

■ Derek

Fakta & Betyg

Version i test: ..... PC
Tillverkare: ..... Epic Mega Games

90

Heimdall 2

● Det här är uppföljaren till det mycket framgångsrika Heimdall. Folk är osäkra på hur de skall kategorisera de här spelen. Är det ett rollspel eller ett äventyr eller ett arkadspel. Sanningen är den att det är lite av varje.

Spelets huvuduppgift är att leta reda på delarna till en magisk amulett. Alltefter som spelet pågår dras användaren in i en massa mystiska omständigheter. Efterhand presenteras spelaren gradvis med spelets olika karaktärer. Till att börja med kan du bara resa omkring i landet Yggdrasil, som består av fyra områden.

Varje aspekt av spelet är helt annorlunda om man jämför med original-spelet. De som tyckte att skärmarna i den första delen var stillastående och statiska kommer nu att upptäcka att de sjuder av liv.

Både bakgrunder och objekt är animerade. De långa väntetiderna när man skiftade de isometriska skärmarna är borta. Nu uppdateras allting på ett ögonblick. Man kan även göra iordning de olika magiska dryckerna och använda de när som helst i spelet. Med andra ord är gränssnittet är mycket mer lättanvänt och smidigare än tidigare.

Det mest slående visuellt sett är det enorma djupet. Förut var allting väldigt inrutat och platt. Nu vandrar man upp och ner och in och ut över böljande miljöer.

■ Derek

Fakta & Betyg

Version i test: ..... PC
Tillverkare: ..... Core

70

Cars

● Som namnet antyder är det här ett futuristisk bilspel, med en hel del element som höjer det över massorna av liknande spel på marknaden. Med spel som MegaRace, Crash n Burn och Quarantine trodde åtminstone jag att det skulle vara svårt att göra något nytt i den här genren. Fast det här spelet, med en massa olika scenarion och banor, olika bilar och förare genom 24 nivåer, som alla har flera undernivåer, erbjuder all den adrenalinistinn arkadrätta vill ha.

På start-skärmen väljer du mellan fyra olika farkoster, från svävare till stridsvagnar. Varje farkost svarar på olika sätt och har sina för- och nackdelar. Svävaren klarar tex vatten bättre än en vanlig hjuldriven bil.

Startsekvensen låter spelaren lära känna kontrollerna och omgivningarna. Vill man inte att instrumentbrädan skall ta upp den spektakulära utsikten är det bara att välja bort den.

I den första nivån gäller det bara att hitta målet, samtidigt som man skall bomba en massa utomjordiska farkoster till skrot. Måhända kan det hända att Cars låter som ett Doom-On-Wheels, men jag måste säga att Doom's banala scenario är ganska primitivt jämfört med det här.

I Cars kan man röra sig åt 32 olika och källdefinitionerna har betydligt högre upplösning. Det innebär att man kan köra upp alldeles intill ett förmål utan att detta blir pixelerat.

Före varje nivå får man ett uppdrag via en textskärm. Uppdraget kan bestå av att hitta tjugo olika personer till att hitta olika objekt till att eskortera polisbilar. Vanligtvis låter uppdragen en röra sig fritt inom spelarean och variationen i terräng är fantastisk. I andra spel

märker man oftast bara en subtil förändring i paletten och några utbytta objekt, men i Cars går det inte att känna igen en nivå från en annan. Man har en 360 graders panoramisk utsikt, där despektakulära bakgrunderna kommer till sin rätt. Man blir imponerad av det faktum att objekten på skärmen är så stora och rör sig så mjukt.

De flesta nivåerna körs kronologiskt: slå ut ett eller flera mål och utgången öppnas så att man kan gå vidare. Man rör sig från storstaden till vilda västern och svårighetsgraden ökar naturligtvis hela tiden. På nivå ett räcker kanske en skur spridda maskingevärskulor för att slå ut en skurk, medan man måste träffa med fyra handgranater på exakt rätt ställe för att slå ut en värsting på nivå tio.

För att ge ett exempel på hur intrikat det här spelet är för att ända vara ett shoot-ém-up kan man ta en nivå som utspelar sig i Vilda Västern. Ett gäng har fångat sheriffen och låst in honom i hans eget fängelse. Först måste man hitta rätt stad. Sedan måste man skjuta ner skurkarna och befria sheriffen. Efter det måste man leta reda på var resten av skurkarna bor... pang-pangpangpang.

Man har en radar i din bil som hjälper en att hålla reda på skurkarna. Motståndarnas utgångsläge är alltid samma, men sedan låter programmets AI dem att reagera utefter hur man rör dig och vad man gör. En av de mer intressanta funktionerna som skurkarna har på sin sida är att vissa skepp kan kлона sig till flera identiskt lika kopior och fara iväg åt alla håll. Det gäller att veta vilket skepp som är det riktiga. Skjuter man en av klonerna så låter det bara "popp" och så dyker det upp ett leende ansikte som visar att man har gjort bort sig.

När man tittar och spelar är det svårt att direkt hitta några fel. Det är mycket underhållande och mycket snyggt. Spelet utspelas över en gigantisk yta. Man hamnar på månen, i en förenad industristad, i förorterna, i grottor och i Vilda Västern. Frejdig pang-pang underhållning som kräver att man tänker lite också.

■ Derek

Iron Angel

Det är möjligt att du har sett några skärmbilder från det här spelet redan, men de var tidiga versioner. Det här är ett spel som nämns i samma andetag som Inferno och TFX, med lite stänk av RoboCop. Det går knappast att komma längre från sanningen. Spelet har tagit över tre år att skriva, varav den mesta tiden har gått åt att programmera specialmotorer. Programmeringsjobbet har gjorts av ett tvåmanna-team som kallar sig Mode Design.

Man antar rollen som pilot tidigt nästa århundrade, när världen är på väg att störtas in i ett jättelikt krig, med tre olika sidor som alla har sina egna hyperavancerade vapen. Varje kampanj består av ett antal uppdrag. En smart idé är att man, i vissa mini-uppdrag som är helt separerade från kampanjerna, kan få möta och bekämpa specifika karaktärer. Misslyckas man med att oskaddliggöra denne så kan det hända att den lilla uslingen dyker upp i ett annat uppdrag och gör livet surt för dig.

Woodstock festival på CD-ROM

● Det kan väl knappast ha undgått någon hyfsat musikintresserad person att det är dags för en ny Woodstockfestival. Det var 25 år

Man kan röra sig över enorma landmassor. Hela världen är ditt arbetsfält (även månen). Jag har pratat med programmerarna och de säger att de lägger ner en herrans massa arbete på grafiken och realismen. Detta säger ju visserligen programmerare alltid, men det är fruktansvärt snyggt. Snygga 3D-bilder med gourd-skuggning. Programmerarnas mål är att varje aspekt av spelet skall vara perfekt. Det skall inte få finnas någon glipa någonstans.

Jag blev mycket imponerad av det faktum att man kan stiga från några decimeter ovanför marken till 18 000 meter rätt upp i luften. Man kan ta en sväng runt stan, koppla på den externa kameran och flyga så nära ett hus att man kan titta in genom fönstret och se hur någon sitter i sin fåtölj och tittar på TV.

Spelet har en inbyggd "regissör" som väljer ur vilken kameravinkel spelet skall presenteras för användaren. Gör du något imponerande stunttrick så väljer alltså datorn ut från vilken vinkel din manöver ser bäst ut.

Visserligen har vi hört att program har varit "totalt interaktiva" förut, men när man landar och kamouflerar din farkost, kan man som en oskyldig åskådare sitta gömd och se på när olika trupper drabbar samman längre bort.

Man kan även kalla fram en speciell kamera och skicka iväg den till stridens hetta för att se hur tanks och infanteri skjuter och härjar, och du behöver inte ens vara i närheten.

Huvuddelen av äventyren utspelas dock med dig sittandes i din cockpit. Planet har många

funktioner. Skulle du bli nerskjuten kan du skjuta väg dig (som en riktig JAS-pilot). Planet har även tre motorer som man kan använda på olika sätt. En för att fräsa iväg snabbt, en annan för att ligga och hovra över marken. Så du kan lika gärna tillryggalägga fyratusen kilometer i timmen, såväl som att sväva fram över en stadsgata i maklig takt.

De olika uppdragen varierar en hel del. Till exempel finns det ett uppdrag där du förlorat kontakten med en rymdfärja på månens mörka sida. Eftesom du måste nå olika punkter på månen är du öppen för attack och måste hålla ögonen öppna och sinnen på helspänn hela tiden. När du väl hittat rymdfärjan måste du ta reda på vad som har gått fel genom att skicka in en sond i farkosten. Sonden styr du som ett radiostyrt flygplan och med den kan du titta inuti rymdfärjan och utröna vad som skett.

Om det här nu låter som ett sådant spel som är fullkomligt omöjligt att komma in i så har ni fel. I början har du assistans av en andrepilot som tar dig igenom de första uppdragen tills du, förhoppningsvis, klarar dig själv.

Iron Angel kommer ut på CD för PC i oktober

■ Derek

sedan en halv miljon hippies samlades för att röka gräs, lukta illa och lyssna på dåtidens allra ballaste band, och nu är det alltså dags igen.

I samband med detta jubileum kommer en CD-ROM skiva, betitlad just Woodstock, med bilder, musik och information från den klassiska musikhändelsen. Dessutom följer det med ett litet spel och ett ritprogram som: "låter dina psykedeliska krafter flöda". Urk. Jag antar att det är massor av medelålders ex-hippies, med karriärer i reklambranschen och begynnande flint som klappar i händerna av glädje.

CD'ns tillverkare kallar spektaklet för "The Grooviest Trip on CD-ROM". Själv skall jag stänga in mig i en garderob och lyssna på Merle Haggard's Okie From Muskogee i en vecka. We dont burn our draft cards down on main street...

Porrtidningsförläggarna startar speltidningar

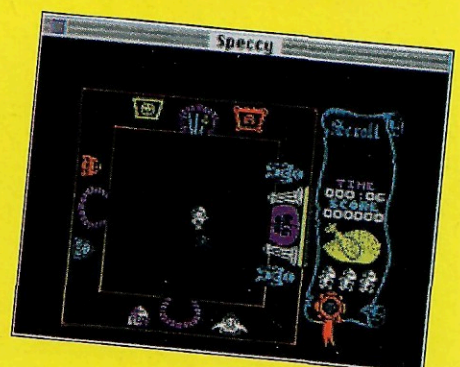
● Det fanns en tid när när det säkraste sättet att tjäna pengar på tidningsutgivning var att starta en porrtidning.

De dagarna är sedan länge borta. Idag verkar det vinnande receptet vara dataspelstidningar. Det har porrtidningsförläggarna själva insett. Larry Flynt, som ligger bakom Hustler, ger ut den glassiga Copmpuer Player och Penthouse har nyss startat två speltidningar: Hand on! och Games Review.

Det var bättre förr

● Ja, det var det bannemig. När spelen låg på kassett och Commodore 64 var det absolut ballaste man kunde äga.

Spelen var bättre också. Atic Atac spöar skiten ur 7th Guest närsomhelst. Nu kan du återuppleva den gamla goda tiden. Tacka de personer (med på tok för mycket fritid) som skriver program som MacSpeccy, som förvandlar din Mac till en ZX Spectrum.

Det var längesedan man såg något helt nytt från Sierra. Då de mest ägnat sig åt att göra uppföljare till sina tidigare titlar känns det här som ett av de fräschaste spelen från Sierra på länge. Det är svårt att kategorisera, men man kan beskriva det som "Sim-Space Colony". Det finns inget riktigt slut, utan man fortsätter att utvecklas och växa.

Om ungefär 50 år eller så förintas Jorden av en gigantisk meteor. Jordens nationer har dock varit förutseende och byggt ett moderskepp som skall söka upp nya världar där man kan återuppbygga den mänskliga civilisationen. Ett misslyckat försök att stoppa meteoren innebär slutet för jorden och mänskligheten påbörjar sin resa till stjärnorna för att försäkra sin fortsatta existens.

Du har tillgång till teknologi avancerad bort-

om dina vildaste drömmar. Maskiner som är tillverkade att utveckla de mest primitiva resurser till användbara material i kampen för mänsklighetens levnad.

På sätt och vi liknar Outpost en sorts "Civilisation in space", men motståndet består inte av andra kolonier, utan snarare rymdens hårda verklighet, de främmande världarna och ett och annat upplöpp.

Outpost körs i Microsoft Windows-miljö och

är utan tvekan det visuellt sett mest imponerande programmeringsarbetet jag någonsin sett vad det gäller Windows-programmering. När man väl är igång kan man aldrig gissa att Windows är i arbete här. Menyerna och valknapparna liknar ingenting du sett i Excel eller Microsoft Word.

Nästan all grafik är renderade med Autodesk 3D Studio. Det digitala Audio- och musikspåret är också högklassigt professionellt och ger spelet en air av "high-class".

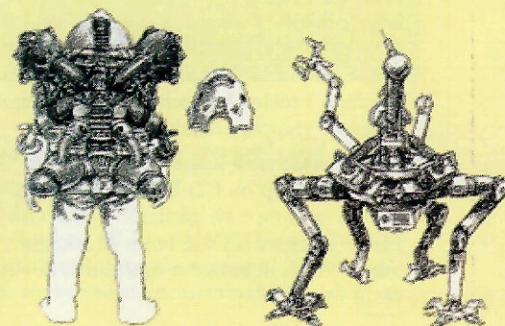
Så, vad skall man göra i Outpost? När man väl lämnat jorden måste man upptäcka nya planetsystem och undersöka ifall de kan stödja mänskligt liv. Detta gör du genom att använda rymdsonder.

När väl sonderna finns på plats och utveckling kan påbörjas använder du din teknologi för att bygga robotar och fabriker. Robotarna kan man använda till att utveckla alternativa mat- och energikällor, förhindra spridandet av sjukdomar och dödlighet bland dina kolonister. När väl kolonin är på plats trodde du kanske att du kunde pusta ut. Icke. Du måste handskas med sandstormar, meteornedslag och ultra-höga temperaturer. Att överleva är precis lika utmanande som att etablera kolonin.

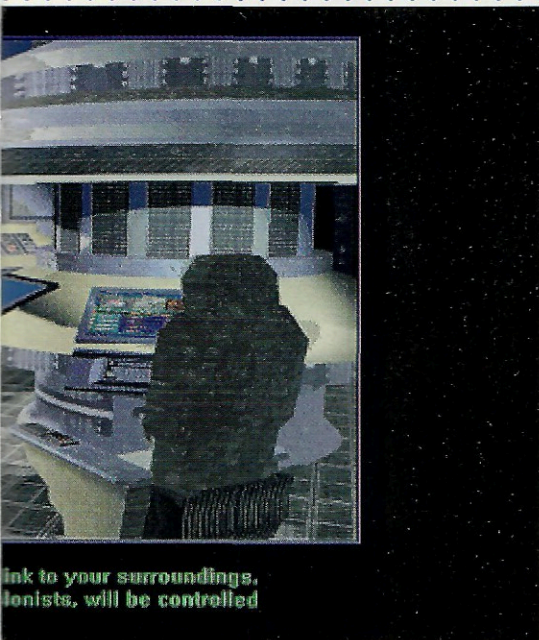
Outpost är en strategi/simulator. Spelet är baserat på forskning utförd av NASA om hur

Några av Powells skisser av företeelser i spelet Outpost

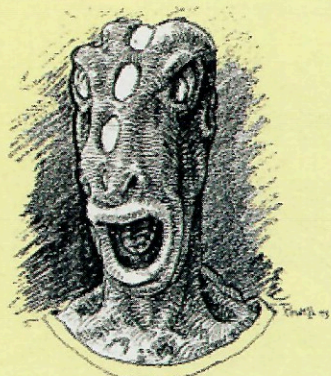

rymdforskningen kommer att se ut i framtiden, såväl som på nuvarande rymdvetenskap och teorier om rymdskeppsdesign. 3D-grafiken förhöjer spelets realistiska känsla. Det ser både bra ut och spelar som en dröm.

Känslan av att verkligen vara en del av programmet gör Outpost till en fängslande upplevelse. Visserligen är programmet tungt vad det gäller att komma in och förstå allt. Det kan mycket väl hända att man spelar en hel dag utan att åstadkomma någonting. Outpost kräver tålamod, tid och förstånd men då detta är ett enormt program är det bara att vänta sig. Det här är ytterligare ett steg framåt för Sierra. Den enda kritiken jag har gäller manualen, den kunde varit mer informativ.

■ Derek

Spelnytt

Doom 2

Deförstabilderna:

■ De första bilderna av Doom 2: Hell on Earth börjar nu sippra ut. Denna uppföljare är förmodligen den mest efterlängta speluppföljaren på länge.

Tyvärr kommer många att bli besvikna, Doom 2 som skall släppas i September kommer inte ut i någon Shareware-version. Däremot bjuds man på 50 nya nivåer, extra vapen, monsters och helt ny grafik och det kommer även att bli en CD-ROM version av spelet.

Samlarvärde på spelkassetter

■ Visserligen drar spelbranschen in summor jämförbara med filmindustrin, men det finns tydligen ytterligare potentiella slantar att mjölka. Acclaim kommer att släppa en begränsad förstaupplaga av spindelmannen-spelet Maximum Carnage med röd cartridge (figuren Carnage är ett illasinnat, glänsande rött monster).

Naturligtvis skall spelet även släppas som vanlig, grå cartridge men de som lyckas komma över ett exemplar av den röda upplagan kan vänta sig att deras spel kommer att få ett visst samlarvärde efterhand. Detta är första gången spelmarknaden medvetet tar till detta beprövade grepp.

Om detta är en lyckad satsning återstår att se, men allt som är begränsat, exklusivt eller numrerat får ju samlartyperna att dråglå av upphetsning. Jag ser inget fel i att samla på TV-spel för världens skull, inte när det finns dārar som samlar på begagnade telefonkort.

Radical Rex

(Megadrive)

● Småungarnas facination för dinosaurier håller i sig och det har Activision tagit fasta på när de gjorde Radical Rex, med en cool, fingernäppande och skateboardåkande Tyrannosaurus Rex i huvudrollen.

Man skall leda Rad Rex genom tio olika nivåer som utspelas på fem världar. Huvudsyftet med spelet är att finna den galne vetenskapsmannen Sethron och hindra honom från att förinta dinaosaurie rasen för evigt.

På vägen finns det mängder av fiender att bekämpa, såväl som riktiga dinosaurier som rena fantasimonster. Till sin hjälp har Rad Rex sin hypersnabba skateboard och sin brinnande andedräkt.

Pitfall: The Mayhan Adventure

● Kroyer films, som bland annat ligger bakom den tecknade filmen Ferngully ligger bakom grafiken och animationerna i det här spelet.

Känner ni igen namnet Pitfall är det inte konstigt. Pitfall var ett av de spel som drog igång den allra första videospelsboomen under 80-talet och sålde 3.5 miljoner exemplar under sina glansdagar. Faktum är att en exakt kopia av det gamla Pitfall som det såg ut på den urgamla Atari 2600-maskinen finns med som en gömd bonus-level. Nu får en helt ny generation spelare stifta bekantskap med Pitfall Harry i ett grafiskt äventyrsspel fyllt med mystik och intriger.

X-Kaliber (Megadrive, Snes)

● Detta är ett actionspel med musik av techno-gruppen X-Kaliber. Året är 2097. Framtiden är dåligt typiskt Bladerunner-Flykten Från New York-degenererad och mörk som den brukar vara i dataspel.

Gäng drar omkring beväpnade till tänderna, robotar skjuter på allt de ser. I denna värld skall man kontrollera sex olika karaktärer. Fyra av dem kan morphas till osannolika varelser. Det är actionfyllt och våldsamt och bör appellera Streetfighter-fans.

Ny Star Wars-trilogi på gång

Det börjar dra ihop sig till en ny Star Wars-trilogi och George Lucas gör allt för att haussa upp intresset. Det snackas om att det skall släppas 200 nya Star Wars-figurer och ingen i den dataspelande kommuniteten har väl kunnat undvika den veritabla tsunami av (mestadels bra) licenser som kommit ut på kort tid.

Konsollnytt

■ Nintendo's samarbete med Silicon Graphics, som skulle leda till (enligt den hysteriskt kokain-uppskrivade förhandsreklamen) den mest fantastiska spelmaskin som någonsin sett dagens ljus och där alla spel kommer att se ut som Terminator 2 har bytt namn. Maskinen heter inte längre Project Reality utan har bytt namn till Nintendo Ultra. Låter som namnet på ett tvättmedel tycker jag.

Apropå Nintendo så har de åkt på en jämrans smäll. Nintendo har tydligen olovandes använt teknologi som patenterats av det lilla företaget Apex i över sjutton år. Manhattans federala domstol anser att Nintendo gjort sig skyldiga till patentbrott och Apex kräver att få ut 10-12 procent av de 3,5 miljarder dollar som Nintendo tjänat på sin mjukvara de senaste sjutton åren i skadestånd. Det är en hel del, det!

Dropzone

● Det här är ännu en Golden Oldie som nu ligger i startgroparna för en storslagen comeback på de flesta format.

Det verkar som folk till viss mån vill ha tillbaka de gamla, enkla spelidéerna i dessa Jättelika-spel-på-fyra-CD-tider.

Grundidén till Dropzone kunde inte ha varit enklare. Du är en astronaut med en jetpack på ryggen. Ditt uppdrag är att rädda de små människorna som är strandade på en främmande planets yta.

Du plockar upp dem och lämnar av dem på en landningsplatta (varför de inte kan gå själv är ett mysterium).

Undvik de onda rymdvarelserna.

Det här är ett festligt spel som kommer att hålla ditt avtryckarfinger värkande i veckor. Bilden ovan är från GameGear-versionen. Vår flygande engelsman Derek ger Dropzone omdömet:

90%

Super Metroid

● Enligt den internationella spelpressen så är det här ett oerhört efterlängtat spel. Det har fått spaltmeter av beröm och ingen har väl undgått de stora annonserna i kvällstidningarna.

Av någon anledning har jag aldrig spelat de tidigare Metroid-spelen, så jag närmade mig det utan förväntningar och med obefläckat sinne. Jag blev mycket imponerad. Inte "Rebel Assault, X-Wing"-imponerad, men ändå. Det är fortfarande ett shoot-ém-up, men inte lika pang på som andra spel i genren, utan snarare återhållsamt, spännande och framförallt mycket stämningsfullt. Istället för att springa rakt fram och brassa som en vettvilling (det är ju inget fel med det, i och för sig) smyger man omkring med hjärtat i halsgropen och svetten rinnande.

Jag blev mycket imponerad av inledningen. Först kommer en resumé där hjältninnan Samus berättar om de tidigare episoderna. Hon lämnar av den sista Metroiden på en rymdsation och åker iväg för att söka nya uppdrag. Plötsligt kommer ett nödrop från rymdstationen som hon just lämnade och det är nu Super Metroid egentligen börjar. Man landar på rymdstationen och tar sig igenom en massa gångar och metall dörrar. Det finns inga fiender, men däremot massor av döda kroppar. Man börjar smått undra om det verkligen skall vara så här. Till slut kommer man in i ett rum, där den siste metroiden svävar i sitt akvarium. Utan förvarning attackerar en jättelik drake, som man bekämpar så gott man kan, fast förgäves. Draken snor Metroiden och flyger iväg. Samtidigt ljuder ett larm. Rymdstationens självförintaskom om en minut. Nu skall man ta sig tillbaka till utgångsläget. Det visar sig att det inte alls är lika lätt som det låter. Balkar ramlar ner, saker exploderar och fattar

eld. Hela jämra rymdstationen lutar och kränger. Hinner man ut i tid får man sedan se en exteriörbild där hela rymdstationen förintaskom i en dödsstjärne-liknande smäll. Strax efter susar ditt rymdskepp iväg med rymdskroten yrande runt örnen. Mycket filmiskt. Mycket bra.

När spelet väl börjar på riktigt finns den filmiska känslan kvar. Musiken är suggestiv och stämningen ruggig. Monstren dyker inte upp med en gång, utan först efter en stund, så spänningsmomentet finns där hela tiden. Vad finns bakom dörren? Vad händer om jag går in där?

Grafiken är okej, inte fantastisk. Musik och ljudeffekter är på topp. Då cartridge är på hela jämra 24 Meg undrade jag först varför grafiken inte var bättre än den är, men jag insåg snart att programmerarna satsat på att göra spelet stort istället för snyggt. Jag har inte på långa vägar spelat igenom det ännu, men jag tänker försöka. Det här är ett spel jag kommer att återvända till efter att recensionen är skriven. Faktum är att jag lånade hem det här spelet och tidningen SuperNintendo för att försöka knäcka spelet över en helg. Som den grönsak man är glömde jag naturligtvis kvar transformatorn på redaktionen, så jag fick ägna helgen åt sex och droger som vanligt istället.

85%

Wanloo

CD-I

● Det har kommit lite nya skivor till vår CD-I-apparat. Philips CD-interactive är väl den enda riktiga multimediamaskinen (om man blundar för PC med CD-ROM vill säga) på marknaden just nu. CD 32 räknas fortfarande som en spelkonsoll och Sega CD räknas inte alls. I slutändan tror jag att det är PC-CD-ROM som kommer att gå segrande ur hela det här CD-slaget som pågår. Men att spekulera om det här och nu är att gå händelserna på tok i förväg. CD-I är alive and kicking och mjukvaran är spännande.

The 7th Guest (Virgin)

Jag måste säga det med en gång. Det är definitivt fel årstid just nu för den här typen av spel. Tänk dig själv att utforska ett mystiskt spökhushus fyllt av mörka rum och gästar, där en leksaksmakare vars leksaker gjorde barn dödligt sjuka en gång borta och där sex personer försvunnit före dig! Ett hus som andas olycka och död! Ett hus där tavlor plötsligt får liv, spöken flyger mellan rummen och som ständigt befinner sig i ett slags klassiskt, skräckbristiskt halvdunkel. Tänk dig att besöka en sådan plats, samtidigt som solen skiner och fåglarna kvittrar utanför kontorsfönstret!

Det här spelet skall spelas då regnet piskar ner, dimman stryker runt knuten och träden är alldeles kala. Jag fick fälla ner persiennerna och dra för gardinerna så gott jag kunde för att hålla sommaren utanför.

The 7th Guest är ett erhört visuellt imponerande "spel" (varför jag satt ordet spel inom citationstecken kommer jag förklara lite längre fram) som utnyttjar tekniken så långt det går

7th Guest

datoranimerade filmerna man kan se på Liquid Television och andra program. "State Of The Art" som de säger i Amerrika.

Varför satte jag då ordet spel inom citationstecken förut? Jo, du hamnar i leksaksmakaren Henry Staufs olycksbådande hus. Stauf var en mästare på pussel, gåtor och klurigheter och han försvann när barnen i hans stad började dö på ett underligt virus. Några månader efter hans försvinnande får sex gäster en inbjudan till hans hus. Ingen av gästerna syntes någonsin till igen. Det är upp till dig att tar reda på vad som hänt. Huset är laddat med psyko-kenetisk energi, så du kan då och då se vad som händer den ödesdigra kvällen då de sex gästerna flyttade in. Det enda sättet att komma vidare är att lösa de myriader av gåtor, pussel, rebusar och annat knep å knäp som den maniske Stauf placerat ut i huset. Och det är här jag blir lite tveksam. Det här är i princip hundratal oerhört kluriga gåtor förpackade med en smart ramhandling, men knappast ett spel, eller hur? Spelet är egentligen inte det minsta interaktivt. Det finns inga riktiga valmöjligheter någonstans. Man kan bara hoppas på att klara av gåtan på det sätt programmerarna

tänkt sig då det är det enda sättet att komma vidare. Tänk dig att du tittar på en film. Var femte minut kommer någon fram och stänger av och tvingar dig att lösa ett mattetal. klarar du av det får du fortsätta titta på filmen. Om inte får du väl fråga någon annan om hur den slutade.

Njae, det här är inte min kopp med te. Jag har inte vidare mycket till övers för här typen av övercerebrala spel. Min avtryckartumme är alltför vältränad för det. Men för guds skull, ni skall absolut inte ta den här recensionen som ensågning. Jag tycker fortfarande det är hemskt spännande. Jag blev väldigt gripen av storyn och vill veta vad som händer jag också. Det här är ett spel som förtjänar epitetet "Vuxenspel". Gillar man Pussel och gåtor är det här en dröm som blivit sann, men trots allt tycker jag personligen att det är ännu en specialeffekternas triumf över spelbarheten. Jag väntar med spänning på den dagen det kommer CD-spel som är lika tekniskt avancerade som detta där man verkligen får SPELA. Tänk dig ett spel, med raytracing, texturmapping, light sourcing, Full Motion Video och orkestral musik, som är lika spelbart, mysigt och spännande som det gamla It Came From The Desert (mitt favoritspel genom tiderna) eller något annat likvärdigt. Tänk på det en stund. Visst vattnas det i munnen lika mycket på er som det gör på mig?

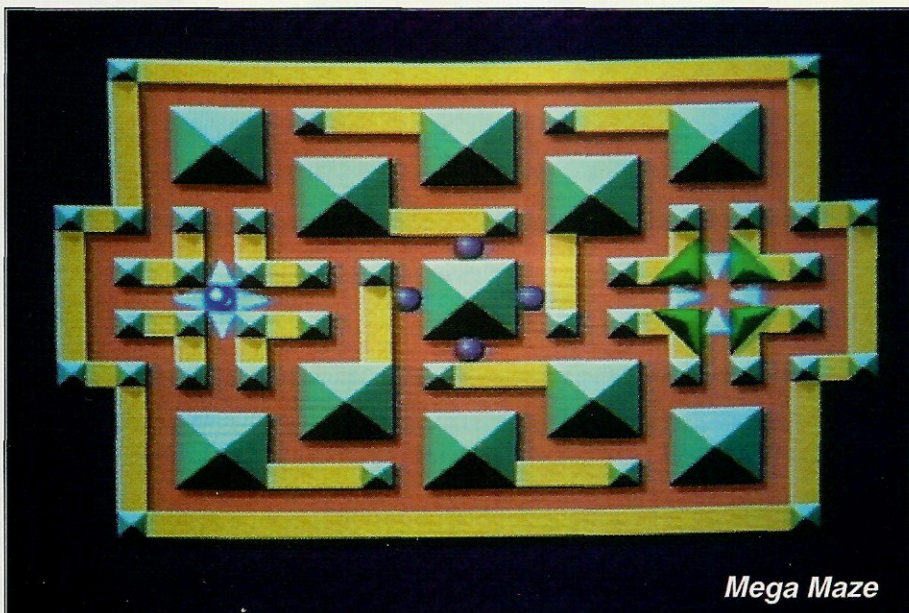
Mega Maze

Mega Maze är, liksom 7th Guest, ett pussel-spel, men där slutar alla övriga jämförelser. Grundpremissen är förrädisk enkel. Styr din blåa boll till sitt mål. Jajaman, det är bara det att man styr ALLA bollarna på skärmen samtidigt.

Förutom sin egen boll finns det upp till fyra "dåliga" bollar, som man dör om man kommer i kontakt med. Som om inte detta skulle var nog skall man även styra bollarna genom den ena labyrinten till den andra, var och en mer djävulsk än den föregående.

Labyrinterna kan vara fyllda med fällor som bara kan öppnas åt ett håll, minor och kanoner, så man får använda de dåliga bollarna till att röja hinder och hålla dörra öppna. Samtidigt

(Forts. på nästa sida)

Mega Maze

On The Ball World Cup Edition

● Bli inte oroliga för att skärmbilderna från det här spelet är på tyska. Det finns på engelska och andra språk. Spelet är utvecklat av det tyska företaget Ascon, som har gott rykte när det gäller detaljer. Kommerni ihåg The Patrician så vet ni vad jag menar.

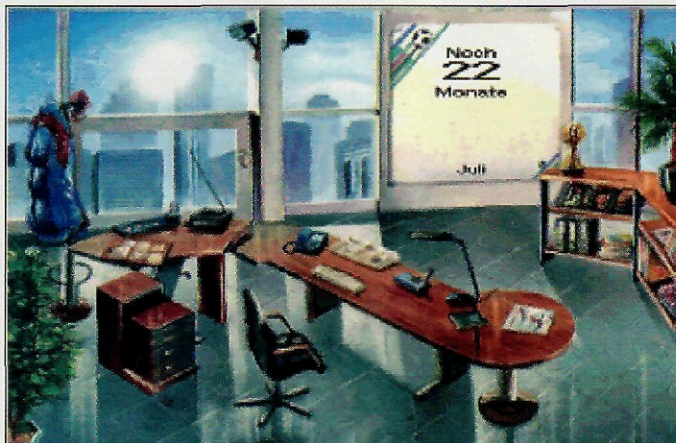
Det här är ett management/strategi-spel, där man skall kontrollera ett fotbollslag. Även jag kan tycka att vi formligen översvämmats av fotbollsspel med VM-anknytning, men det här är ett av de få som handlar om den strategiska biten. Jag tror att det här kan bli en storsäljare, eftersom fotbolls management-spel ofta brukar säljas bättre än de rena arkadversionerna, och stämplar man World Cup på omslagen kan man inte misslyckas (Nä, det är väl inte konstigt att ni engelsmän försöker orma er in i fotbolls-VM på nåt sätt, även om det så bara är ett spel, eftersom ni inte fick vara med i det riktiga. Hahaha. Kaaaaa-vell-iiiiiii, schaa-la-la-la-laa/Wanloo's anm) Faktum är att spelet redan är en framgång i Tyskland.

De flesta fotbolls-management spel har skärm efter skärm med statistik, så även det här, fast med en markant skillnad. On The Ball WCE har ett proffsigare gränssnitt och framför allt är det proffsigare grafiskt. Rent visuellt är On The Ball det snyggaste Management-spelet jag hittills sett. Högklassig animation, massor av illustrationer, scannade bilder och sekvenser som ser ut att vara hämtade från Tipsextra.

Du börjar som manager åt ett valfritt VM-lag med ett enda mål i sikte. Att vinna VM. Ditt lags framgångar beror på hur bra du är på att dra slutsatser av statistiken, hur du tränar dina spelare, hur du formerar laget och alla andra uppgifter en manager måste vara bra på. Än så länge låter det precis som hundratals liknande spel på marknaden, men så fort du gått igenom en options-lista dyker det upp en annan och spelet höjer sig långsamt över konkurrensen.

Detta meny-drivna spel är totalt intuitivt, trots att det kanske ser tungt ut är det ett spel man fastnar i. Naturligtvis bör du kunna en hel del om fotboll för att få ut någonting av programmet. Spel av den här typen är bara så bra som användaren och har du inte vad som krävs för att vara en topp-manager skall du inte skylla på spelet, eftersom alla parametrar och möjligheter finns där. Om du har vad som krävs, vill säga.

Spelet kan spelas på två sätt. Antingen seriöst eller som ren underhållning. De flesta taktiska skärmar går att välja bort, men då tycker jag att man förlora det fina med det här spelet. Du kan välja i vilket land du vill att VM skall äga rum. Du kan välja vilket lag du vill, eller skapa ett

eget med editorn. Det finns så oerört många valmöjligheter så att de faktiskt ställer alla andra spel i skamvrån.

Strategi-veteraner kanske inte kommer rätt tycka om det här. Men kalenderbitande statistik-onanister, såväl som glada fotbollsfans kommer att gilla det här. Helt klart ett vinnande spel (Raa-vell-iiii, sha la la la laa/Wanloo's anm).

■ Derek

CD-I (forts. fr. föreg. sid)

får man hålla koll på "huvud"-bollen så den inte råkar ut för dåligheter.

Det här spelet kräver grundligt tanke arbete och kirurgiskt precision. Ibland stirrar man sig blind på labyrinten och inser inte att svaret är patetiskt simpelt. Mega Maze är så in i bänken beroendeframkallande, och som nästan allt annat som är beroendeframkallande bryter det ner en till kropp och själ, men det struntar jag i. Jag har kommit till level 21 och kommer fortsätta spela efter jag skrivit klart den här recensionen. Så vitt jag vet finns inte det här (men nu gissar jag hej vilt) till någon annan dator. Det hade varit idealiskt till Gameboy.

USA '94 World Cup

Synd att den här tidningen kommer ut när fotbolls-VM är över, för det här är sannerligen en skiva som hade varit intressant för dig som följde varenda match slaviskt framför glastutten (ett annat ord för dumburken). Just det, "Varit" intressant. För nu går knappast USA '94 World Cup att använda längre. Men det kan ju vara intressant att veta vad man har missat. Det här är en skiva gjord speciellt för detta års nyligen avslutade fotbolls-VM och skall användas medan det hål-

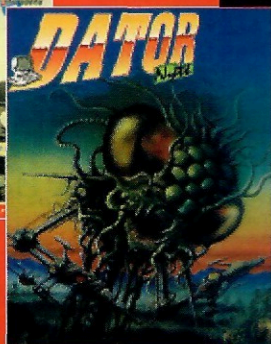
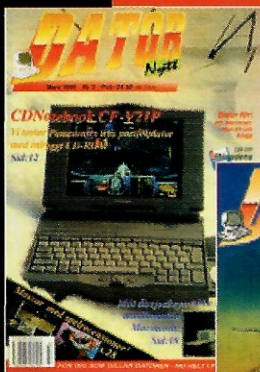
ler på. Skivan innehåller statistik över alla lag som medverkade i VM, deras ranking, vilket år i ordningen de var med osv. Utöver det innehåller skivan varenda match, var och när den spelades. Med andra ord innehåller den all livsviktig information en manisk fotbollsfanatikar kan tänkas vara intresserad av även efter VM.

Det medföljer en komplett historik över VM sedan 30-talet, med bilder och tidningsutklipp. Har man en Digital Video-tillsats finns det dessutom rörliga arkivbilder som den fotbollsintresserade kan gotta sig åt. Film-sekvenserna sträcker sig från 1966 och framåt.

■ Wanloo

Ett beslut du inte ångrar!

Aldrig förr har du fått så mycket för pengarna! Varje månad får du en ny tidning med massor av läsning och, om du väljer en prenumeration inklusive Månadens Diskett, massor av programvara för din dator.

● Du kan välja mellan flera olika prenumerationssalternativ.

● Tidningen kommer direkt i din brevlåda.

● Du riskerar aldrig att bli utan en tidning på grund av slutförsäljning.

● Du kan alltid hänga med i vad som händer inom datorvärlden.

● Att prenumerera är det bekvämare och billigaste sättet

● Du garanterar dig för eventuella prishöjningar under prenumerationstiden, skulle t.ex. priset på tidningen höjas bjuder vi på mellanskillnaden så länge din prenumeration varar. Skynda dig så att vi kan skicka dig redan nästa nummer!!!

Tester, recensioner, intervjuer, tävlingar och mycket annat

Häng med i vad som händer inom datorvärlden, börja prenumerera på Sveriges äldsta hemdatortidning! Eller varför inte börja prenumerera på både tidning och Månadens Diskett? Läs vidare i detta erbjudande!

Att, varje månad, få en ny tidning direkt hem i sin egen brevlåda är kul och dessutom bekvämt. Kan man dessutom direkt ladda in den medskickade disketten som är fylld med massor av roliga, underhållande och praktiska program har man ett nöje som räcker flera veckor.

Det enda du behöver göra för att slippa springa runt i butikerna och leta efter ett osålt exemplar är att fylla i och skicka in den kupong som finns nederst på sidan.

Med eller utan diskett

Du kan välja mellan fyra olika prenumerationssalternativ, två utan diskett och två med:

1. Bara SHN, 6 nr framåt (Du tjänar 18:-*) 129:-
2. Bara SHN, 12 nr framåt (Du tjänar 65:-*) 229:-
3. SHN och diskett, 6 nr framåt: (Du tjänar 108:-*) 279:-
4. SHN och diskett, 12 nr framåt: (Du tjänar 245:-*) 529:-

(*Normalpris för tidning är 24:50/st och för diskett: 40:-/st)

Du kan alltså tjäna upp till 245:- på att prenumerera!

Månadens Diskett

Varje månad presenterar vi ett fräscht urval av PD-program för din dator. Du kan välja mellan PC, Macintosh och Atari ST och varje diskett är fylld med såväl nytto- som spelprogram av mycket hög kvalitet.

Genom att prenumerera får du dessa disketter till absolut lägsta kostnad.

Gör slag i saken nu!!

Fyll i och posta talongen!

Endast 25:-/st!

Väljer du att prenumerera på både tidning och diskett skickar vi dessa tillsammans direkt hem till dig varje månad.

Ett bättre sätt att få både trevlig läsning och roliga program direkt hem var fjärde vecka finns inte!

Du tjänar dessutom på att prenumerera. Normalpris på en diskett ligger på 40:- Du betalar bara 25:- Varför betala mer än nödvändigt?

- ☐ Jag vill prenumerera på enbart SHN 6 nr framåt = 129:- ☐ 107
- ☐ Jag vill prenumerera på enbart SHN 12 nr framåt = 229:- ☐ 106
- ☐ Jag vill prenumerera på SHN och disk 6 nr framåt = 279:- ☐ 105
- ☐ Jag vill prenumerera på SHN och disk 12 nr framåt = 529:- ☐ 104

Namn: _____

Adress: _____

Pnr/Ort: _____

Född år: _____ (Endast årtal)

Telefon: _____ / _____

Jag har en: _____ (ange dator)

Frimärke
behövs inte
SHN betalar
portot

Titeldata

Svarspost
Kundnr 110257101
110 12 STOCKHOLM

Endast
229:-
för 12 tidningar!

"BREVET"

Alla läsares skrivklådesida. Hör av dig med tips, frågor, synpunkter och annat som du vill dela med dig av till andra. Adressen: Brevet", SHN, Box 152, 448 23 Floda.

Från en ABC80- och Atari ägare.

Hej Ulf/SHN! Jag har köpt några lösnummer, men tog en prenumeration med diskett. Jag har en ABC 80, och en Atari STE 1040. Lite nostalgi gör inget. Till att börja med, detta är skrivet på ABC-80'n. Det är den enda som jag har skrivare till, och ett ordbehandlingsprogram. Jag undrar om ni har program/spel till ABC-80 i ert arkiv, det gör inget om det är listat på papper. Men annars har jag 5.25" diskettstation, jag vill ha lite till min klenod. Svar önskas.

Till alla PC ägare vill jag säga detta: Jag har en ATARI STE 1040, SHN är den enda tidningsom har

Atari. Jag blir glad varje månad då tidning och di skett kommer på posten. Ni ska veta att alla har inte råd att köpa en ny 486:a med allt till, och andra sidan är det kul med lite äldre datorer. Allt är inte PC, låt oss Atari ägare få ha kvar våra Atari sidor i SHN. Ni har ju PC tidningar så det räcker ute i handeln. Annars har jag inget mot PC, jag vill bara ha lite rättvisa. Fördelen med Atari är inbyggt MIDI-interface, eftersom jag sysslar med musik.

Jag har råkat notera GFA-Basic????? What does it mean? Är det ett program? Har ni skickat ut det med en månads diskett någon gång? Var kan man skriva in dessa program? Jag råkar vara en gan-

ska ny Atari ägare, och vill hänga med i det som sker. Och önskar fullständiga svar på följande frågor. En fråga till. Finns det möjlighet att beställa äldre månads disketter till Atari? Skicka mig i sådana fall en komplett lista, ifall jag skulle få lust att skicka efter några PD-disketter. Det kan ju hända att jag finner vissa disketter väldigt intressanta, och beställer ett gäng disketter. Får man mängdrabatt? Jag håller på och bygger upp ett PD-bibliotek till min Atari, och jag saknar ett antal program.

Bara en fråga till. Vilken är den bästa FÄRG monitorn till Atari? Jag har en SM-124, men vill ha en färgmonitor. Vill gärna också köpa rätt monitor, i jungeln av monitorer. Jag har redan förstätt att Atari STE 1040 inte tycker om HD disketter, han blir lite tjurig när jag ska kopiera ibland. Men min envishet är större, Atari'n godkänner även HD disketter efter lite tjat. Att jag vill ha en färg monitor beror på att det kan vara kul att se saker i färg också, dessutom består månadsens diskett till 80% av program/spel till en färg monitor. -Grymt, sa grisen när han åkte till slakteriet. Nä nu får det räcka, jag vill tacka för en mycket bra tidning.

Mikael Ljungberg

Svar: Hej och tack för brevet. Nej, vi har inga program eller tillbehör för ABC-datorerna. Kanske någon läsare....???

GFA-Basic är en Basic-tolk för Atari och som funnits sedan urminnes tider. Frank Ostrowski som skapade GFA ville ha en basic med två olika skärmar, en editerings- och en kör-skärm. Pro-

grammet kan du få från SMPD. Disketten heter GFA.001 och innehåller version 3.5.

Ja, du kan beställa samtliga tidigare sammanställda ST-disketter. Någon lista kan jag inte få med i detta nummer, tyvärr. Kanske får vi plats i nägot kommande.

När det gäller färgmonitorer finns det flera olika att välja mellan. Vi har, på redaktionen, två modeller, dels Ataris SC1224, dels Philips färgmonitor CM8833-II varav vi faktiskt föredrar den senare. Priset låg, för ett tag sedan, på ca 3000:-.

Tips på förbättringar

Tjena SHN, f'låt; Ulf! Jag har tidigare i mitt syndfulla och fördärvade liv avfärdat er ytterst eminenta och exceptionella tidskrift som en amatörmässig, tunn, kladig, färglös vedervärdig avart av typen Datorma'*. (hoppas inte min svensklärare ser detta...). Döm om min glada förvåning då jag under våren och sommaren har avnjutit flera nummer som varit till stor belåtenhet. I kategorin Hobby-inriktade datatidningar är SHN åtminstone en av dom allra bästa. En hel del kan dock göras för att förbättra tidningen, här följer några förslag:

1. Inriktat er på att rapportera om och recensera hobby- och lekrelaterade program och hårdvara såsom CD-rom, spel, ljudkort, mäsor och liknande.

2. Nu när ni har tagit bort Amiga-sidorna så ta för guds skull och slopa MAC-sidorna också för den delen. Atarisidorna får vi väl dras

Modemfrågor

Tjänare på er allihopa nu sitter jag här vid the keys igen. Jag (The Sinner Of Svedjan) har några frågor som jag vill få besvarade. 1. Finns det några "regler" för att starta ett PD bibliotek?

2. Om man vill starta ett PD bibliotek, kan man få någon slags hjälp av något "etablerat" PD bibliotek att komma igång (tex få program av dem)?

3. Hur mycket kostar det att ringa med ett modem?

4. Vad kostar ett "standard" modem (utan fax)?

5. Var kan man få tag på en billig men bra hårddisk på ca 60 Mb? och hur mycket kostar den?

Jag skickar med ett prg som heter INTRO CONCEPT med vilket man kan tillverka egna demos. Jag skickar även mitt första

demo tillverkat med hjälp av ovan nämnda prg.

bbye till next gång.

Svar: Hej och tack för disk & brev! 1 o 2: Nja, Några regler i betydelsen tillstånd etc finns inte. En registerad firma är en fördel men inget krav. Det bästa är att ta kontakt med något PD-bibliotek och få hjälp både med program och alla andra oskrivna lagar. Specialisera dig gärna på en viss sorts PD

3. Som ett vanligt telefonsamtal. Själva modemmet kostar inget extra för att använda

4. I dag får du ge ca 3-3500:- för ett 14400-modem vilket börjar bli standard. Du kan dock klara dig bra i början med ett 9600-modem

5. Beror på dator. En IDE-hårddisk på 120 Mb kostar ca 2000:-

/Raf

Överste Oskar Afhöring-Drapa har ordet: *

Det var med stolta steg jag öppnade dörren till mitt residens och vandrade genom syrenbersån för att se vad farbror brevbäraren hade att erbjuda den dagen. Jag hade inmundigat en enastående fru-

kost bestående av gröt, rostad bröd och ett glas juice. Det var en solig och varm morgon, fåglarna kvitterade och jag kände mig riktigt tillfreds med tillvaron. Hade jag fortfarande rökt skulle min rakapipa peka käckt uppåt från mungipan. Jag kikade i min brevlåda och vad låg där, om inte den senaste Svenska HemdatorNytt (nr 8, 94). Kalla mig för självmickrare men det finns inget som går upp mot att läsa sin egenhändig skriven text med sitt eget namn under. Från

denstunden förvandlades min dag till en MARDRÅM som fick mig att nästan totalt ge upp hoppet om mänskligheten. Visserligen har den här tidningens medarbetare aldrig varit några större begåvningar när det gäller att hantera den ljuva musik som kallas det svenska språket. Men den här gången hade de utfört ett veritabelt LUSTMORD på alfabetet. Jag har aldrig i förr sett så många stavfel, feltryck och underligheter. Ord hade för många bokstä-

ver, ord hade för lite bokstäver, ord fanns inte alls där borde och tvärtom. Blodet i mina ådror kokade av vrede. Jag såg rött. Jag blev utom mig av besinningslös ilska. Fortfarande endast iklädd morgonrock, strumpor (med hål-lare) och galoshervandrade jag de tre mil från göteborg till Floda. Skall en person som jag få ryktet förstört genom att låta mitt namn synas i en tidning som nått oanade excesser i uselhet? Jag stegade upp på redaktionen, sparkade loss dörren från sina hållare (inte dåligt för en gentleman som nyss fyllt 112, inte sant?) och med uppförran i rösten krävde jag en förklaring. -vi hade kort om tid, eeeh,

med ännu ett tag då det inte finns någon tidning som inriktar sig på dem. Däremot så växer basen av PC-användare så snabbt att det finns all möjlighet i världen att ha ännu en rent PC-inriktad tidning, många andra PC-tidningar är av typen "Kontorsdatoranvändare", typ Via Microdatorn.

3. Slopas recensionerna av spel för Sega, Nintendo och liknande konsoller, de som är intresserade av detta läser oftast inte SHN.

4. Öka sidantalet, så mycket det går utan att höja priset alltför mycket.

5. Sist men inte minst: Återinför en färgglad Torsten till alla ivriga Torsten-fans, jag kan inte i mitt liv förstå hur denna Daniel (hej!) kan ha så dåligt omdöme att kräva s/v Torsten, varför inte börja trycka SHN i papyrus, eller ännu bättre: En tidning med inskriptioner i kilskrift, då slipper vi hugga ned så mycket träd dessutom! ;)

Det var allt från mig, ta och beakta ovanstående noga, och lycka till med tidningen i fortsättningen!

-Kalle

Svar: Hej och tack för raderna! Ja, vi kommer alltså att koncentrera oss på hobby- och lekrelaterade program och hårdvara, framför allt på PC. Mac-sidorna sitter löst för tillfället men Atari kommer vi troligen att ha med än ett tag. Blir det fler sidor i tidningen kommer dessa att tillägnas PC. Vårt konsollmaterial är knappast så omfattande att det stör, eller hur? Vi vill nog gärna ha med lite av de senaste på någon spalt i varje nummer.

Torstens framtid är svart! Ja, jag menar svart/vit! Övervägande delen av Torstens Fans vill ha Torsten

just det, urskuldade sig Ulf.

-Det blir gärna lite fel när man skriver så fort på tangentbordet, manslinterliksom, sade Johan men en skyldig min.

-Ja, just det, sedan blev det fel i rippningen. Jag sade inte ett ord. Jag lät min stålhårda blick, som skrämt så många labila malajer från vettet, tala.

-Attle...sade Johan.

som han har varit från begynnelsen, vi gjorde ett försök i alla fall!!

Tillsist: Varesig Quark Express eller PageMaker klarar kilskrift och tangentborden gillar inte huggmejslarså vi sitter fast i smeten!!

/Ufs.

Jag bara undrar!!

Hej, Svenska Hemdator Nytt! Jag har ett par frågor.

1. När får jag tillbaks min diskett som jag sände in till er för ett bra tag sedan, jag sände med ett returbrev + porto, jag bara undrar?

2. När man blir dragen som vinnare i bildjakten och man har skrivit på lappen man sänt in att man bara har 512 kb minne i datorn och ändå får ett spel som kräver minst 1 meg minne. Är det förbestämda vinster ni har eller skulle ni kunna sända spel för rätt minneskrävande storlek?

3. När får jag den månadsdiskett jag skulle få när jag förlängde min prenumeration med nr 12 plus ett år till, eller har jag missuppfattat det hela, jag bara undrar?

Det var allt för denna gång. Tack för en mycket bra tidning.

Med vänlig hälsning Allan Johnsson

Svar: Hej Undrare! Ja, har du inte fått tillbaks din diskett ännu kan det bero på flera orsaker. Din diskett kanske inte har nått oss, Du kanske har glömt skriva adress (som i detta brev) eller har disketten helt enkelt slarvats bort av Attle (Ojysst påhopp det där!!!!/Attle) Gör så här, skicka ett vykort till oss med ditt namn, adress, pnr/ort samt vilken diskett du skulle vilja ha som tack så skall vi se till att detta reds upp.

(Forts på sid 46)

-Det var hans fel. Då var måttet rågat. Jag gav honom ett knippe stryk. Ulf fick ingen nåd han heller. Efter det erkänner jag att jag kanske överdrev lite eftersom jag sedan gick in och klädde upp varenda människa på varenda arbetsplats i hela Floda Företagscenter. Men man misshandlar inte det svenska språket ostrafat i min närvaro. Förbövelen. Håll er på mattan tills nästa nummer. Då kommer jag tillbaka!

Oskar Afhöring-Drapa

Fotnot: Oskar Afhöring-Drapa är pensionerad Överste och en god vän av ordning, disciplin och gammaldags värderingar

**Bästa pris & Support
-en perfekt kombination!**

MULTIMEDIA PC

CD ROM spelare

Internt CD-ROM m Multispinn och PhotoCD, Mitsumi/Panasonic, Sony Etc.

LÅGTPRIS

från **1798**

SoundBlaster 16 Value

998

Mest kända 16-Bit ljudkort med CD-Rom anslutning Nu under 1000 kr !

Paket om CD-Rom/ljudkort 2598

Komplett paket med SONY Multispinn CD-Rom och 16-Bit value kort !! SMART paket!

"MY" Joystick PC WICO

199

Blev "bäst i test" i hård test av HighScore magazine !!

Den perfekta Speldatorn

Komplett med - 14" färgskärm, MPRII, 486-DX2-66, VL-Bus med 210/ 4 MB, 1MB Grafikminne, bör kombineras med ovan tillbehör ... (OBS Mycket begränsad upplaga)

Oottrrooligt billigt!

9998

När det gäller samtliga spel-nyheter till PC, ring 036-302520
Cazmir svarar gärna på dina frågor!
Stort utbud av CD-ROM

ATARI A

OBSESSION

Nu Här!

299

Flipperspelet för Atari STE 1MB Du bara måste ha !

3.5" X-tradrive Atari 720Kb

749

HandScanner Atari 400 DPI

1695

AT/IDE Interface Atari

ring för infoblad! fr. **995**

Minnesuppgradering ST^{FM}

fr. **695**

240MB SCSI Atari HD

The Link system! **5395**

Fortsatt support för Atari ST/STE

Beställ vår prislista, genom att bifoga 5:- för Portot. OBS Glöm ej Namn & Adress

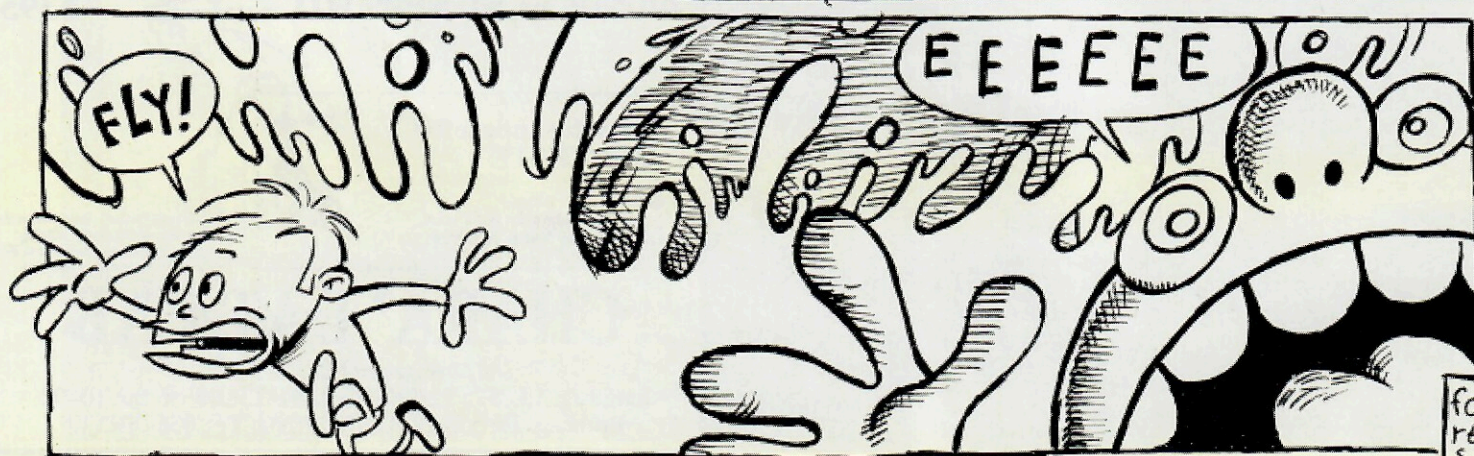
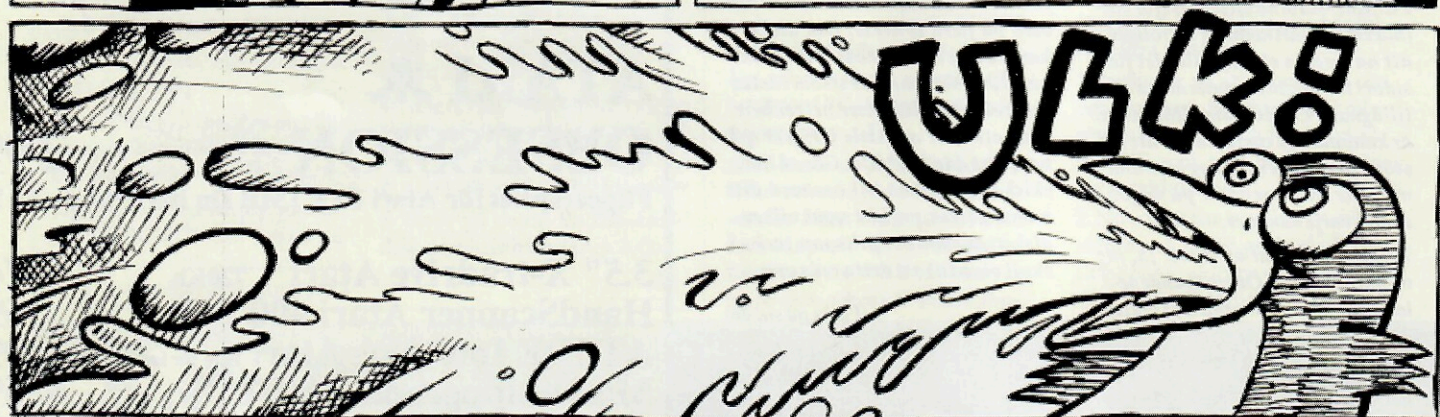
PF-frakt tillkommer. Reservation för prisjusteringar och shutförsäljning. Outlösta PF debiteras med minst 89:-. Priser gäller endast per postorder.

CHARA' DATA AB

-företaget med raka besked !

Jungfrug. 13, 575 31 EKSJÖ 0381-13100 vx fax-10402
Brunnsg. 16, 553 17 JÖNKÖPING, Tel. 036-302520

OPEN FILE

Annonsering för privatpersoner

För endast 20:- får du en annons i SHN. Skicka bara in den ifyllda radannonskupongen tillsammans med antingen ofrånkerade frimärken (ej rabattmärken) eller sedel/ check i ett kuvert och skicka till: SHN, Box 152, 448 23 Floda. Du disponerar max 102 tecken.

OBS! Vi tar bara emot annonser från PRIVATPERSONER och, när det gäller programvara, där det tydligt framgår att det handlar om originalprogram och ej kopior. Läs villkoren i annonstalongen.

Annonser som inskickas före pressläggning införes automatiskt i nästkommande nummer. Selda Media ansvarar ej för fel eller riktigheten i annonstexten. Avgift för annonser som refuserats pga ej uppfylla bestämmelser återbetalas ej

Manusstopptilln 11-94ärden 15 Oktober 1994

SÄLJES PC

BILLIG 386SX-16 Mhz, 4 Mb RAM, 40 Mb HD + SVGA skärm. Även andra tillbehör. Ring för pris. Tel: 044-31 25 48, Jan.

The dolphin sirius! PD, SW, grafik mm. Bomb? info mot 1 HD och 20 Kr. TDS, 0. Kyrresv. 32, N-1639 G.Fr.stad, Norge.

PC.org. X-wing 200:-, WC II m.speech 250:-, Privateer m.speech 400:-, Sim city 2000 250:-. Tommy Dahl Forsbyvägen 6 A 741 40 Knivsta.

Tangentbordsträning för Windows. Svenskt, av Daniel Lundin. Sätt in 40:- på PG 469 64 64-9, Daniel.

SÄLJES AMIGA

A500, Monitor 1084, X-drive, X-minne 2 st. TAC2-joystick samt massor med disketter. p. 3500:- Tel: 031-526 866

SÄLJES ATARI

Originalspel till Atari, Bl.a Pluto, Asterix, Narc, 30-210 Kr. Tel: 0511-594 15, Karl.

Atarisupport! Världens bästa atariklubb med eget stort PD-bibliotek, samt stor rabatt på hårdvara. Katalog + info mot 20:- till PG 629 49 93 -8, D. Höglund.

Atari 520 STFM. Mus, joystick. Massor med spel och program. Manualer, tidningar. 800:- eller bud.

Daniel Höglund. 0570-351 81, 0708-399 727, (2:203/603.59)

SÄLJES DIVERSE

Färgskärm Amiga och Atari! Philips CM 8833, stereohögtalare m.m. 1800:- el. bud! Philips CM 8802, inbyggd högtalare m.m. 1300:- el. bud! Daniel 0570-351 81.

Bläckstråleskrivare! Garanterad laserkvalitet, 3 sid/min. billig bläckpatron, Ny i ej öppnad 1 års garanti - 2600:- Daniel 0570-351 81, 350 62 (fax).

BYTES, ATARI:

Atari PD bytes, allt av intresse. Skriv till: Fredrik Karlsson, PL 1398 Vrestaby, 438 93 Landvetter.

PUBLIC DOMAIN

PD till PC. Listdisk + 2 st. prog. 20:- eller 2 disk fulla med spel 35:-. Doom 40:-. PG: 920 14 28-1 Peter Karlsson.

Senaste nytt!! Raptor 40:- Spelbara demos: Tie Fighter, 40:- Heimdall 2, 40:- Settlers, 25:-. Lista 10:- PG: 832 11 29-2. Tel: 0740-143 257, Lasse

20 diskar med DPG och Pent (Forts. på nästa sida)

ATARI SUPPORT

Sveriges största sortiment till Sveriges lägsta priser

Prisex.

Falcon Speeder -> 32Mhz 729:-
Eagle Sonic ny 32Mhz proc. Falcon 2250:-
GEMulator, emulering av ST i PC 2495:-

BESTÄLL GRATIS 6 SIDIG PRISLISTA!

HÖG-DATA

Ingersbyn 6, 670 35 GUNNARSKOG
Tfn. 0570-35181, 0708-399727
Fax. 0570-35062, BBS. 0570-35062

Kvalitet till RÄTT pris !!

Mitsumi Double Spin, Multi Session

Photo CD-ROM med kontr.-kort Endast 1.895 :-

- inkl 5 blandade CD-skivor Endast 2.495 :-

Fullpackade Shareware CD fr. Endast 145 :-

SP 1900 PLUS 9 näl Sv.v Endast 1.695 :-

SEIKOSHA SL -96 Fång 24 näl Fång Endast 2.795 :-

SpeedJet 200 bläckst. Endast 2.795 :-

Ljudkort fr. 495:- PC-möss fr. 195:- PC-Joystick fr. 289 :-

Diskettbox fr. 25:- PC-Spel fr. 169 :- Musmatta 38 :-

Trestads

PC-Teknik

0521-25 55 66

Dygnnet runt

PI 6495 Gundlåbå 462 93 Vänersborg

Minsta order 290 kr
Endast postens
avgifter tillkommer!
Moms ingår!

3.5" MF2DD 3.5" MF2HD
2.40 3.76

ERBJUDANDE!

Köp minst 100 disketter och Du får 10% i rabatt på våra diskettboxar nedan

DISKBOXAR **ÖVRIGT**

För 50st 3.5", låsbar..... 28:- Antistatiskt skärmfilter..... 295:-

För 100st 3.5", låsbar..... 56:- Diskettetiketter, 10-pack..... 2.80

För 110st 3.5" Stapelbar!..... 96:- Musmatta - bra kvalitet!..... 19:-

DIREKTFÖRSÄLJNING SIMM 1Mbx9-70ns..... 365:-

Handla direkt av oss i centrala Göteborg Quantum, 340 Mb AT/IDE..... 2695:-

Fredsgatan 1, vän 4, vid Brunnsparken! Quantum, 540 Mb AT/IDE..... 3895:-

Paradise Trading Tel: 031-15 51 10

Fax: 031-15 51 25

Tel: 031-155110, Box 230, 423 23 Toralanda, Besöksadress: Fredsgatan 1, 411 07 Göteborg

Alla angivna priser exkl. moms. Postens avgifter tillkommer. Annonser av detta software.

DISKETTSPECIALISTEN

Vi testar & formaterar själva i specialmaskiner för Din trygghets skull! Disketterna levereras i 10-pack med etiketter. Minsta beställning 50 st. Garanti med bytesrätt. Ring för bästa pris. Volymrabatter

Marknadens mest prisvärda skrivare

Enkel att använda - driftsäker - bra genomslagskraft

- 9 nålar
- Dragande/skjutande traktor
- Klarar original + 3 kopior
- Arkmatrare och serieinterface som tillbehör
- Passar till alla programvaror med IBM pro-printer eller Epson - FX emulering

SP-0912 med arkmatare

SAMSUNG

SP-0912

1995:-
inkl moms

För information om återförsäljare kontakta
DATAGROSSISTEN 060-17 48 90

PC! SHAREWARE PC!

SPEL
DOOM
RAPTOR
BLAKESTONE
WOLFENSTEIN
DUKE NUKEM 2
HALLOWEEN H
BIOMENACE
EPIC PINBALL
JASON STORM
GALAXY
MONSTERBASH
HUGO

NYTTO
DRAFTCHOICE
NEOPAINT
ENVISION PUBL.
INSTACALC
AUTOMENU
GRAPHIC-WORKSHOP
FASTTRACKER
RMORF
EASYWORD

m.fl

LRT
PROGRAM
FÖRMEDLING

Pris 25:- / disk!
Vi har allt inom SW.
040-422926

SKRIV TYDLIGT!!

MULTIMEDIA

CD-SPEL

7th Guest	295:-
Al Qadim	495:-
Aegis	595:-
Battle Isle 2	495:-
CyberRace	295:-
Darkseed	295:-
Day of Tentacle	295:-
Dracula Unleashed	395:-
Dune	395:-
Gabriel Knights	295:-
Hell Cab	595:-
Iron Helix	295:-
Journeyman projects	395:-
Jutland	295:-
Kings Quest VI	295:-
Legend of Kyrandia	249:-
Lost in Time	295:-
Mad dog McCree	295:-
Mad dog McCree 2	495:-
Mega Race	295:-
Myst	595:-
Outpost	495:-
Police Quest 4	495:-
Rebel Assault	495:-
Return to Zork	295:-
Sam & Max	495:-
Ultima 8 Pagan	595:-
Who Killed Sam Rupert	249:-

295:-

295:-

MEGASHARE

MegaShare 1: De senaste shareware spelen för Dos/Windows. Enbart material från 1994. Många spel är körbara direkt från CD:n. **195:-**

MegaShare 2: Shareware från 1994. Bara det senaste! Tusentals filer för Dos miljö. Bl. a. animationer, mod filer, utilities, kommunikation mm. **195:-**

MegaShare 3: Windows shareware från 1994. Spel, utilities, kommunikation, multimedia, mod filer, Windows NT mm. **195:-**

5-FOOT 10 PACK

King's Quest V, Stellar 7, Time: Man of the Year, World fact Book, Best of Media Clips, World Atlas, PC Karaoke classics, CD-Roms of CD-Roms, PC Animation Doom Episode 1. **395:-**

BLANDAT

Microsoft Cinema 94	795:-
Microsoft Encarta	795:-
Microsoft Dinosaurs	445:-
Night Owl 12 (600Mb Packad)	275:-
Night Owl 13	395:-

Alla priser inkl. moms, endast frakt tillkommer, minsta beställning = 250kr

DISKETTER

3,5"MF2DD 3,25:-

3,5"MF2HD 4,50:-

3,5"MF2HDF 4,95:-

För-formaterade (PC)

LIVSTIDS GARANTI! 100% Error free.
Levereras i 10-pack med etiketter.

SUPERGAMES

Supergames 1: Den ultimata spel CD:n. Innehåller de bästa sharewaretitlarna från bl. a. Apogee, Epic och ID. Ni finner spel som Doom, Xaragon, Pinball, Spear of Destiny mm. **98:-**

Supergames 2: Innehåller spelet Doom plus massor av extra banor, ny grafik, nya ljud (ex Beavis Butthead), editorer mm. **98:-**

Supergames 3: Sharewarespelet Raptor. Sverant shoot'em up spel. Har inga nackdelar enligt tdingen Attack! **98:-**

Supergames 4: Apogee senaste spel DukeNukem II + massor av andra bra sharewarespel och demos från kommersiella. Många körbara direkt från CD:n. **98:-**

Alla 4 Supergames **275:-**

LJUDKORT

Soundblaster 16 Value

- 16 Bitars Stereo ljudkort med 32 ljudkanaler
- CD-kvalitet på in- och uppspelningar
- Ingång för microfon och line-in
- Utgång för högtalare och hörlurar
- Inbyggd kraftig förstärkare
- Digital och analog mixer
- CD-Rom interface
- Inbyggd joystickport och anslutning för MIDI
- 1 års garanti

1.295:-

PAKETPRIS!!
CD-Rom + Ljudkort

3.000:-

CD-ROM DRIVE Panasonic CR562B

- Multispin 300kB/s
- Multisession (Stöder Kodak Photo CD)
- Interfacekort och kablar medföljer
- Passar även Soundblasters Interface
- Drivrutiner
- 1 års garanti

1.795:-

SMIDESVÄGEN 2, 245 34 STAFFANSTORP

JME
ENTERPRISE

TEL 046 - 25 06 00, FAX 046 - 25 06 25

ÖVRIGT

Scanning av bilder! Läser in bilder mycket billigt med mycket bra skärpa. Fr.20:-/bild, 16,7 milj. färger. Daniel 0570-351 81, 350 62(fax), 0708-399 727.

Ny disktdning! Data, desktop, design m.m. (Win-, Dos-, Mac-, Unixmiljö) Sätt in 30:- på PG: 482 28 30-8, Samuel Johansson, Höskulle. 10, 380 31 Läckaby för ett första provnummer.

Information. 140 st. affärsidéer + starta eget paket 1 disk 50Kr. PG 647 36 58 - 0, Katta.

Massor av Atari PD!

Beställ vår nya katalogdisk med massor av PD och andra Atariprylar mot 10:- till PG 413 40 22-5 eller skicka en "guldta" till oss per post. Du kan även ringa eller skriva för ett gratis infoblad.

Ivarsons PD

Röliden 29D 433 63 Sävödalén
Tel.031-268833 PG 4134022-5

Dataspel för alla datorer

Vi har CD-ROM spel till PC, Mac & Amiga. Separat katalog till varje dator. Flygsim. ★ Rollspel ★ Nytt ★ Strategi Vi har all mjukvara. Nu även hårdvarukatalog

FAD DataSoft
Box 123
971 04 Luleå

Ring: 0920-132 50 13⁰⁰-18⁰⁰

Beställningstalong, Månadens Diskett

Namn: _____
Adress: _____
Postnr/Ort: _____
Telefon: _____ Dator: _____

Diskformat: ☒ 3.5" (Vi levererar endast detta format)

☐ Ja, Jag har beställt tidigare Kundnr: _____

Nytt pris vid beställning av fler disketter än 1:

2-4 disketter 30:-/st

5-10 disketter 25:-/st

☐ Ja, jag vill börja prenumerera på enbart Månadens Diskett, skicka mig ett inbetalningskort

Jag vill beställa följande PD-disketter

Beställ så här

Månadens Diskett kostar 40:-/st. Du kan betala på olika sätt.

1. Antingen sätter du in det sammanlagda beloppet på postgiro: 470 50 43-0 och skriver på postgirotalongen vad du vill beställa

2. eller också skickar du in hela den här talongen (eller en avskrift) tillsammans med beloppet i sedlar eller ofrånkerade frimärken, (EJ privatpostmärken!)

Fyll i alla uppgifter här intill. TEXTA TYDLIGT, TACK!

Det tar minst 10 arbetsdagar från det att vi har din beställning tills dess din beställning kan levereras. Skicka in talongen till:

Selda Media PD
Box 49, 448 21 Floda

Brevet, (forts. fr. sid. 41)

Numera talar vi om vilka spel som ligger i potten i varje Bildjaks-omgång. Att få tag på spel för ST 520 går nästa inte längre. Ta en fundering på att uppgradera din ST till 1040, du får tillgång till ett mycket större utbud av program till en ganska låg extrakostnad

/UlfS.

Höj priset = fler sidor

TJABA!!!! Jag har en del kommentarer som jag hoppas ni ska ta del och lära er av:

1. Jag har en PC, men tycker synd om de med Atari, för alla lamers vrålar att man ska ta bort Atari sidorna! Gör inte detta!! Det finns en massa bra hackers på Atari, och dem ska man inte ge sig på.
2. Jag tycker det är bra att PC blir större i tidningen, men varför komprimera om platsen, när man kan höja priset med 3:- och slänga dit ett par extra sidor?!
3. En PC Assembler skola är ett måste!! Skaffa det!
4. Mer demo, programmering och grafik!!
5. Mac kan man lätt ta bort. Dom har ju i stort sett fler tidningar än vad PC'n har....
6. Hur skriver man i ASM (PC!) för att gör ett

eget interrupt, har kollat över allt, men kan inte hitta det....

M.V.H HOW-LAME-CAN-YA-GET

Svar: Hej! 1: Helt rätt!! 2: Håll ut! 3: Japp 4: Japp. 5: Jaha. 6: Se 3.

/UlfS.

Farliga äldre herrar!

Hell dig, Ulf (= fjäsk). Först av allt tackar jag för en bra tidning, Tack! För ett tag sen läste jag insändarna i "Brevet". När dessa var avverkade lät jag mina ögon falla på den artikel som inleddes med ett porträtt av en äldre, mycket ståtlig herre. Efter att ha läst tre, fyra rader så kastade jag mig på golvet och vomerade, ty så mycket koncentrerad moral trodde jag inte det fanns, förutom på vissa, mycket missnöjda Hem och Skola möten. Detta var sannerligen mer än min lilla magge tålde ... Så jag råder nu er på SHN håll ett öga på denne äldre herre, han kan bli farlig!!

Nog om detta, till mina frågor och synpunkter.

1. Jag håller fullkomligt med vissa brevskrivare i nr 8/94 om att en assembler skola skulle inte vara helt fel, ej heller en avancerad QBasic skola.
2. Jag råkade, av okänd anledning öppna senaste nummret av Highscore och och märkte då att två artiklar var likadana som i SHN nr 8/

94, så förlåt en okunnigs undran: Hur kan detta komma sig?

3. Jag har länge undrat hur ni ser ut, där borta på SHN, så genom att sätta in ett foto i tidningen, stillar ni min undran.

4. Om man har sagt det förut, så säger jag det igen: TORSTEN RULES !!

5. Som avslutning uppskattades artikeln om Datormuséet från min sida. Det är kul med lite omväxling. Så när jag befinner mig där, på Sveriges Framsida skall jag passa på med ett besök på Hakenäs Gård.

Go with the Force ..... Kal

Svar: Hej! 1: Håller med, jag också. 2: I semestertider hjälps man åt inom tidningsmakeriet, vi trodde inte att någon skulle ta illa upp av att detta material fanns med i två tidningar med olika inriktningar.

3: Jag har varit på jakt efter ett gruppfoto på Johan länge, länge men han duckar hela tiden!!! Eller också skickar han upp en näve i optiken. Förr eller senare åker han dit och då skall vi ha med hela laget på bild.

4. Yeeeahhh!!!

5. Ring lite innan så rullar man ut en röd matta.....

/UlfS.

Bildjakten fortsätter!!

Sveriges Äldsta datortidningstävling rullar vidare, leta bilder i detta nummer och vinn ett datorspel!

Här intill hittar du bilder som klippts ut ur sidorna i detta nummer. Leta rätt på vilken sida respektive bild finns och skicka in ditt svar så deltar du i utlottningen av de "riktiga" och aktuella spel som du kan se nederst.

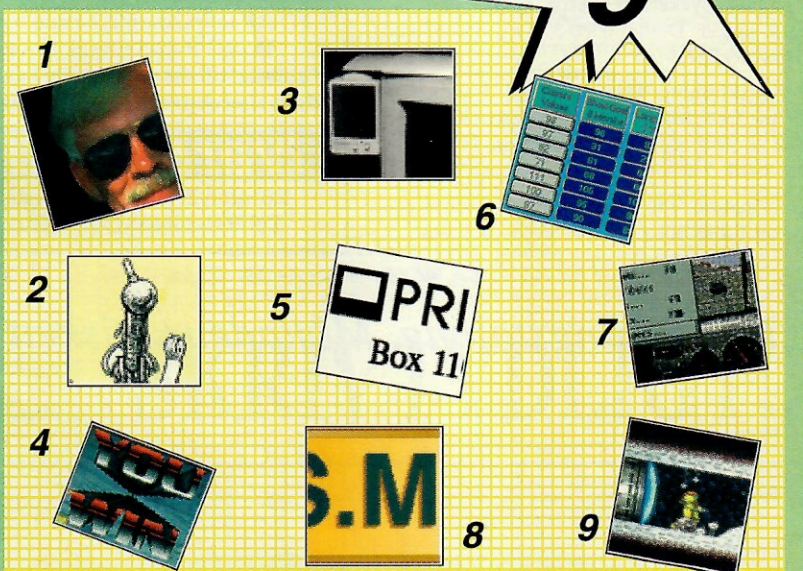
Gör så här:

Leta reda på vilka sidor de urklippta bilderna kommer från. Skriv ner sidonumren på ett vykort och skriv ditt namn, adress och Pnr/Ort på samma kort. Skriv även vilket spel du skulle vilja ha om just du vinner. Skicka sedan kortet till:

"Bildjakten 9", Selda Media, Box 152, 448 23 Floda.

Ditt svar måste vi ha senast den 30 September och vinnarna presenteras i nr 11/94

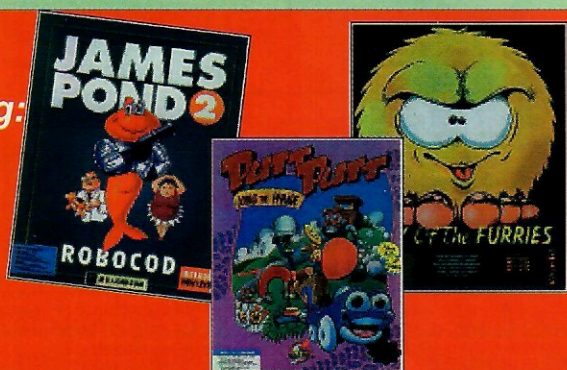
Lycka till!!!

Dessa tre spel ligger i potten i denna omgång:

- 1: Putt Putt, PC 3,5" HD
- 2: Fury of the Furries, PC, 3,5" HD
- 3: James Pond 2, PC 3,5" HD

Alltså en samling av spel som passar våra yngre läsare eller mogen ungdom med barnasinn i behåll

Vinnarna i Bildjakten nr 7

Följande tre vinnare har fått ett spel för sin dator:

Niklas Möller, Grästorp
Erik Björkegren, Tenhult
T. Strömberg, Sundbyberg

Spelen har skickats ut

GRATTIS!!!

DT

Computer System

Postorder / Admin.

Tel. 08-83 40 00
Box 2267
171 02 SOLNA

DATA BUTIKEN

SOLNA

Näckrosen

Råsundav. 128
Tel: 08-83 40 00
Fax: 08-82 00 43

Vard. 09:30 - 18:00
Lörd. STÄNGT!

CITY

Odenplan

Karlbergsv. 25
Tel: 08-31 17 00
Fax: 08-82 00 43

Vard. 09:30 - 18:00
Lörd. 10:00 - 15:00

GULLMARSPLAN

Gullmarsplan

Gullmarsplan 6
Tel: 08-91 42 00
Fax: 08-82 00 43

Vard. 09:30 - 18:00
Lörd. 10:00 - 15:00

KVALITETSDATORER • SKRIVARE • MONITORER • TILLBEHÖR • 8 ÅR I BRANCHEN!

SKRÄDDARSY DIN DATOR

OBS! Uppgraderingspriser, gäller endast i samband med datorköp!

8 (4)MB RAM MINNE	1.395:-	PCI DATOR (VIP)	700:-
16 (12) MB RAM MINNE	4.395:-	420 MB HD	595:-
MAXITOWER LÅDA	600:-	540 MB HD	1.295:-
NATVERKSKORT fr.	395:-	1050 MB HD	4.995:-
LJUDKORT fr.	495:-	MS-DOS & WIN	990:-

DT 386 (2MB, 210MB HD)
SX-33 **5.295:-**

DT 386 (4MB, 210MB HD)
DX-40 **5.995:-**

MODERKORT CPU MINNEN

386 SX 33	995:-
386 DX 40	1.195:-
486 SX,DX	995:-
486 SX DX 256K	1.095:-
486 VESA, PCI	1.495:-
PENTIUM PCI	2995:-
MINNEN	
1MB SIMM 1*8	345:-
1MB SIMM 1*9	375:-
4MB SIMM 4*8	1.395:-
4MB SIMM 1*32	1.395:-
CPU AMD, INTEL RING	

10,000 CD ROM SKIVOR, FRÅN 69:-/st

SKRIVARE

OKI ML280 9nål	1.795:-
OKI ML520, 9nål	4.995:-
OKI 400ex, LED	4.995:-
OKI 410ex, LED	6.695:-
Fujitsu VM4, LED	4.995:-
HP 310, bläck	2.695:-
HP 520, bläck	2.595:-
HP 560, bläck	5.295:-
HP 4P, laser	7.995:-
HP 4+, laser	12.495:-
NEC S102P, las	13.995:-
NEC 610, laser	3.495:-
Olivetti JP150	1.695:-
EPSON S-300	1.995:-
EPSON S-800	2.795:-
Star LC 100 färg	1.595:-
Star ZA-250	4.495:-
NEC 24 NÅLAR fr	1.495:-

BÄSTA KÖP!

(Enligt test i Attack! nr.1 Feb. '94)

Datorerna innehåller följande:

- 486 SX, DX, DX2 CPU
- Uppgraderbar DX-50, DX2-66
- ZIF Sockel
- AMI bios(green PC)
- 256 Cache minne
- 4MB RAM utbyggbart(64MB)
- 210 Mb HD (340,540)
- 32 bitars HD access
- VESA LB Hårddisk kontrollor
- 1,44 Mb FDD
- 1280x1024 max upplösn.
- 640x480 (16.7M färger)
- VESA LB win accelerator
- 2 seriella, 1 parallell
- "S" märkt nätdel
- Noice killer
- Minitower låda
- svenskt tangentbord
- MS kompatibel mus
- Trygghet & Snabb service

DT 486 *
SX-25 **6.695:-**

DT 486
SX-33 **6.995:-**

DT 486 **7.795:-**
DX-40 **CYRIX**

DT 486 **8.495:-**
DX-40 **AMD**

DT 486 **7.995:-**
DX-2 50 **CYRIX**

DT 486 **8.995:-**
DX2-66 **AMD, INTEL**

DT 486 **9.695:-**
DX2-66 **PCI (VIP) AMD, INTEL**

HÅRDDISKAR

210 Mb 3.5" x 1"	1.795:-
240 Mb 3.5" x 1"	1.995:-
340 Mb 3.5" x 1"	2.195:-
420 Mb 3.5" x 1"	2.395:-
540 Mb 3.5" x 1"	2.995:-
540 Mb 3.5" SCSI	3.495:-
1060 Mb SCSI	5.995:-
1.7 Gb SCSI	7.995:-

FÄRG MONITORER

14" TARGA LS	1.995:-
14" PRO LINE LS	2.395:-
15" SMILE LS	2.695:-
15" ETC 1024*768 NI	3.295:-
15" DATABUTIKEN	3.295:-
17" PRO LINE LS	5.795:-
17" SMILE LS	5.995:-

TILLBEHÖR

1.44 MB DISKDRIVE	395:-
1.2 MB DISKDRIVE	595:-
21 MB FLOPT. KIT	2.895:-
HD/FDD&I/O KONTR.	295:-
- - - m. VESA LB	395:-
HD (IDE) KONTR. PCI	395:-
HD (SCSI) KONTR PCI	695:-

MULTIMEDIA

PROSONIC 16	695:-
MOZART-16 MCD	895:-
SB-16 VALUE	1.095:-
SB-16 MCD	1.395:-
SB-16 MCD CSP	1.695:-
SB-16 SCSI	1.795:-
SB-AWE 32	2.595:-
CD ROM SPELARE	995:-
PANASONIC CD-ROM	1.395:-
NEC 3XI CD-ROM	3.795:-
NEC 3XE CD-ROM	4.795:-
CD ROM SKIVOR fr.	69:-

DT 486 DX2-66
VESA LB DATOR

MÅNADENS SPECIAL PRISER

PENTIUM 60MHz
PCI DATOR

- DT 486DX2-66 MHz DATOR**
- 4 MB RAM (64)
- 210 MB HD
- 16.7 MILJ. FÄRGER
- VESA LB GRAFIK & KONT
- MINITOWER, 200W

8,995:-

420MB CONNER SEAGATE
HÅRDDISK
2,295:-

- DT PENTIUM 60 MHz DATOR**
- 8 MB RAM
- 420 MB HD
- 16.7 MILJ. FÄRGER
- PCI GRAFIK & KONT
- MINITOWER, 200W

14,995:-

SUPER PRIS
NEC
LASER • WINDOWS
• 6 SIDOR
SKRIVARE
3.495:-

OLAUSSON OSKAR

51TRANS
9019852

GESEBOL 4358
51795 OLSFORS

16

DATIC

Monitor

- ✓ Den enda lågstrålande Amigamonitorn!
- ✓ DATIC multisyncmonitor
- ✓ Klarar alla upplösningar på Din Amiga.
- ✓ Passar alla Amigamodeller.
- ✓ Stöder alla grafiklägen.
- ✓ 14", 0.28dpi matt bildrör.
- ✓ 15-38KHz hor. frekvens.
- ✓ Svenska instruktioner
- ✓ Passar även PC.
- ✓ 1 års garanti.
- ✓ Uppfyller MPR II normen.
- ✓ Kostar under: **5000:-**

CITIZEN

DATORSKRIVARE

ABC

- ✓ Citizen ABC den perfekta färgmatrisskrivaren.
- ✓ Lekande lätt att installera.
- ✓ Upplösning 360x360dpi.
- ✓ ABC skriver tystare än de flesta matrisskrivare.
- ✓ ABC är snabb, 192 t/s.
- ✓ ABC har inbyggd 50-arks arkmatare, så Du slipper använda det tråkiga och dyra traktorpappret.
- ✓ Svenska instruktioner.
- ✓ 2 års garanti.
- ✓ Kostar under: **3000:-**

CITIZEN

DATORSKRIVARE

Projet IIC

- ✓ Äntligen en bläckstrålskrivare till rätt pris för Dig som vill skriva färg!
- ✓ Mycket låg driftsekonomi genom smart refillsystem.
- ✓ Laserkvalité, 300dpi.
- ✓ Snabb 180tecken/sekund.
- ✓ Inbyggd arkmatare.
- ✓ Svenska instruktioner.
- ✓ Citizen Projet IIC är tyst, för att inte störa Dig.
- ✓ Passar även PC.
- ✓ 2 års garanti.
- ✓ Kostar ca: **4000:-**

DATIC

Scanner

- ✓ DATIC färg-handscanner.
- ✓ Stöder AGA grafiken.
- ✓ Hanterar 256.000 färger eller 64 gråskalor s/v.
- ✓ Mycket enkel installation.
- ✓ Ansluts till printerporten, med genomföring.
- ✓ Upplösning 50-400 dpi.
- ✓ 105mm läsbredd.
- ✓ Levereras med kraftfulla hanterings program.
- ✓ Finns även till PC.
- ✓ 2 års garanti.
- ✓ Kostar under: **5000:-**